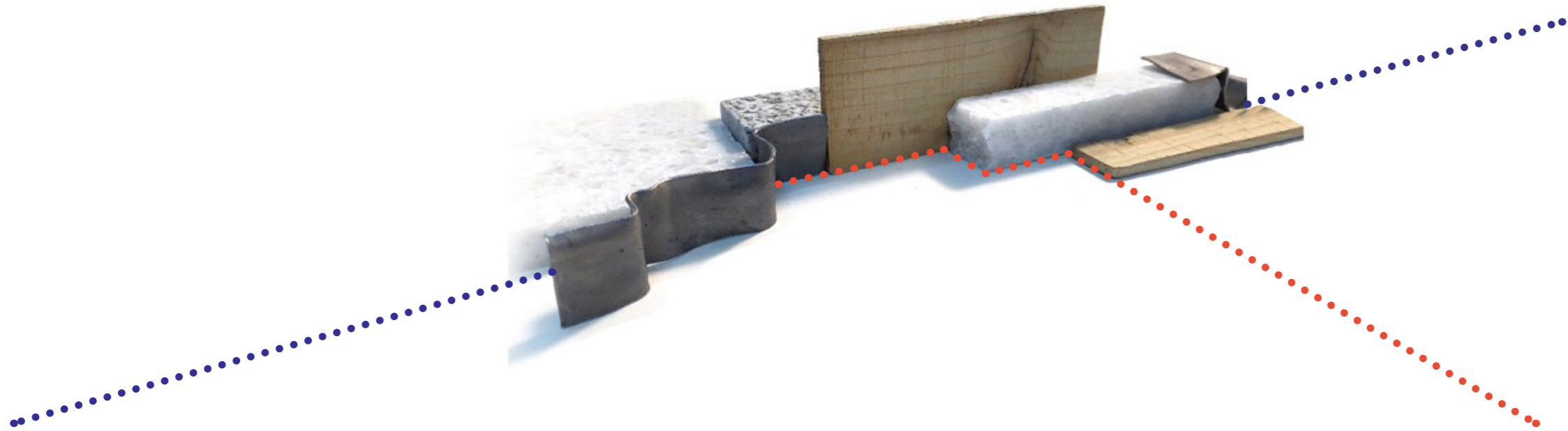

Elizaveta Iosifidi

ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ
ΝΙΕΦΣΚΙ ΚΑΙ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ
παλινοστούντες χώροι

ΑΘΗΝΑ
2024

Ελιζαβέτα Ιωσηφίδη

Διπλωματική εργασία

Σταυροδρόμι Νιέφσκι και Κυδαθηναίων:
Παλιννοστούντες χώροι

Crossroads of Nevsky and Kidathineon:
Repatriated spaces

Επιβλέπουσα: Ιφιγένεια Μάρη

Σύμβουλος: Γεώργιος Παρμενίδης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τους καθηγητές μου κα Ιφιγένεια Μάρη και κο Γεώργιο Παρμενίδη οι οποίοι παρά την ιδιαιτερότητα του θέματος ανέλαβαν να συνεργαστούμε και μου παρέιχαν πολύτιμη καθοδήγηση και υποστήριξη καθ'όλη τη διάρκεια του έργου μου.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα τον Αλέξανδρο Τρα., τον Στυλιανό, τον Χαράλαμπο, την Όλγα, τον Αλέξανδρο Καζ., τον Ηλία και άλλους φίλους και συμφοιτητές που με τον κόπο και τον χρόνο τους με βοήθησαν να ολοκληρώσω με επιτυχία τη δουλειά μου.

Την οικογένειά μου που πάντα ήταν στο πλευρό μου και έδειξε μεγάλη υπομονή, κατανόηση και συμπαράσταση κατά την διάρκεια εκπόνησης της συγκεκριμένης εργασίας.

Επίσης ευχαριστώ πολύ την Υπηρεσία Νεωτέρων μνημείων και τεχνικών έργων Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων, καθώς και το Τμήμα Προστασίας και Διαχείρισης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων και Μνημείων Τεχνικού Πολιτισμού και Ιστορικών Τόπων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για τη χορήγηση πρόσβασης στα αρχεία και στα σχέδια διατηρητέου μνημείου επί Κυδαθηναίων 27.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη / 8-9

Πρόλογος / 11

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

_Ανάγνωση τόπων / 12-25

_Βασικές έννοιες / 26

_Αφηγηματικό περιεχόμενο / 27-33

_Ήρωες / 34-35

ΕΞΕΛΙΞΗ

_Πόλη ως εκθεσιακός χώρος / 36-37

_Επιλογή και ανάλυση πεδίων δράσης / 38-45

_Προσδιορισμός κλίμακας και χαράξεων / 46-53

_Γραμματική σχημάτων / 54-55

ΕΚΒΑΣΗ

_Γενικές κατόψεις 1:500 / 56-57

_Κατόψεις 1:100 / 58-61

_Οψοτομές 1:100 / 62-63

_Μακέτες / 64-71

Βιβλιογραφία / 73

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί ένα σχεδιαστικό πείραμα βασισμένο σε συνδυασμό σημασιολογικής και συντακτικής προσέγγισης. Ο σκοπός είναι μέσω ενσωμάτωσης μιας αφήγησης στη διαδικασία σχεδιασμού με συντακτικά συνθετικά εργαλεία να αναδειχθεί η αστική ταυτότητα του δημόσιου αστικού χώρου των δύο πόλεων που χωρίζουν χιλιάδες χιλιόμετρα, της Αγίας Πετρούπολης και της Αθήνας. Για να επιτευχθεί αυτό επιλέγονται 2 σημεία παρέμβασης, τα οποία βρίσκονται στον κεντρικό δρόμο της Αγίας Πετρούπολης τη λεωφόρο Νιέφσκι και στον ιστορικά φορτισμένο πεζόδρομο της Αθήνας την οδό Κυδαθηναίων, αντίστοιχα. Η επιλογή του θέματος έχει συναισθηματική αφετηρία, καθώς και οι δύο πόλεις αποτελούν προσωπικό βίωμα, γεμάτο ατομικές εμπειρίες και αναμνήσεις, ενώ ταυτόχρονα συνδέονται με βαθιές ιστορικές, πολιτισμικές και κοινωνικές ρίζες. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει την πολυεπίπεδη ανάγνωση των τόπων με εντοπισμό κοινών στοιχείων και διαφορών, τον προσδιορισμό της αφηγηματικής διάστασης, την επιλογή και την ανάλυση των πεδίων δράσεων με έμφαση στις δυναμικές και προκλήσεις, την ογκοπλαστική χωρική σύνθεση με χρήση γραμματικής σχημάτων και τη δημιουργία διαδρομών με τεχνικές εκθεσιακών μουσειακών χώρων. Ως βασικός παράγοντας εισάγεται μια κοινή κλίμακα στο επίπεδο του υποκειμένου, και τα «αποσπάσματα» των διαδρομών υφαίνουν πολυδιάστατους πολυλειτουργικούς χώρους μνήμης βάσει των υπάρχουσών χαράξεων του αστικού ιστού με αναφορά στο υφιστάμενο περιβάλλον παραπέμποντας στο ενιαίο αφηγηματικό περιεχόμενο.

ABSTRACT

This thesis presents a design experiment based on a combination of semantic and syntactic approaches. The aim is through the integration of a narrative into the design process with syntactic compositional tools to highlight the urban identity of the public urban space of the two cities separated by thousands of kilometers, St. Petersburg and Athens. To achieve this, two intervention areas are chosen, located on the main street of St. Petersburg, Nevsky Avenue, and on the historically charged pedestrian road of Athens, Kydathineon Street, respectively. The choice of the project's subject has an emotional basis, as both cities are both personally experienced, full of individual encounters and memories, while at the same time they are connected by deep historical, cultural and social roots. The methodology involves a multi-layered perception of the places by identifying common elements and differences, a determination of the narrative dimension, a selection and analysis of the fields of action with a focus on dynamics and challenges, a spatial composition with the use of a shape grammar, and a creation of pathways with techniques of museum exhibit spaces. As a key factor, a common scale at the level of the subject is introduced, whereby the "fragments" of the paths weave multi-dimensional multi-functional memory spaces based on the existing traces of the urban grid with reference to the surrounding environment making allusions to the integrated narrative content.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην καρδιά δύο διαφορετικών κόσμων, το σταυροδρόμι Νιέφσκι και Κυδαθηναίων αποκαλύπτει μια μοναδική ιστορία παλινοστούντων χώρων, όπου το παρελθόν και το παρόν συνυπάρχουν σε έναν αέναο διάλογο.

Το ταξίδι σε τόσο διαφορετικούς και μακρινούς τόπους εμπνέεται από προσωπικές εμπειρίες και συναισθήματα, τα οποία και αποτέλεσαν έναν ισχυρό κινητήρα για την διεξαγωγή της παρούσας διπλωματικής. Η αναζήτηση του θέματος καταλήγει σε ένα σχεδιαστικό πείραμα βασισμένο σε συνδυασμό σημασιολογικής και συντακτικής προσέγγισης με θεωρητικό πλαίσιο την προηγηθείσα ερευνητική εργασία μου υπό τον τίτλο «Γλωσσολογικές προσεγγίσεις στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό».

Με βάση τα παραπάνω εναύσματα διατυπώνεται το ερευνητικό ερώτημα που αφορά την αναζήτηση τρόπου μεταφοράς περιεχομένου σε έναν δημόσιο χώρο. Η αφήγηση ενσωματώνεται στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό με συντακτικά εργαλεία. Οι δημόσιοι χώροι διασπώνται σε αποσπάσματα αφηγηματικών διαδρομών. Η κάθε πόλη ενεργεί ως έκθεμα όπου οι χώροι εξαρτώνται από ένα ενιαίο αφήγημα και μια κοινή κλίμακα.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΠΩΝ

Η πολυεπίπεδη έρευνα ξεκινάει με την αναγνώριση των δύο τόπων, της Αγίας Πετρούπολης και της Αθήνας, τον εντοπισμό των γενικών κοινών στοιχείων και των διαφορών μεταξύ τους. Αυτή η διαδικασία αφορά τόσο τη μορφολογία (χαράξεις δρόμων, τυπολογίες κτιρίων), τις υλικότητες (δαπέδων, προσόψεων, φυσικά στοιχεία), την κλίμακα, τις λειτουργίες του αστικού ιστού, τα κενά/πλήρη, όσο το πολιτιστικό περιβάλλον, την ιστορία, τις διασυνδέσεις μεταξύ των δύο πόλεων, τους κατοίκους τους.

Η ανάλυση των δύο πόλεων γίνεται παράλληλα. Αρχικά παρουσιάζεται μια σύντομη εξέλιξη της καθε πόλης στο χρόνο, αναδεικνύοντας την ιστορική τους πορεία και τις σημαντικές στιγμές που επηρέασαν την αρχιτεκτονική εξέλιξη, την αστική ταυτότητα, την σημερινή εικόνα. Μέσα από τη σύγκριση και τη συσχέτιση αποκαλύπτονται οι ανομοιότητες. Η μια είναι μόλις 320 ετών, χτίστηκε εξ αρχής ως πρωτεύουσα με αυστηρό ορθοκανονικό πολεοδομικό σύστημα με μεγάλες πλατείες και κάθετους παράλληλους δρόμους, η *'Βενετία του Βορρά'* ντυμένη με γρανίτη, η άλλη – από τις αρχαιότερες πόλεις του κόσμου, με την καταγεγραμμένη ιστορία της να φθάνει έως το 3.200 π.Χ., με αυθόρμητη δόμηση, στενά δρομάκια, έντονο ανάγλυφο, το *'Λίκνο του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού'*, ένα κολλάζέγχρωμου μαρμάρου. Η μία αναπτύχθηκε εξ αρχής ως πρωτεύουσα με ένα προκαθορισμένο πολεοδομικό ορθοκανονικό σχέδιο στις όχθες του ποταμού Νέβα, η εξέλιξη της άλλης, που σήμερα έχει άναρχη δόμηση, ξεκίνησε από τον λόφο της Ακρόπολης μακριά από τη θάλασσα με εμφάνιση του πρώτου νομοθετικά κατοχυρωμένου σχεδίου της πόλης μαζί με την εγκατάσταση της πρωτεύουσας τον 19ο αιώνα.

Παρ' όλη την διαφορετικότητά τους οι δύο πόλεις έχουν κοινά χαρακτηριστικά, όπως το ευδιάκριτο υδάτινο στοιχείο (βρέχονται από τα νερά του Φινλανδικού (Αγία Πετρούπολη) και του Σαρωνικού (Αθήνα) κόλπου, διασχίζονται από ποτάμια), καθώς και πολλά διατηρητέα κτίρια/μνημεία που είτε είναι σε καλή είτε σε ερειπωμένη κατάσταση, μερικά είναι εγκαταλειμμένα ή ακόμα και κατεδαφισμένα. Και το πιο σημαντικό είναι ότι οι δύο πόλεις ενώνονται με μια νοηματική γέφυρα, ένα πνευματικό νήμα, που αποτελείται από βαθιές θρησκευτικές, πολιτισμικές σχέσεις, κοινή πορεία της ιστορίας των δύο πόλεων και των δύο λαών.

Οι βασικές ποιότητες των δύο πόλεων αναλύονται και αξιολογούνται στο επίπεδο υλικότητων και υφών, κατηγοριών κτιρίων (που περιλαμβάνουν κατοικίες, μεταξύ των οποίων μέγαρα, παλάτια και έπαυλες, δημόσιες υπηρεσίες, εκκλησίες) και προσόψεών τους, καθώς και δαπεδοστρώσεων. Συγκρίνεται επίσης η χρωματική παλέτα τους. Παρατηρείται η ευδιάκριτη διαφορά στην κλίμακα (μεγάλα κτίρια και συνεχείς όψεις με κλειστά μέτωπα στην Αγία Πετρούπολη και χαμηλά μικρά κτίρια με ανομοιογενείς προόψεις στην Αθήνα), στις σχέσεις μέσα/έξω, αλλά και στα χαρακτηριστικά των δημόσιων χώρων. Στην Αγία Πετρούπολη η ζωή μετατοπίζεται στο εσωτερικό των αυλών, ενώ στην Αθήνα διαρκώς υπάρχει η αλληλεπίδραση με δρόμο.

Έκταση: 1439 km²
Πληθυσμός: 5 600 044 άτομα (2023)
Πυκνότητα: 3991,48 άτομα/km²
Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά: Σχεδόν ολόκληρη η έκταση της Αγίας Πετρούπολης βρίσκεται σε μια επίπεδη χαμηλή πεδιάδα με πολλές αρχαίες θαλάσσιες αναβαθμίδες στο δέλτα του ποταμού Νέβα.

Από την ίδρυσή της το 1703, η Αγία Πετρούπολη επεκτάθηκε σταδιακά, καταλαμβάνοντας όλο και μεγαλύτερη έκταση. Το 1717, η πόλη είχε έκταση 12 km². Σήμερα η πόλη εκτείνεται από τα βορειοδυτικά προς τα νοτιοανατολικά για 90 χιλιόμετρα διαιρείται σε 18 περιοχές.

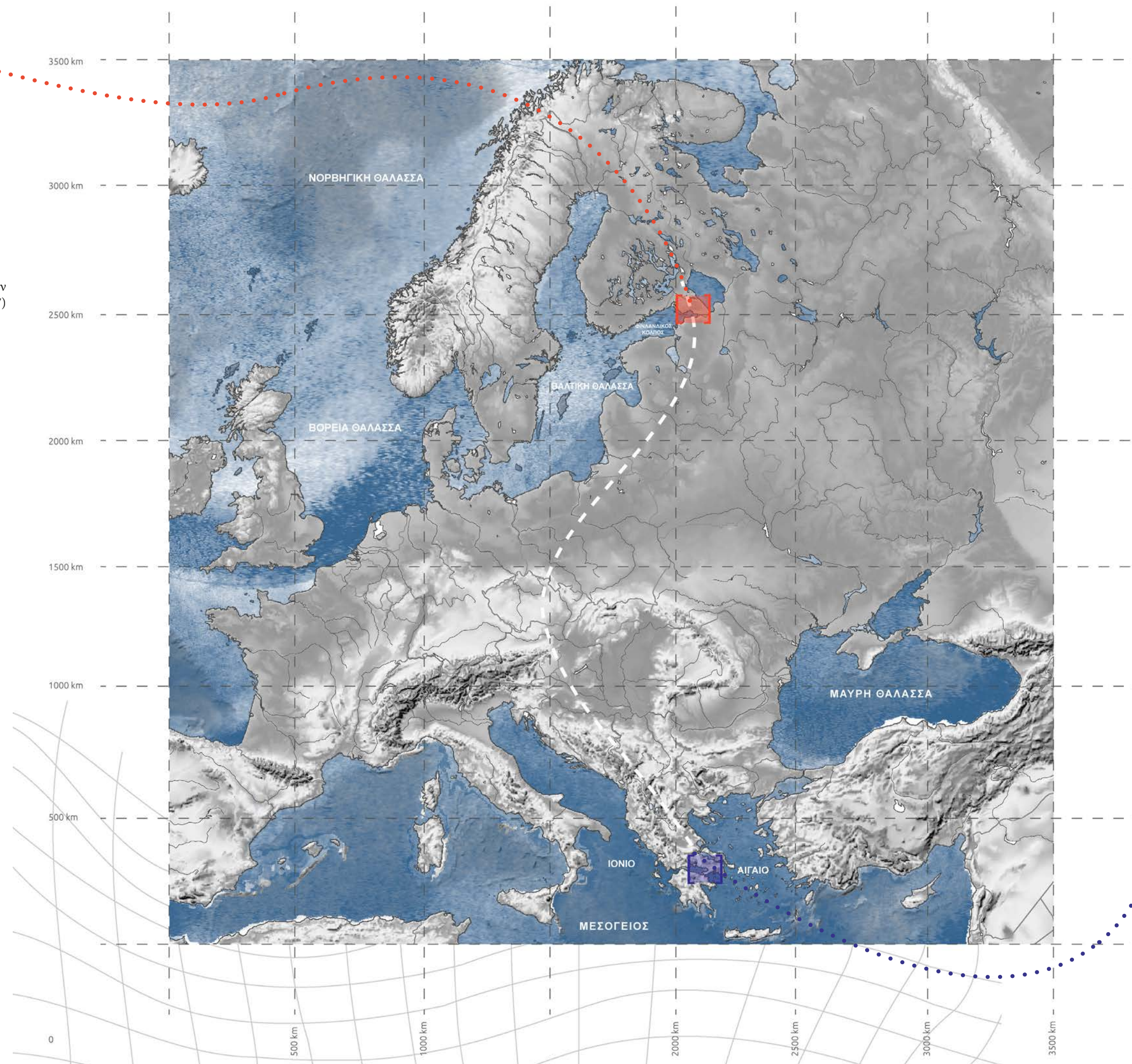
Προηγούμενες ονομασίες:
 έως το 1914 — Αγία Πετρούπολη
 1914 - 1924 — Πετρογκράντ
 1924 - 1991 — Λένινγκραντ

■ **ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ, ΡΩΣΙΑ**

«Σε αγαπώ, δημιούργημα του Πέτρου,
 Αγαπώ την αυστηρή, κομψή σου μορφή,
 Τη μεγαλόπρεπη ροή του Νέβα,
 Τις γρανιτένιες όχθες του,
 Το μαντεμένο κεντήμα των περιφράξεών σου...»

Α.Σ. Πούσκιν
 Από το ποίημα «Ο χάλκινος καβαλάρης» (1837)

■ **ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΔΑ**

«Καρδιά μα και ψυχή κρατά η Αθήνα...»

Λόρδος Βύρωνα
 Από το ποίημα «Κόρη των Αθηνών» (1810)

«...στα χώματά σου τα ιερά, θεοχτισμένη Αθήνα...»

Κωστής Παλαμιάς
 Από το ποίημα «Ύμνος εις την Αθηνά» (1889)

Έκταση: 457 km²
Πληθυσμός: 3.059.764 (2021)
Πυκνότητα: 7500 άτομα/km²
Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά: Η Αθήνα βρίσκεται στο λεκανοπέδιο Αττικής με μικρούς και μεγάλους λόφους που διαμορφώνουν το ανάγλυφό της και οριοθετείται από τις ορεινές μάζες της Πεντέλης βόρεια, του Υμηττού ανατολικά, της Πάρνηθας βορειοδυτικά, του Ποικίλου όρους δυτικά, ενώ στα νότια βρέχεται από τον Σαρωνικό κόλπο.

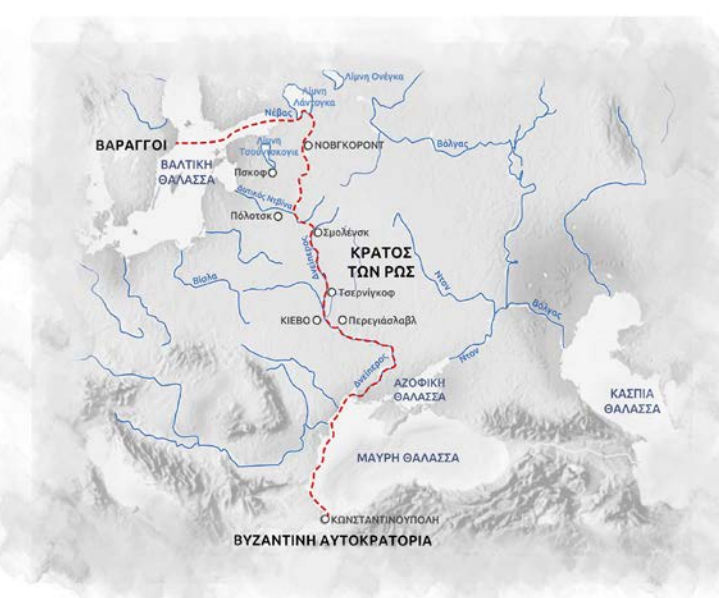
Η Ευρύτερη Περιοχή Αθηνών, το πολεοδομικό συγκρότημα Αθηνών - Πειραιώς ή Πολεοδομικό Συγκρότημα Πρωτευούσης, εκτείνεται στο λεκανοπέδιο Αττικής και περιλαμβάνει 40 δήμους από τις Περιφερειακές ενότητες του Κεντρικού, Βόρειου, Δυτικού, Νότιου τομέα Αθηνών και του Πειραιώς.

παράθυρο στην Ευρώπη

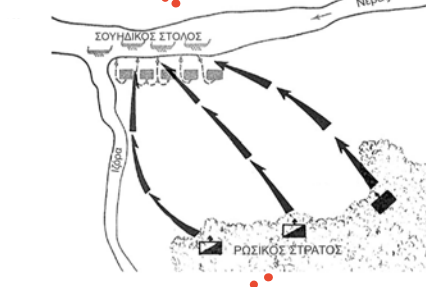
Στις αρχές του IX αιώνα τα εδάφη αυτά έγιναν μέρος του παλαιού ρωσικού κράτους, αποτελώντας μέρος της επικράτειας του Μεγάλου Νόβγκοροντ.

4η χιλ. π.Χ.
Η εμφάνιση του ποταμού Νέβα.
Η περιοχή εποίκιζεται από παλαιοευρωπαϊκές φυλές.

8 αι.-μέσα του 13 αι.
Η διεθνής εμπορική οδός «Βαράγγων - Ελλήνων» συνέδεε, κατά τον Μεσαίωνα, τη Σκανδιναβία με τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και περνούσε από το υδάτινο ανάγλυφο του Κράτους των Ρως. Η διαδρομή ξεκινούσε από τη Βαλτική Θάλασσα και ταξίδευε μέσω ποταμών και λιμνών, μεταξύ των οποίων και του Νέβα, μέχρι τη Μαύρη Θάλασσα.

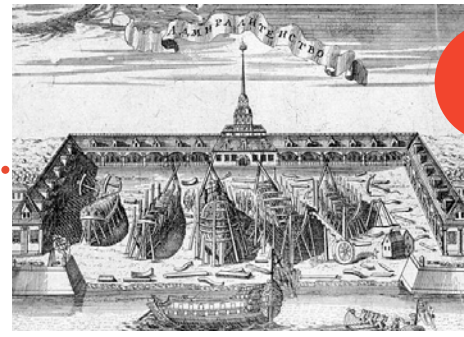
13 αι.
Το 1240 ο Σουηδικός στόλος εισέβαλε στην Ίνγκρια με στόχο να αποκτήσει τον έλεγχο του Νέβα και της Λάντογκα, ώστε μακροπρόθεσμα να χρησιμοποιήσει την περιοχή ως ορμητήριο για περαιτέρω επέκταση.

Η μάχη του Νέβα αποτέλεσε ένα από τα στάδια της ρωσο-σουηδικής αντιπαράθεσης για τις σφαίρες επιρροής στην Ανατολική Βαλτική τον 12-14 αι. Η Νίκη των Ρώσων υπό την ηγεσία του πρίγκιπα Αλέξανδρου Γαροσλάβιτς («Νιέφσκι») συνέβαλε στη διατήρηση της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας του κράτους.

17 04

Στις 16 (27) Μαΐου 1703, ο Μέγας Πέτρος ο τσάρος του Ρωσικού Βασιλείου έθεσε τον θεμέλιο λίθο του φρουρίου Πέτρου και Παύλου στις εκβολές του ποταμού Νέβα ο οποίος χύνεται στη Βαλτική Θάλασσα στο Λαγοννήσι. Η Αγία Πετρούπολη σχεδιάζεται και οικοδομείται εξαρχής ως μια εντυπωσιακή πρωτεύουσα, και θα αποτελέσει την πρωτεύουσα της Ρωσικής Αυτοκρατορίας για περισσότερα από 200 χρόνια.

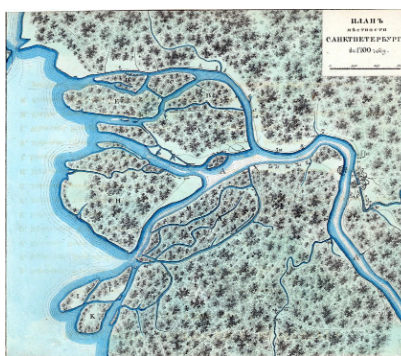
17 03

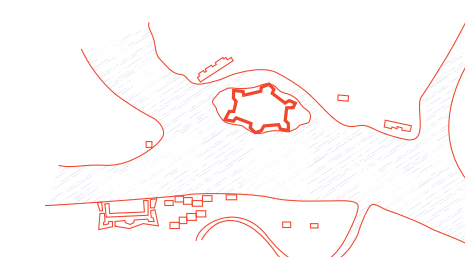
Το σχέδιο του φρουρίου επινοήθηκε από τον ίδιο τον Πέτρο Α'.

17 00

Στη θέση της μελλοντικής πόλης υπήρχαν πολυάριθμοι οικισμοί. Ως αποτέλεσμα του Βόρειου Πολέμου του 1700-1721, η κοιλάδα του ποταμού Νέβα ανακαταλήφθηκε από τους Σουηδούς και έγινε μέρος της Ρωσικής Αυτοκρατορίας με τη Συνθήκη Ειρήνης του Νίσταντ στις 30 Αυγούστου (10 Σεπτεμβρίου) του 1721.

17 12

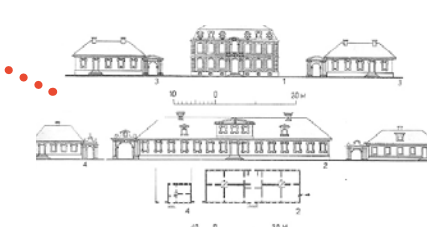

Ένα νέο στάδιο κατά τα έτη 1762-1796 ήταν η δραστηριότητα της Επιτροπής για τα πέτρινα κτίρια της Αγίας Πετρούπολης και της Μόσχας. Υπό την καθοδήγηση του αρχιτέκτονα Α.Β. Κβασον, καταρτίστηκε ένα γενικό σχέδιο της Αγίας Πετρούπολης, το οποίο προέβλεπε συνεχείς γραμμές όψεων των δρόμων χωρίς κενά μεταξύ των σπιτιών - κτίριο «με ενιαία πρόσοψη».

Master plan της Αγίας Πετρούπολης (1776)

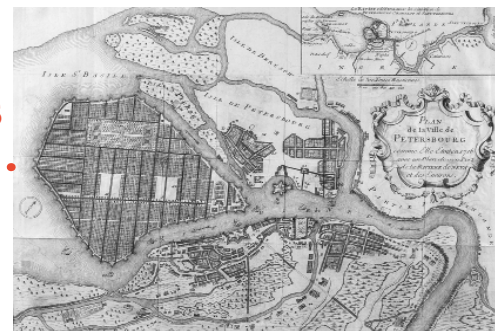
17 14

Ο Trezzini αναπτύσσει «υποδειγματικά» σχέδια τυποποιημένων ξυλινών κατοικιών για «μέσοις» και ευκατάστατους πολίτες. Σύμφωνα με το διάταγμα του Πέτρου από το 1714, όλα τα σπίτια στην Αγία Πετρούπολη έπρεπε να χτίζονται βάσει αυτών των σχεδίων.

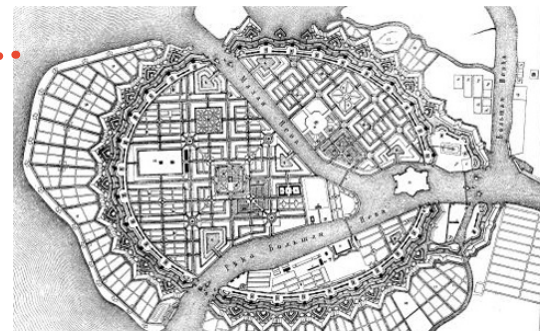
1716-1717

1762-1796

Master plan της Αγίας Πετρούπολης του Domenico Trezzini (1716)

Κατά την περίοδο 1716-1717 δύο διάσημοι αρχιτέκτονες - Ιταλός ο Domenico Trezzini και Γάλλος ο Jean-Baptiste Le Blond - ασχολήθηκαν με την εκπόνηση γενικών σχεδίων (master plans) για την οικοδόμηση της Αγίας Πετρούπολης.

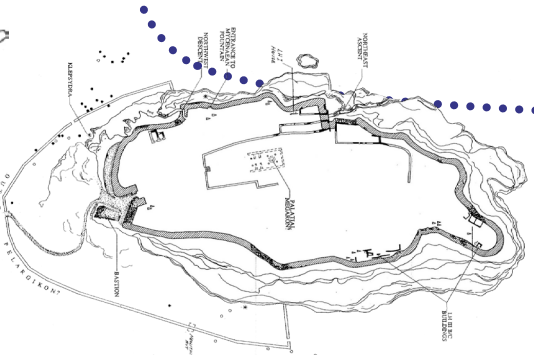
Master plan της Αγίας Πετρούπολης του Jean Le Blond (1717)

Λίκνο του ευρωπαϊκού πολιτισμού

4η χιλ. π.Χ.

Τη Νεολιθική εποχή ξεκινά η ιστορία της αρχαίας Αθήνας ως ενός οικισμού στο λόφο-φρούριο της Ακρόπολης, περίπου στα μισά της 4ης χιλιετίας π.Χ.

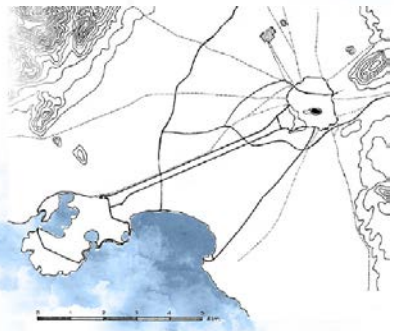

12ος αι. π.Χ.

Τον 12ο αι. π.Χ. στους πρόποδες της Ακρόπολης χτίζεται το Πελασγικό τείχος, ενώ η Ακρόπολη σταδιακά μετατρέπεται σε τόπο θρησκευτικής λατρείας και σε «ιερό βράχο».

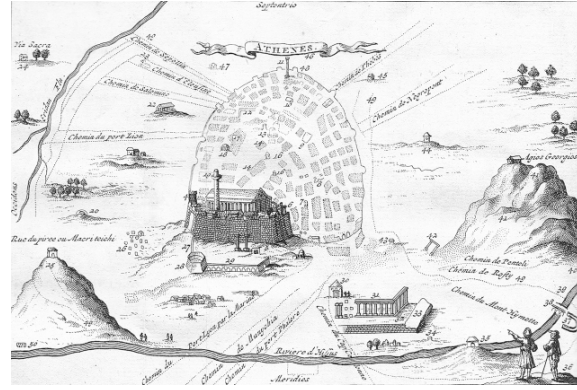
5ος αι. π.Χ.

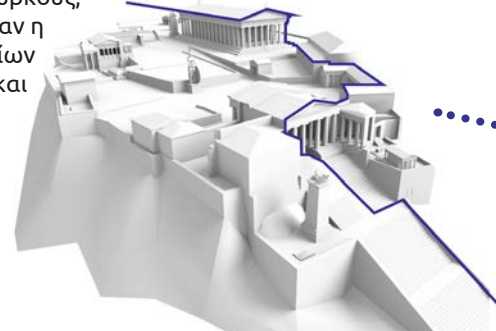
Οι Αθηναίοι αναπτύσσουν τις δραστηριότητες της θάλασσας και στρέφονται προς το φυσικό λιμάνι του Πειραιά. Έτσι ο Πειραιάς οχυρώνεται και συνδέεται με την Αθήνα με τα Μακρά Τείχη. Το 479 - 478 π.Χ. ανεγείρεται το Θεμιστόκλειο Τείχος, το μεγαλύτερο σε μήκος οχυρωματικό έργο της πόλης, που στη συνέχεια καταστρέφεται από τον Ρωμαϊκό στρατό το 86 π.Χ.

15ος-17ος αι.

Κατά την Οθωμανική εποχή από το 1456, όταν η πόλη κατακτήθηκε από τους Τούρκους, ο Παρθενώνας έγινε τζαμί. Η Αθήνα ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη πόλη των Βαλκανίων με 20.000 κατοίκους και οι Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι ζούσαν αρμονικά.

Σχέδιο της Αθήνας του Spon (1678)

Η κατασκευή του Παρθενώνα του δωρικού ριθμού προς τιμήν της θεάς Αθηνάς, προστάτιδας της πόλης της Αθήνας ξεκινάει το 448/7 π.Χ. Στους Βυζαντινούς χρόνους κατά τον 5ο αι. μ.Χ. έγινε η πρώτη μετατροπή του ναού σε χριστιανική εκκλησία της Αγίας Σοφίας.

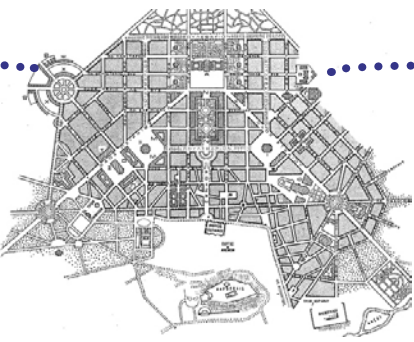
18ος αι.-αρχές του 19ου αι.

Το 1778 από τον Οθωμανό κυβερνήτη της, Χατζή Αλή Χασεκλή, γύρω από την Αθήνα χτίζεται αμυντικό τείχος. Κατά τη διάρκεια και μετά την οθωμανική πολιορκία της Αθήνας το 1826, το τείχος έγινε ερείπια, όπως το μεγαλύτερο μέρος της πόλης.

18 32

Το 1832, προτού ακόμη η Αθήνα ανακηρυχθεί πρωτεύουσα, ο Σταμάτι Κλεάνθης και ο Εδουάρδο Σάουμπερ εκπόνησαν την πρώτη πολεοδομική μελέτη για την πόλη με καθαρούς άξονες, οδούς μεγάλου πλάτους, κήπους, πλατείες και χώρους για τα δημόσια κτίρια.

18 34

Στις 18 Σεπτεμβρίου 1834, με διάταγμα της αντιβασιλείας του Όθωνα, η Αθήνα ανακηρύχθηκε πρωτεύουσα του νέου ελληνικού κράτους. Δεν ήταν παρά ένα μικρό χωριό 7.000 κατοίκων, απλωμένο γύρω από το βράχο της Ακρόπολης.

Το σχέδιο του Klenze για την πόλη της Αθήνας (1834), αναθεωρημένη έκδοση του σχεδίου Κλεάνθη-Schaubert.

18 36

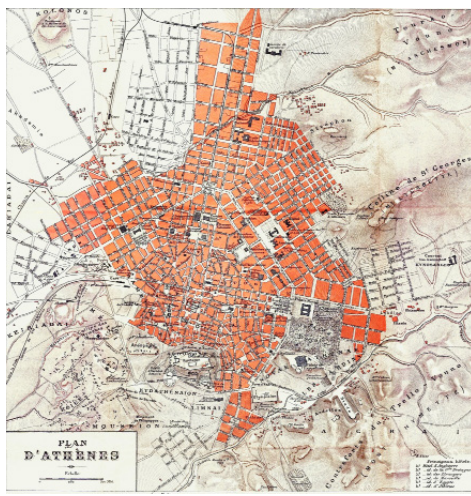
'50 και '60 του 20ου αι.

Στις περιοχές του κέντρου και της περιφέρειας από επιχειρηματίες κατασκευαστές χτίζονται πολυκατοικίες με τη μέθοδο αντιπαροχής (πολλές φορές χωρίς τη μελέτη αρχιτέκτονα) παίρνοντας τις θέσεις νεοκλασικών σπιτιών μεγάλης αρχιτεκτονικής αξίας που αποτελούσαν κομμάτι της ιστορίας.

1860-1900

Την περίοδο αυτή γίνονται οι επεκτάσεις του σχεδίου με τα προσότια χωρίς σχεδιασμένη σύνδεση με την πόλη, καθώς αποδίδεται η μειωμένη σημασία στην ποιότητα του δημόσιου χώρου.

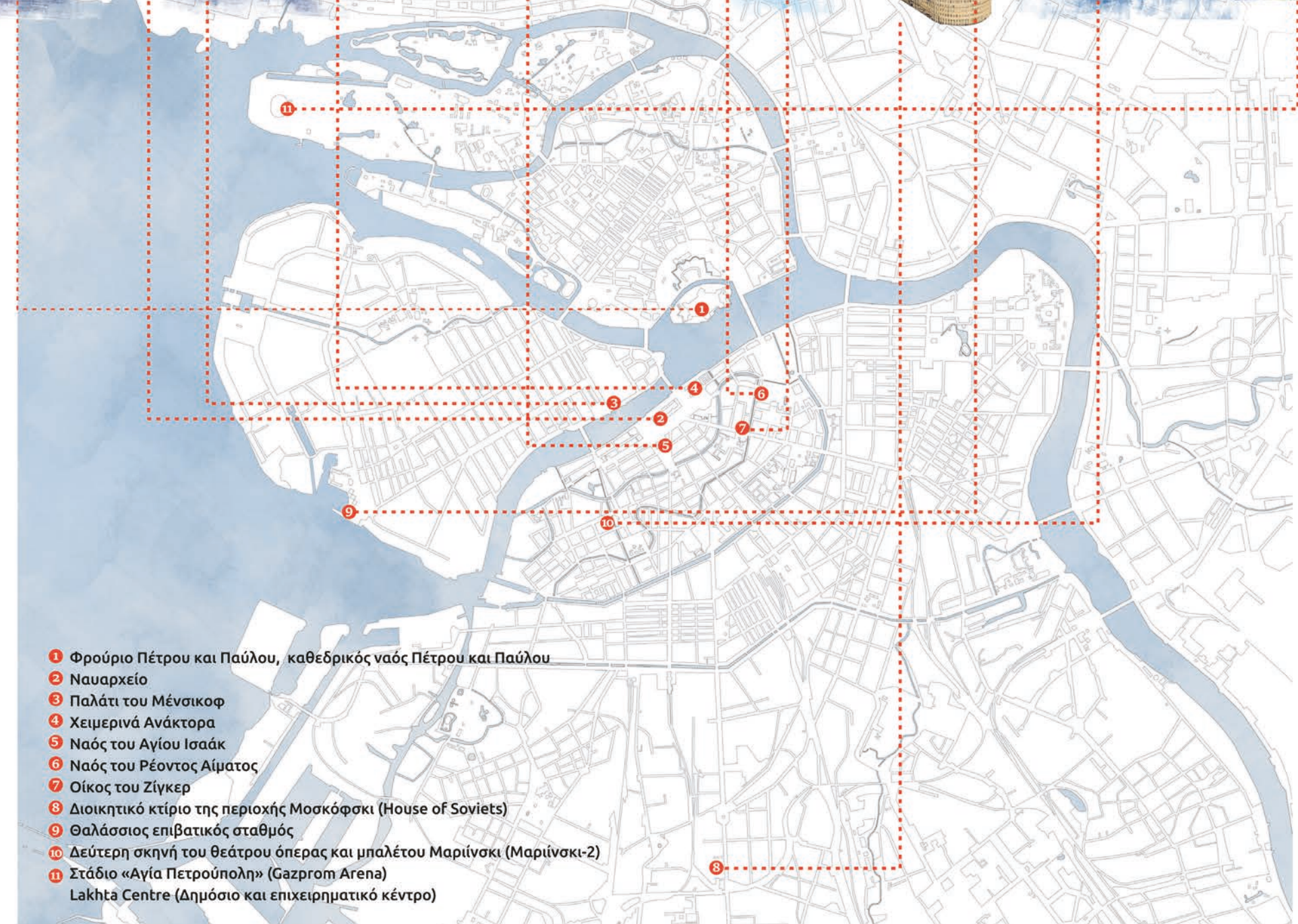

Σχέδιο του 1888 Guide Joanne -- "Athènes et ses environs", Hachette & Cie.

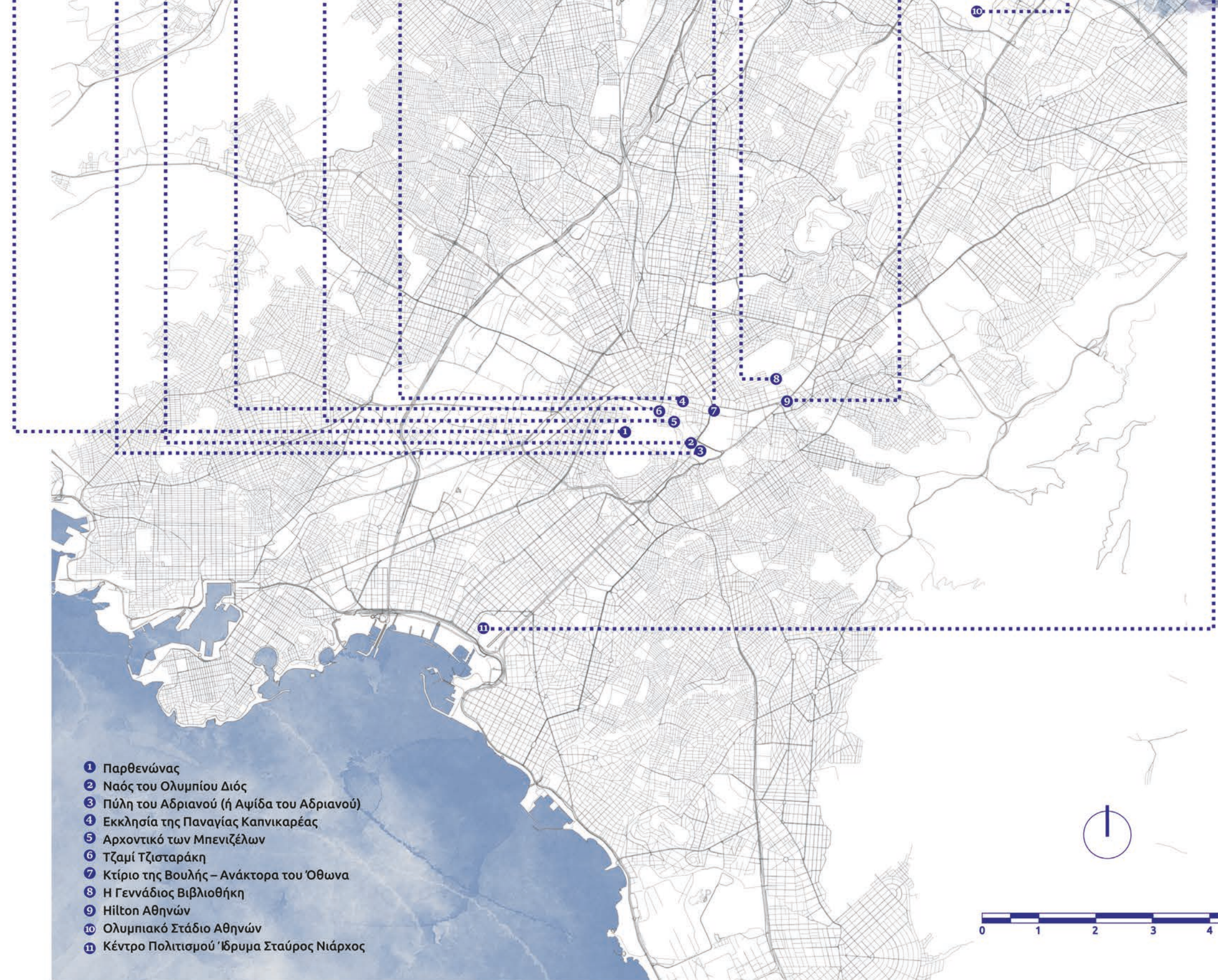
Πανοραμική άποψη της Αθήνας, μεταξύ του 1872 και του 1873, από το ύψος της Ακρόπολης.

Στις 9 Απριλίου 1836 δημοσιεύθηκε στη εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο πρώτος οικοδομικός κανονισμός με 12 άρθρα, που όριζε τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για το κτίσιμο των οικοπέδων. Επιβαλλόταν οι δύο όροφοι στις κεντρικές επισήμιους οδούς και πλατείες για λόγους εικόνας της πόλης και να σχηματίζεται «σειράν συνεχή και αδιάκοπον».

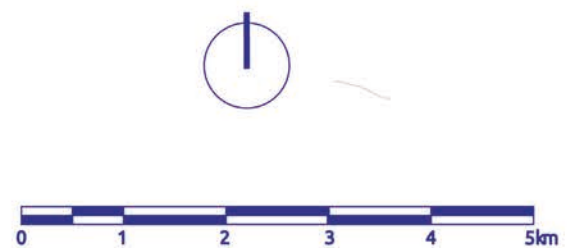

- 1 Φρούριο Πέτρου και Παύλου, καθεδρικός ναός Πέτρου και Παύλου
- 2 Ναυαρχείο
- 3 Παλάτι του Μένσικοφ
- 4 Χειμερινά Ανάκτορα
- 5 Ναός του Αγίου Ισαάκ
- 6 Ναός του Ρέοντος Αίματος
- 7 Οίκος του Ζίγκερ
- 8 Διοικητικό κτίριο της περιοχής Μοσκόφσκι (House of Soviets)
- 9 Θαλάσσιος επιβατικός σταθμός
- 10 Δεύτερη σκηνή του θεάτρου όπερας και μπαλέτου Μαρίνσκι (Μαρίνσκι-2)
- 11 Στάδιο «Αγία Πετρούπολη» (Gazprom Arena)
Lakhta Centre (Δημόσιο και επιχειρηματικό κέντρο)

Παρουσιάζεται η αρχιτεκτονική εξέλιξη των δύο πόλεων όπου τα βασικά τοπία βρίσκονται κυρίως στο ιστορικό κέντρο (στην Αγία Πετρούπολη δίπλα σε ποτάμια και κανάλια, και στην Αθήνα κοντά στον λόφο της Ακρόπολης), ενώ τα πιο σύγχρονα κτιριακά έργα του 21^{ου} αιώνα (όπως ο υψηλότερος ουρανοξύστης της Ευρώπης Lakhta Center ή οι εγκαταστάσεις του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος) αναπτύσσονται σε απομακρυσμένες περιοχές.

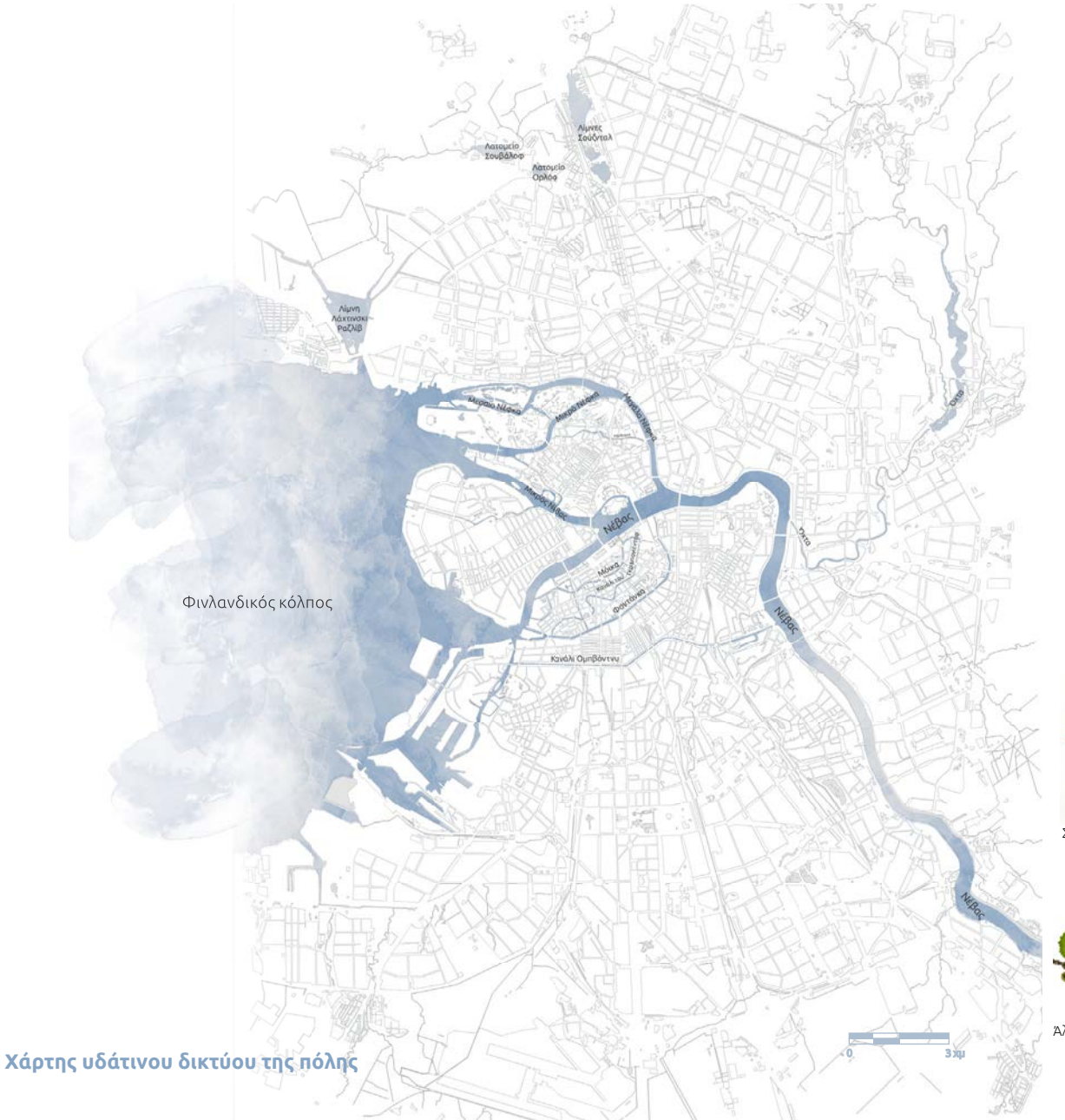

- 1 Παρθενώνας
- 2 Ναός του Ολυμπίου Διός
- 3 Πύλη του Αδριανού (ή Αψίδα του Αδριανού)
- 4 Εκκλησία της Παναγίας Καπνικαρέας
- 5 Αρχοντικό των Μπενιζέλων
- 6 Τζαμί Τζισταράκη
- 7 Κτίριο της Βουλής – Ανάκτορα του Όθωνα
- 8 Η Γεννάδιος Βιβλιοθήκη
- 9 Hilton Αθηνών
- 10 Ολυμπιακό Στάδιο Αθηνών
- 11 Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

χαρακτηριστικά της Αγίας Πετρούπολης

Το ιστορικό τμήμα της σύγχρονης πόλης της Αγίας Πετρούπολης, το οποίο άρχισε να οικοδομείται από την ίδρυση της πόλης και μέχρι τις αρχές του ΧΧ αιώνα ήταν σχεδόν πλήρως δομημένο, βρίσκεται στο δέλτα του ποταμού Νέβα. Τα πρώτα κτίσματα έχουν αναερθθεί γύρω από τα ποτάμια και κανάλια.

Χάρτης υδάτινου δικτύου της πόλης

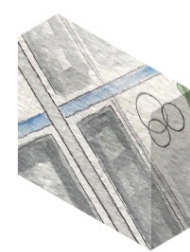
Στοιχείο νερού

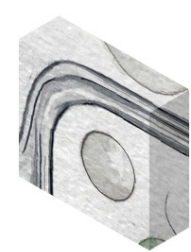
ΠΟΤΑΜΟΣ ΝΕΒΑΣ
Μήκος 74 χλμ
Μέση εκροή 2.500 κυβικά μέτρα το δευτερόλεπτο
Έκταση λεκάνης 281 χιλιάδες km²
Πηγή Λίμνη Λάντογκα
Εκβολή Κόλπος Νέβα (Ανατολικό τμήμα του Φινλανδικού Κόλπου)

Ένα από τα πρώτα και πιο διάσημα σχέδια της Αγίας Πετρούπολης δημιουργήθηκε από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Domenico Trezzini. Βασίζεται σε ένα κατανοητό σύστημα πολεοδομικού σχεδιασμού - ένα ορθογώνιο πλέγμα. Παράλληλα χρησιμοποιήθηκε ένα ακτινωτό σύστημα δρόμων, ως βάση της πολεοδομικής σύνθεσης που κατευθυνόταν προς τον κεντρικό πυρήνα της πόλης. Καθώς η πόλη επεκτείνεται, δημιουργούνται μεγάλα οικιστικά συγκροτήματα σε νέες περιοχές, χαράσσονται αυτοκινητόδρομοι με βεντάλια, τόξα και διαγώνιοι αυτοκινητόδρομοι, διαμορφώνονται παραθαλάσσια και αστικά πάρκα και ζώνες δασών.

Ορθοκανονική χάραξη

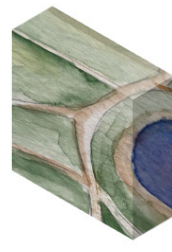

Επίπεδες επιφάνειες

Σημαντικό μέρος της έκτασης της περιοχής καταλαμβάνεται από χαμηλές πεδιάδες. Τριγύρω λόφοι και κορυφογραμμές διαφόρων σχημάτων και υψών (έως και 300 m πάνω από το επίπεδο της θάλασσας) συνδυάζονται με λίμνες (σχεδόν το 15% της περιοχής είναι βαλτώδες).

Πράσινο

Η βλάστηση μαζί με την υδάτινη επιφάνεια καλύπτει το 40% της συνολικής έκτασης της πόλης. Η Αγία Πετρούπολη βρίσκεται στην υποζώνη της νότιας тайга, η οποία χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία των δασών κωνοφόρων με κάλυψη από γρασιδι και θάμνους. Ένα σημαντικό ποσοστό των πάρκων αποτελείται από φυσικά δάση που εξακολουθούν να διατηρούν τη σύνθεση των ειδών τους. Υπάρχουν 15 ειδικά προστατευόμενες φυσικές περιοχές στην πόλη.

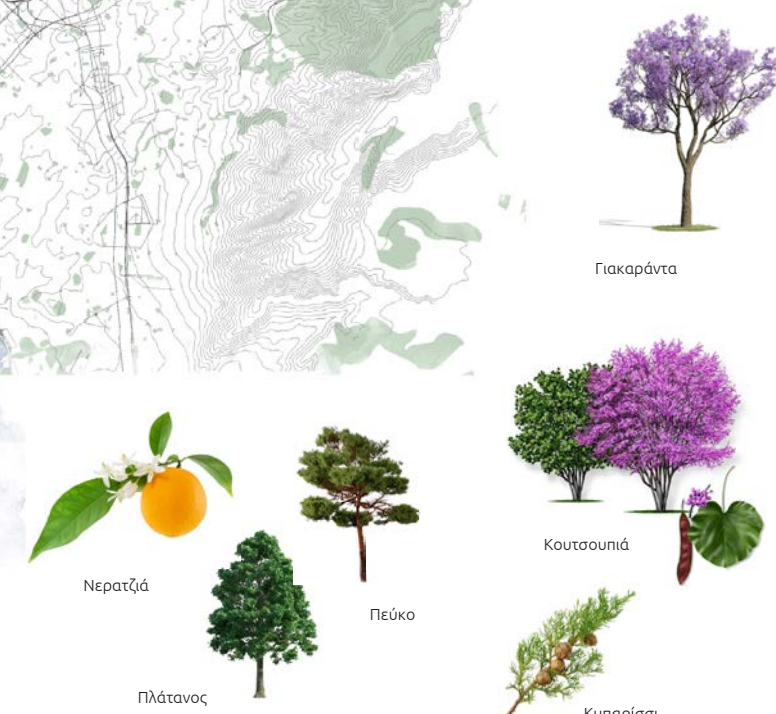
Χάρτης πρασίνου

χαρακτηριστικά της Αθήνας

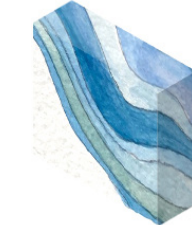
Η Αθήνα βρίσκεται στις ακτές του Σαρωνικού κόλπου, ενώ τρεις ήταν οι βασικοί ποταμοί που διέρρεαν την πεδιάδα της Αττικής κατά την αρχαιότητα, οι δύο εκ των οποίων απλώνονταν πέραν των ορίων της πόλεως. Το δυτικό και μεγαλύτερο τμήμα της πεδιάδας έβρεχε ο Κηφισός, το ανατολικό τμήμα διέσχιζε ο Ιλισός, ο οποίος εκκινούσε από τις υπώρειες του Υμηττού, μικρότερος των δύο προηγούμενων ήταν ο Ηριδανός, που ανέτελλε στις νότιες πλαγιές του Λυκαβηττού.

Χάρτης πρασίνου

Στοιχείο νερού

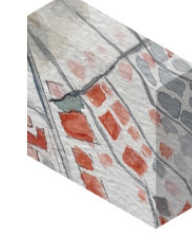

ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΗΦΙΣΟΣ
Μήκος 27 χλμ
Πηγή Πεντέλη
Εκβολή Φαληρικός Ορμός

ΠΟΤΑΜΟΣ ΙΛΙΣΣΟΣ
Πηγή βορειοδυτικές πλαγιές του Υμηττού
Εκβολή Φαληρικός Ορμός

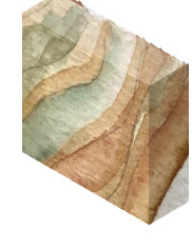
ΠΟΤΑΜΟΣ ΗΡΙΔΑΝΟΣ
Πηγή Λυκαβηττός
Εκβολή Ιλισσός

Αυθαίρετη δόμηση

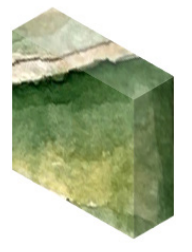
Το πρώτο πολεοδομικό σχέδιο που εκπόνησαν οι αρχιτέκτονες Κλεάνθης και Σάουμπερτ το 1832 προέβλεπε οδούς μεγάλου πλάτους, κήπους, πλατείες και χώρους για τα δημόσια κτίρια απορρίφθηκε, ενώ οι συνεχείς τροποποιήσεις νέων σχεδίων δημιούργησαν προβλήματα στην πολεοδομική εξέλιξη της Αθήνας και οδήγησαν στην οικοδομική αναρχία. Η αυθαίρετη δόμηση συνεχίστηκε και πήρε διαστάσεις μετά την μεταπολίτευση.

Οροσειρές και λόφοι

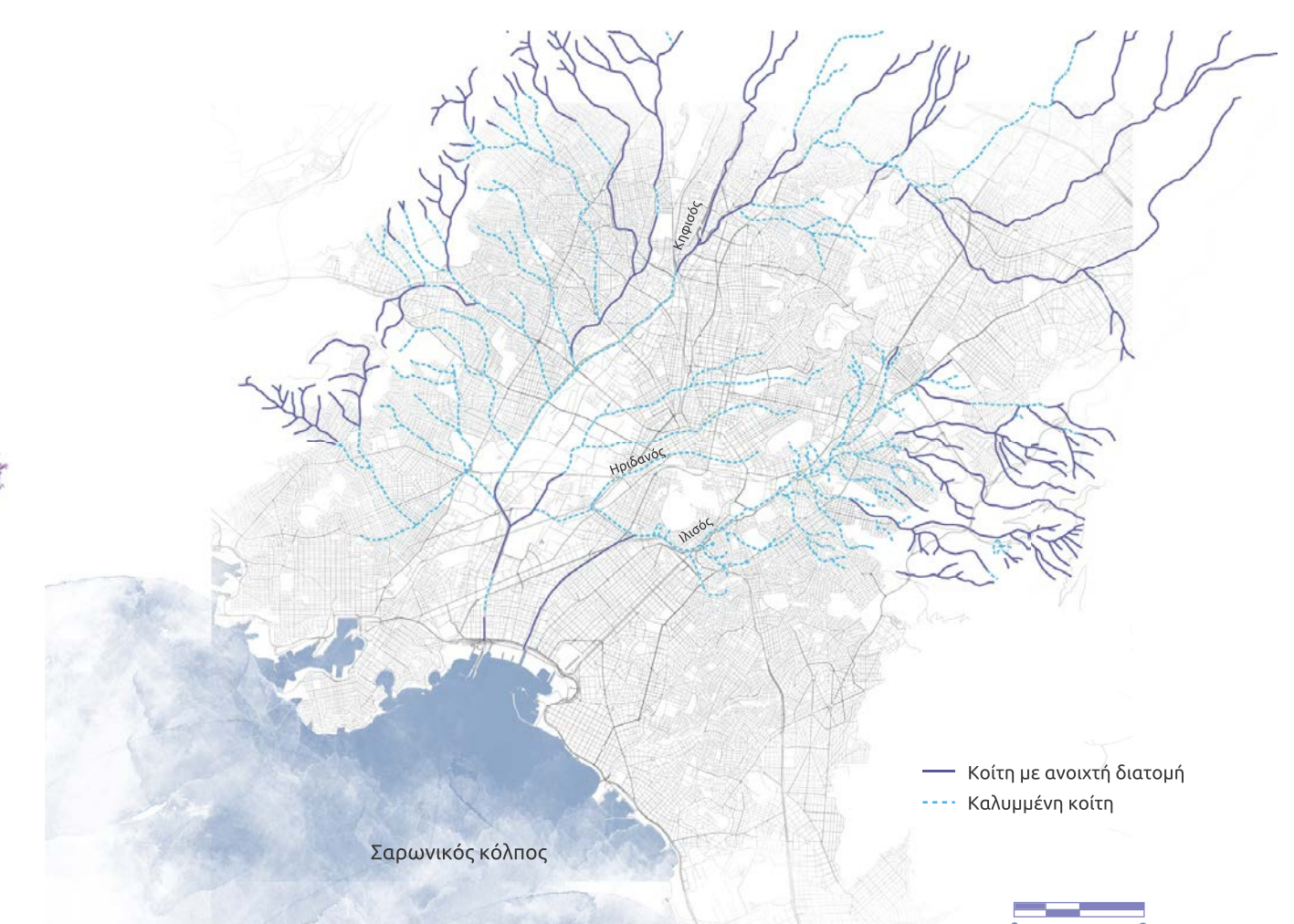

Λεκανοπέδιο Αττικής χαρακτηρίζεται ως μια περιοχή σχετικά επίπεδη σαν κάμπος, περικυκλωμένη και οριοθετημένη από όρη και οροσειρές. Το επίπεδο χαμηλό ανάγλυφο διακόπτεται από την παρουσία δημιουργησαν προβλήματα στην πολεοδομική εξέλιξη της Αθήνας και οδήγησαν στην οικοδομική αναρχία. Η αυθαίρετη δόμηση συνεχίστηκε και πήρε διαστάσεις μετά την μεταπολίτευση.

Πράσινο

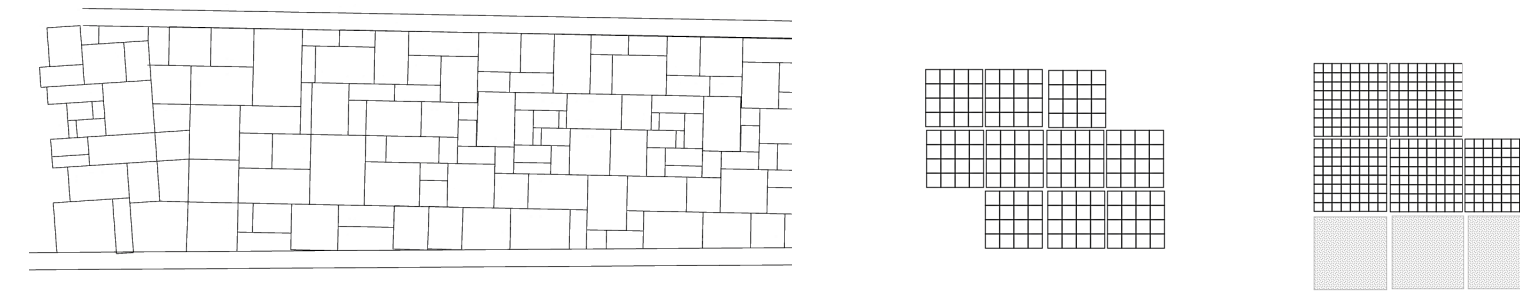
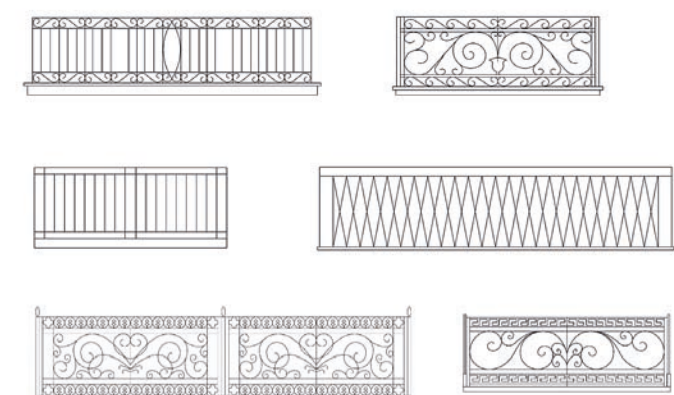
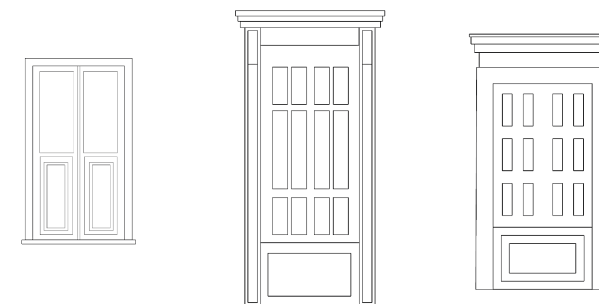
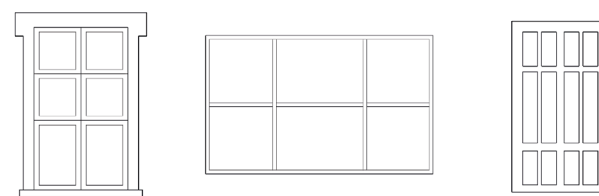

Η φυσική βλάστηση συναντάται στα εναπομεινάντα ρέματα της πρωτεύουσας. Καθώς επίσης η τεχνητή βλάστηση των λόφων, αλσών και πάρκων της Αθήνας αποδεικνύεται σημαντική.

Χάρτης υδάτινου δικτύου της πόλης

ΑΘΗΝΑ

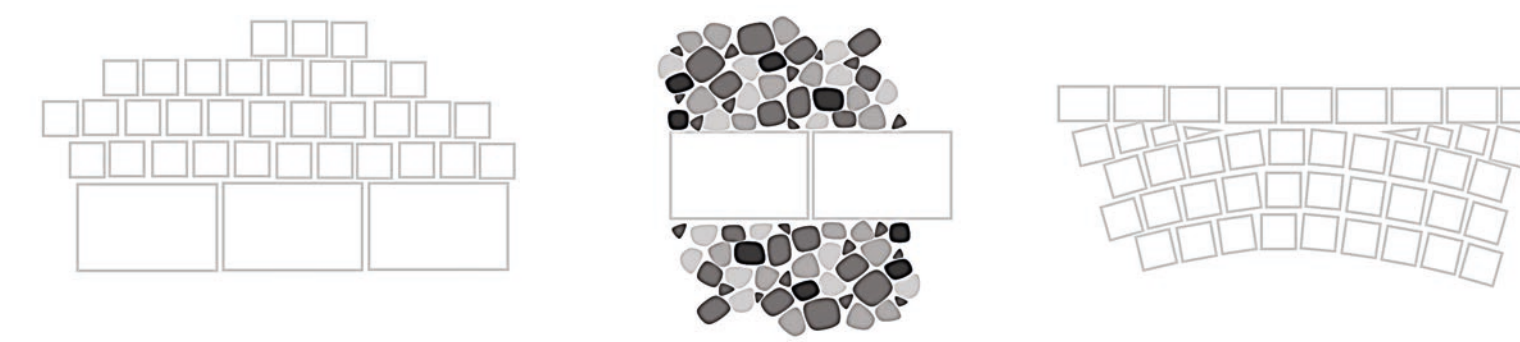
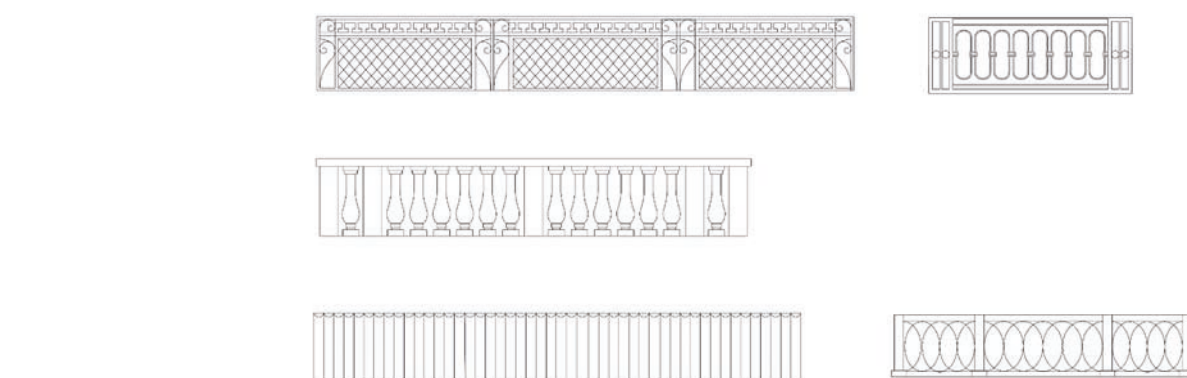
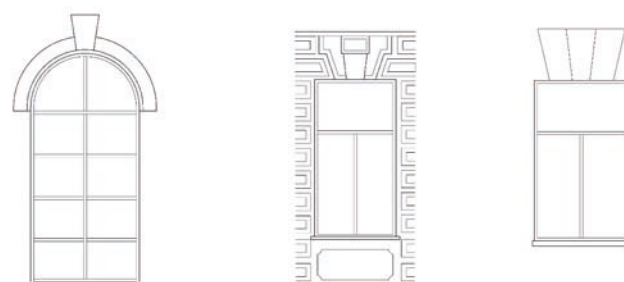

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΠΑΡΑΘΥΡΑ

ΚΑΓΚΕΛΛΑ/ΣΤΗΘΑΙΑ

ΔΑΠΕΔΑ

ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

Έπαυλες/οικίες

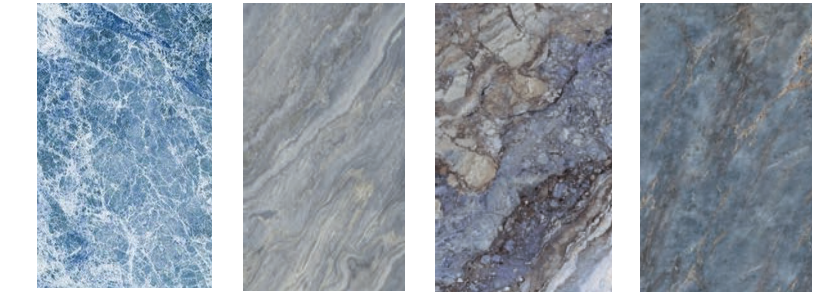
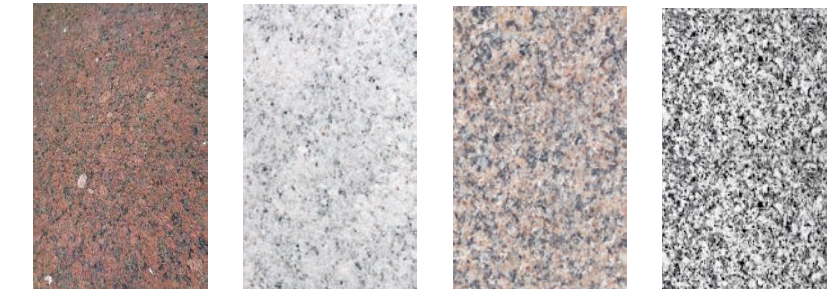
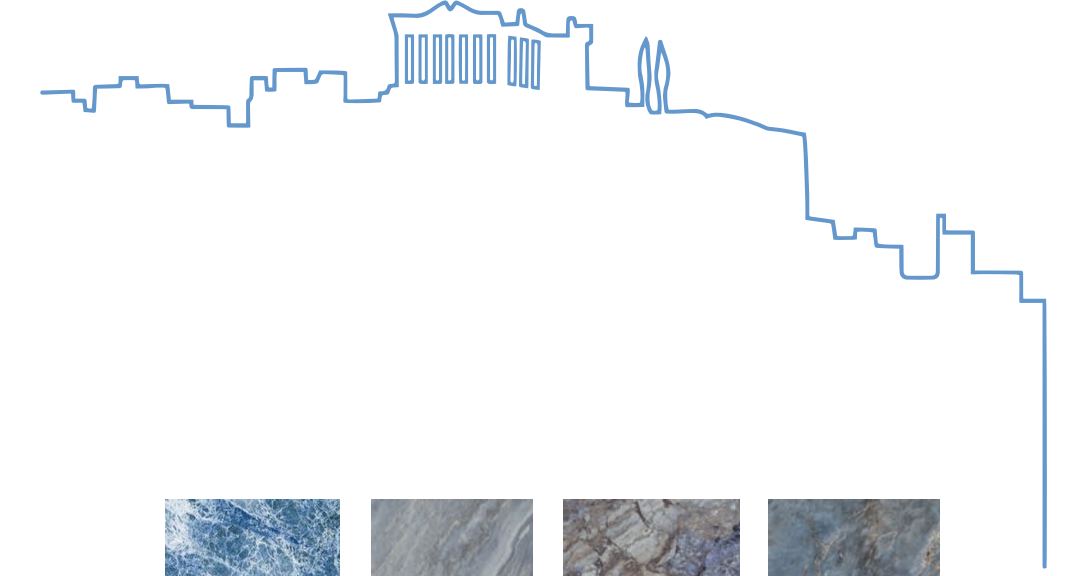
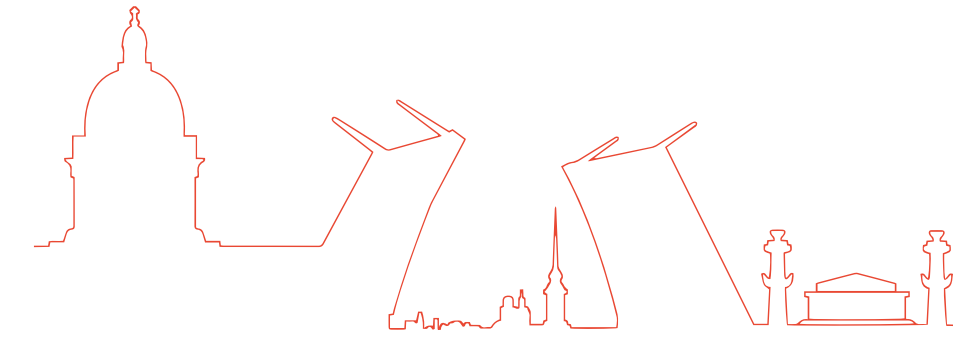
Παλάτια

Κατοικίες/
ενοικιαζόμενα

Δημόσιες
υπηρεσίες

Εκκλησίες

0 5 10 20 30

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Ταυτόχρονα με την προαναφερόμενη έρευνα γίνεται η αναζήτηση των εννοιών αναφοράς. Στο νοηματικό πλαίσιο της αφήγησης προσθέτονται οι έννοιες Ξενιτεμός, Απόδημος, Παλιννοστούντες, Ομογένεια. Πρόκειται για ανθρώπους που απομακρύνθηκαν, έφυγαν από την πατρίδα τους (στη συγκεκριμένη περίπτωση από την Ελλάδα ή από τη Ρωσία) να βρουν ένα καλύτερο μέλλον στην ξένη χώρα και γι' αυτούς που αντίθετα επιστρέφουν στην πατρίδα τους ύστερα από μακροχρόνια απουσία. Αυτή η θεματολογία δημιουργεί ενδιαφέροντες παραλληλισμούς.

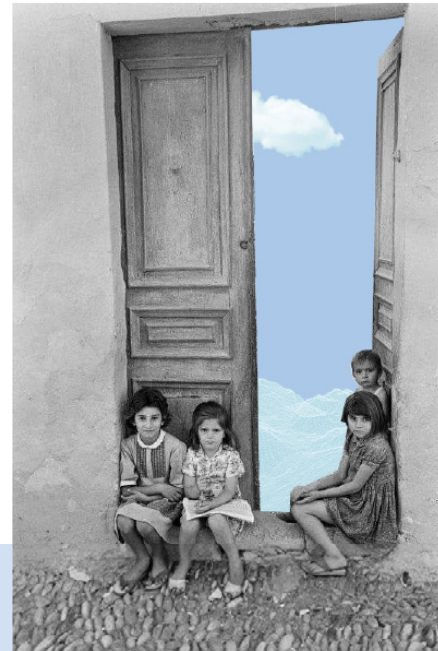

μετανάστευση
ατομική ή ομαδική μετακίνηση από την πατρίδα σε άλλον τόπο, με βασικό κίνητρο την ανεύρεση εργασίας.

Ξενιτεμός
απομάκρυνση από την πατρίδα και εγκατάσταση σε ξένη χώρα.

Ξενιτεύομαι/μεταναστεύω
φεύγω από τη χώρα μου και εγκαθίσταμαι σε ξένο τόπο για μεγάλο χρονικό διάστημα, συνήθ. λόγω πιεστικής οικονομικής ή άλλης ανάγκης.

Ξεριζωμός
βίαιη και αναγκαστική φυγή ενός λαού ή μιας οικογένειας από τον τόπο τους.

αποδημία
απομάκρυνση από την πατρίδα με σκοπό τη διαμονή σε μια ξένη χώρα.

αποδημώ
φεύγω από τη χώρα μου, εγκαταλείπω τον τόπο μου και ηγαίνω να εγκατασταθώ στα ξένα.

απόδημοι
που είναι εγκαταστημένοι σε ξένη χώρα, που ζουν μακριά από την πατρίδα τους.

παλιννοστούντες
αυτοί που επιστρέφουν στην πατρίδα τους ύστερα από μακρόχρονη απουσία.

παλιννόστηση/επαναπατριsmός
επιστροφή κάποιου στην πατρίδα του ύστερα από μακροχρόνια απουσία, επάνοδος εκπατριsmένου στην πατρίδα.

παλιννοστώ/επαναπατρίζομαι
επιστρέφω στην πατρίδα μου, ύστερα από μακρόχρονη απουσία

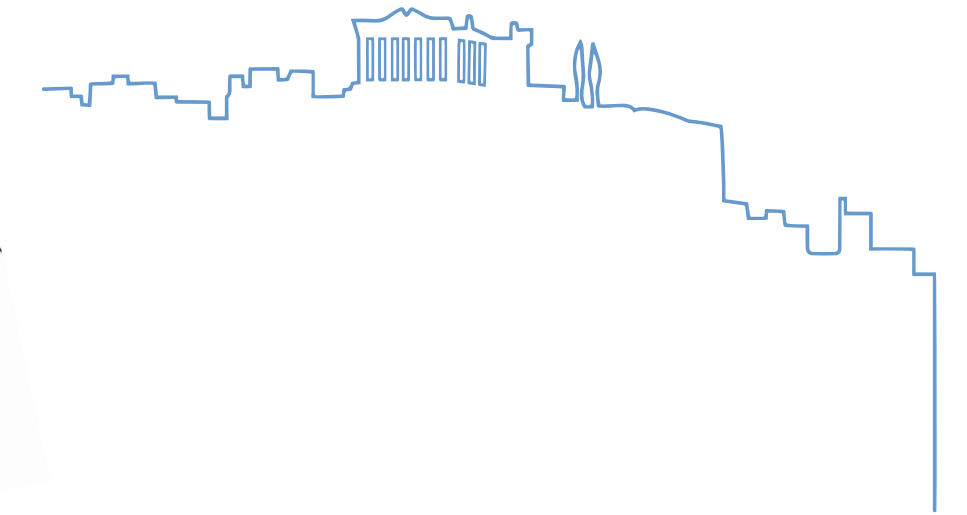
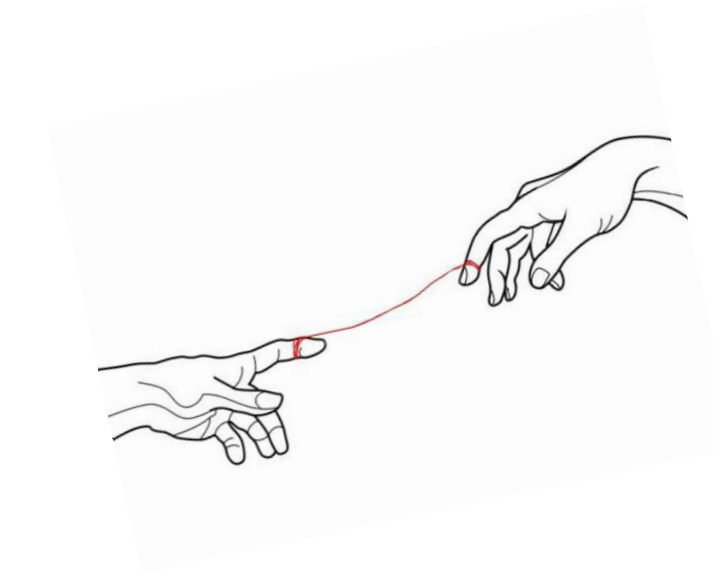
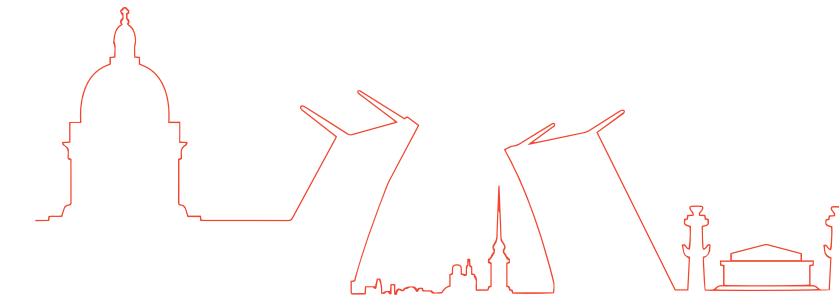
ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Για τον αφηγηματικό σχεδιασμό επιλέγεται να οργανωθεί ένα αφηγηματικό περιεχόμενο με όρους της λογοτεχνικής αφήγησης, ενός σεναρίου που μπορεί να σκηνοθετηθεί με αφετηρία, εξέλιξη και έκβαση. Στην αφήγηση ένα πρόσωπο/πράγμα παρουσιάζεται δυναμικά: ενεργεί, κινείται, επιβραδύνεται ή μεταβάλλεται μέσα στο χώρο και στο χρόνο. Ως βασικά ουσιαστικά στοιχεία ορίζονται τα εξής:

1. **χώρος** = πεδία δράσης όπου συμβαίνουν τα γεγονότα της αφήγησης,
2. **ήρωας** και χαρακτήρες = πρόσωπα της ιστορίας, αλλά και αναγνώστες/περιηγητες,
3. **χρόνος** = στάση, κίνηση, στροφή, περιστροφή, ταχύτητα, εξέλιξη των γεγονότων.

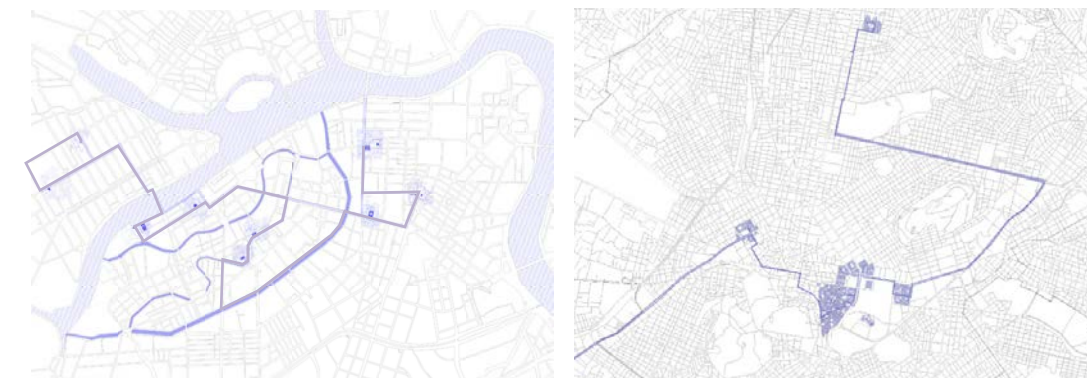
Μέσω των στοιχείων της αφήγησης γίνεται μια αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ του χώρου και των ηρώων.

αφηγηματικό νήμα

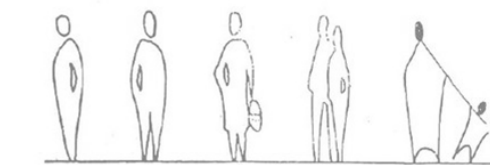

βασικά στοιχεία

• **χώρος/πεδία δράσης**

• **πρόσωπα/ηρωταγωνιστές/υποκείμενα**

• **χρόνος/διαστολή του χρόνου**

κίνηση

στροφή

στάση

περιστροφή

Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζεται ένα σύντομο **χρονολόγιο των ρωσοελληνικών επαφών**. Η ιστορία των πολιτιστικών και οικονομικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των δύο λαών χρονολογείται εδώ και αιώνες. Το κράτος των Ρως είχε στενές οικονομικές και πολιτιστικές σχέσεις με τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Οι Ρώσοι έμποροι ενεργά εμπορεύονταν στις βυζαντινές αγορές, ενώ οι Έλληνες φέρνανε αγαθά από τη Μεσόγειο Θάλασσα. Η μεγάλη αλλαγή που σχημάτισε τη ροή της ρωσικής και παγκόσμιας ιστορίας για πολλούς αιώνες ήρθε με τον εκχριστιανισμό των Ρως το 988 μ.Χ.

Οι πρώτοι Έλληνες άρχισαν να εγκαθίστανται στην Αγία Πετρούπολη, την τότε πρωτεύουσα του ρωσικού κράτους, ουσιαστικά από την ημέρα της ίδρυσής της, αναλαμβάνοντας συχνά στρατιωτικές και δημόσιες υπηρεσίες και αποκτώντας θέσεις μεταξύ Ρώσων ευγενών. Αυτοί ήταν κυρίως ναυτικοί από λιμάνια της Μεσογείου ή φυγάδες υπήκοοι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο Πέτρος Α΄ εκτιμούσε τους Έλληνες ως γνώστες των ναυτιλιακών υποθέσεων και τους προσέλαβε να εργαστούν στα ναυπηγεία της πόλης. Προνόμια σε χιλιάδες Έλληνες δόθηκαν και από την Μεγάλη Αικατερίνη, η οποία ανέπτυξε και το λεγόμενο Ελληνικό Σχέδιο για την «αναγέννηση» της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Η επιτυχημένη σταδιοδρομία Ελλήνων στην Τσαρική Αυλή της Ρωσίας οδήγησε στην ίδρυση και ανάπτυξη εκεί της Φιλικής Εταιρείας, σημαντικότερης από τις μυστικές οργανώσεις που σχηματίστηκαν για την προετοιμασία της Επανάστασης του 1821.

Οι επαφές ενδυναμώνονται μετά την συγκρότηση του ελληνικού κράτους, ενώ οι ροές των φιλικών λαών μεταξύ των δύο χωρών δεν σταματάνε και κατά τη διάρκεια του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνων. Σήμερα, αρκετοί Έλληνες κατοικούν στη Ρωσική Ομοσπονδία και αντίστοιχα Ρώσοι έχουν μεταναστεύσει στην Ελλάδα.

Ως αποτέλεσμα αυτών των ιστορικών εξελίξεων στην Αγία Πετρούπολη παρατηρείται ισχυρό ελληνικό στοιχείο από τα χρόνια της ίδρυσής της, υπάρχει και ελληνική γειτονιά με Ελληνική λεωφόρο (με τοπωνύμιο Grechesky). Στην Αθήνα αντιθέτως βρίσκουμε τα ίχνη της ρωσικής παρουσίας που πάντα τηρούσε δεσμούς φιλίας και υποστήριξης με την Ελλάδα. Η ιστορία του απόδημου Ελληνισμού στην Αγία Πετρούπολη είναι κυματοειδής: από την άνθιση, όταν οι Έλληνες αξιωματικοί, έμποροι, ευεργέτες κυριαρχούσαν και ήταν μέρος της ελίτ της Ρωσικής Αυτοκρατορίας και Ρωσίας, γίνεται μετάβαση στους διωγμούς, καταστροφές, λήθη, και χρόνια μετά – στην αναγέννηση και επανένωση των ομογενών της Διασποράς. Γυρνώντας στην πατρίδα τους ως Παλινοστούντες περνούσαν από βάσανα, στερήσεις, αντιμετώπιζαν εμπόδια και προχωρούσαν τη ζωή ώστε να φτάσουν σε μια κατάσταση ευημερίας και σταθερότητας.

Έπειτα τα στοιχεία της αληθινής ιστορίας των σχέσεων των δύο λαών μεταφέρονται στην πραγματική αστική συνθήκη των δύο πόλεων. Κατά την μελέτη αποκαλύπτονται πολλαπλά σημεία αναφοράς (πεδία δράσης) της αφήγησης (περιοχές, οικίες, εκκλησίες κλπ) που σχετίζονται με ελληνικό στοιχείο στην Αγία Πετρούπολη και με ρωσικό στην Αθήνα. Συχνά λειτουργούν σε συνδυασμό: οικία-εκκλησία.

Μεταξύ των άλλων επιλέγονται τα ακόλουθα:

Στην Αγία Πετρούπολη:

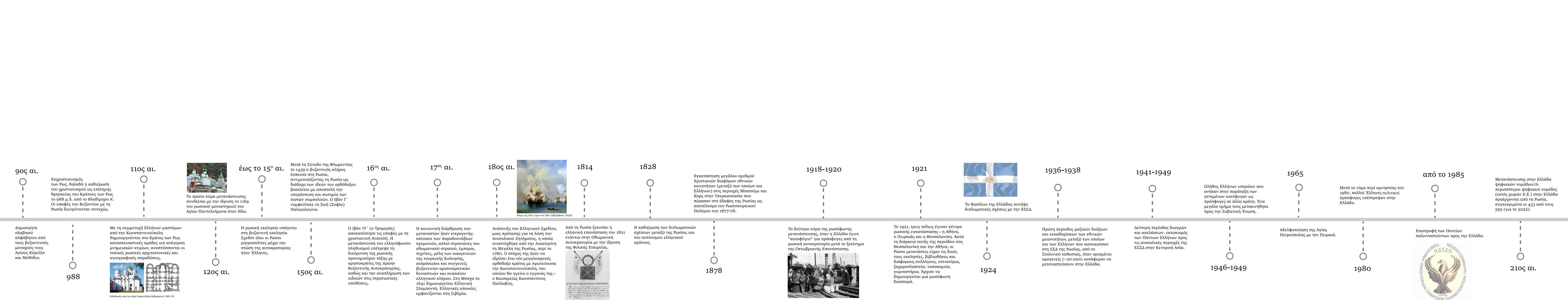
- Η **έπαυλη του Δημητρίου Μπεναρδάκη**, διάσημου Έλληνα εμπόρου και ευεργέτη, κατοίκου της Ρωσίας, ο οποίος δώρισε στην πατρίδα του, την Ελλάδα, μεγαλόδωρες οικονομικές ενισχύσεις, συμμετείχε στην ανέγερση του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.
- Ο **Ναός του Αγίου Δημητρίου της Ελληνικής πρεσβείας**, η χαμένη Ελληνική εκκλησία στην Αγία Πετρούπολη. Χτίστηκε το 1861-1865 με δωρεές του Δ. Μπεναρδάκη και της ελληνικής κοινότητας. Κατεδαφίστηκε το 1962 για να χτιστεί στην θέση της αίθουσα συναυλιών «Oktyabrsky».
- Το **Παλάτι του Μεγάλου Δούκα Πάβελ Αλεξάντροβιτς**, συζύγου της μεγάλης δούκισσας Αλεξάνδρας της Ελλάδας και της Δανίας, της μεγαλύτερης κόρης του Γεωργίου Α΄ της Ελλάδας και της Όλγας της Ρωσίας, όπου παντρεύτηκαν και εγκαταστάθηκαν μετά το γάμο τους.
- Ο **Ναός του Σωτήρος «επί υδάτων»** χτίστηκε το 1910 με την υποστήριξη της ελληνικής βασιλικής οικογένειας και προσωπικά της βασίλισσας Όλγας στη μνήμη των ναυτικών που έχασαν τη ζωή τους στη μάχη της Τσουσίμα. Κατεδαφίστηκε το 1932 με αφορμή την επέκταση των ναυπηγείων.

Στην Αθήνα:

- Το **αρχοντικό Παπαρρηγόπουλου**, όπου έμεινε ο διπλωμάτης της Ρωσίας, υπήρξε κέντρο πολιτικών συναντήσεων. «Η ευρύχωρος οικία εν ή διαμένει ο πρεσβευτής ημών κέκτηται ωραίαν θέαν προς τον ναόν του Ολυμπίου Διός, προς τον αποξηραθέντα σχεδόν ποταμόν Ιλισσόν και προς τον Υμηττόν» (από οδοιπορικές σημειώσεις του Ρώσου αρχιτέκτονα Β. Δαβύδοβ, που έμεινε ένα διάστημα εκεί το 1835).
- Ο **Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος** - Σωτεΐρα Κοττάκη, από το 1827 παραχωρήθηκε στη ρωσική πρεσβεία προς εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών των Ρώσων κατοίκων της πόλεως των Αθηνών. Οι Ρώσοι την επισκεύασαν και την επέκτειναν.
- Το **Μέγαρο Κυριακούλη Μαυρομιχάλη**, όπου στεγάστηκε η ρωσική πρεσβεία κατά τη θητεία του πρέσβη Πέτρου Σαβούρωφ.
- Η **Σωτεΐρα Λυκοδήμου ή Ρωσική Εκκλησία**, που αγοράστηκε το 1847 από τη ρωσική κυβέρνηση για εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών της ρωσικής παροικίας στην Αθήνα. Αναστηλώθηκε με χορηγία του Αυτοκράτορα Αλέξανδρο τον Β΄,

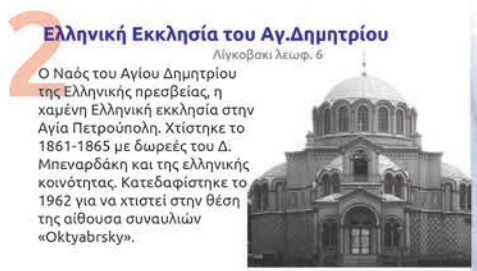
Ως εκ τούτου προκύπτουν δύο οδοιπορικά, καταγραφές αφηγηματικών ταξιδιών μέσα στις δύο πόλεις με τη μορφή ξενάγησης, τα οποία αφορούν τους ιστορικούς χαρακτήρες, τους ήρωες, οι οποίοι περπατούσαν στους ίδιους δρόμους, ταξίδευαν μεταξύ των δύο χωρών, νοσταλγούσαν την πατρίδα τους ενώ βρίσκονταν σε άλλη χώρα.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΡΩΣΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΑΦΩΝ

1 Οικία Μουρούζη
 Το κτίριο χτίστηκε το 1874-1877 σε μαιριτανικό στιλ για τον "εκατομμυριούχο και βυζαντινό πρίγκιπα" Αλεξάντερ Μουρούζη-Μουρούζη (1807-1880), ο οποίος καταγόταν από ευγενή φαναριώτικη οικογένεια. Στα 57 δωμάτια έμεινε ευγενείς της Αγίας Πετρούπολης, γεροισιαστές και στρατιώτες. Διαμερίσματα χωρίς ανέσεις και διακοσμητικές υπερβολές καταλάμβαναν τους επάνω ορόφους. Η οικογένεια Μουρούζη έμεινε στον 2ο όροφο σε ένα διαμέρισμα 26 δωματίων.

2 Ελληνική Εκκλησία του Αγ. Δημητρίου
 Ο Ναός του Αγίου Δημητρίου της Ελληνικής πρεσβείας, η κομμένη Ελληνική εκκλησία στην Αγία Πετρούπολη. Χτιστάς το 1861-1865 με δωρεές του Δ. Μπεναρδάκη και της ελληνικής κοινότητας. Καταβροχιάστηκε το 1962 για να κτιστεί στην θέση της αίθουσα συναυλιών «Oktyabrskiy».

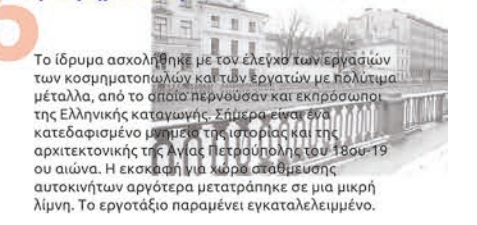
3 Ελληνική πλατεία
 Η Ελληνική Πλατεία είναι μια από τις κεντρικές πλατείες της Αγίας Πετρούπολης. Η σύγχρονη ονομασία Ελληνική Πλατεία εμφανίστηκε τη δεκαετία του 1860, που δόθηκε από την ελληνική εκκλησία που βρισκόταν εκεί. Το 2003 στην πλατεία εγκαταστάθηκε το μνημείο του Ιωάννη Καποδίστρια με πρωτοβουλία της ελληνικής πρεσβείας και με κεφάλαια που συγκεντρώθηκαν από τις ελληνικές κοινότητες της Ρωσίας.

4 Ελληνική λεωφόρος
 Η Λεωφόρος Γκόμοις μόλις 90 μέτραν πήρε το όνομά της το 1871 κάρη στην ελληνική εκκλησία του Αγίου Δημητρίου στην Ελληνική πλατεία, η οποία βρισκόταν εδώ κατά τη διάρκεια της τσαρικής Ρωσίας.

5 Οικία Μπεναρδάκη
 Η οικογένεια Μπεναρδάκη είναι μια από τις πιο σημαντικές οικογένειες της Αγίας Πετρούπολης. Το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα βρισκόταν στην ιδιοκτησία του επιχειρηματία ελληνικής καταγωγής Δημητρίου Μπεναρδάκη και καταλάμβανε δύο κτίρια στην Νεβσκί Γκρο, 84 και 86 του Βόλφου. Το 1868 στην εσωτερική αυλή χτίστηκε μια εξέδρα και μια μεταλλική βεράντα. Το ένα μέρος του κτιρίου λειτουργούσε ως ενοικιαζόμενα δωμάτια ενώ μερικά αίθουσες του αρχοντικού νοίκιζε η Αγγλική Λέσχη.

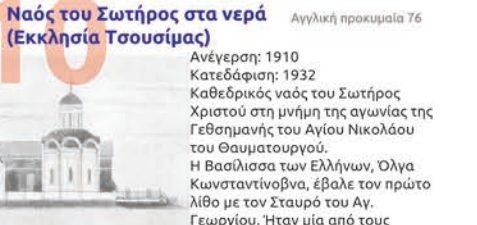
6 Επιμελητήριο Δάσκιων
 Το ίδρυμα ασχολήθηκε με τον ελεγχό των μεγιστών των κοσμηματοπωλείων, κοσμητών με διάσημα μέταλλα, από τα οποία περνούσαν και εκπαιδευτές της Ελληνικής κοινότητας. Επίσης, εντός της καταβροχιάστηκε το 1962 για να κτιστεί στην θέση του οιών. Η εκκλησία για καλό σάββατο της αυτοκινήτων αργότερα μετατράπηκε σε μια μικρή Μηνη. Το εργοστάσιο παραμένει εγκαταλελειμμένο.

7 Ενοικιαζόμενα δωμάτια Μπεναρδάκη
 Η «κατοικία εισοδημάτων» (hotel de rapport) είναι ένας τύπος πολυκατοικίας με συγκεκριμένη αρχιτεκτονική, ο οποίος αναπτύχθηκε στην Ευρώπη κατά τον 18ο-19ο αιώνα και αποτέλεσε πρότυπο των σημερινών ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων και πολυκατοικιών. Άνηκε στον Δημήτριο Μπεναρδάκη και λειτουργούσε ως μια σταθερή πηγή εισοδήματος.

8 Οικία Ροδοκανάκη
 Γνωστή και ως Επαύλι Κατρίτσας. Από το 1868 έως το 1910 ο Δημήτριος Ροδοκανάκης, μέλος της ελληνικής οικογένειας Ροδοκανάκη, έδωσε στην οικογένειά του άλλους τους εσωτερικούς χώρους και χτίστηκε ένα βοηθητικό κτίριο. Από το 1903 λειτουργούσε ως κέντρο της Ελληνικής Πρεσβείας.

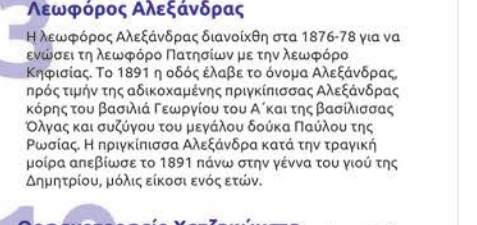
9 Ναός του Σωτήρος στα νερά (Εκκλησία Τσουσίμας)
 Η Εκκλησία του Σωτήρος χτίστηκε το 1910. Καταβροχιάστηκε το 1962 και χτίστηκε στην θέση της σημερινής της εκκλησίας, όπου μνημονεύθηκαν 12.000 ναύτες που σκοτώθηκαν στη μάχη της Τσουσίμας και σε άλλες ναυμαχίες. Καταβροχιάστηκε με το αφορμή την επέκταση των ναυπηγείων. Το 2000-2003 εκεί κοντά ανεγέρθηκε ένα παρεκκλήσι του Αγίου Νικολάου του Θαυματουργού.

10 Βασιλικό Κτήμα Τατσίον
 Έτος κατασκευής 1884-1886. Αποτελεί αντίγραφο από το συγκρότημα των παλατιών του "Πέτροσκ" που άνηκε στον αυτοκράτορα Τσάρο της βασιλείας, Μπράτσκι στην οποία η οικογένεια καταβροχιάστηκε το χαλκινό αγάλιμο Ερμάνοβιτς Κιργιζόβιτς, έργο του γλύπη Ευγένιου Σαβιτσκί (1848-1886), το οποίο η βασίλισσα Όλγα είχε αγοράσει και μεταφέρει από τη Ρωσία.

11 Τερός ναός Αγίας Ζώνης Κυψέλης
 Έτος κατασκευής 1843. Ο τερός ναός ούτος ανηγέρθη δανάως Αλεξάνδρου και Όλγας Όξερφ, πρεσβυτών Ρωσίας. Ο πρόβιχος της Ρωσίας Όξερφ, περνώντας από εκεί με το αμόνι του, σκόπευσε σε καλύτερα όπου βρέθηκε η εκάστα της Παναγίας. Την οικοδόμηση του ναού είχε αναλάβει έμπειρος Ρώσος ιερωμένος, ο οποίος είχε επιμεληθεί και την αναστήληση της Ρωσικής εκκλησίας επί της οδού Φαλαγγική, ο Αντώνι Καποστάν.

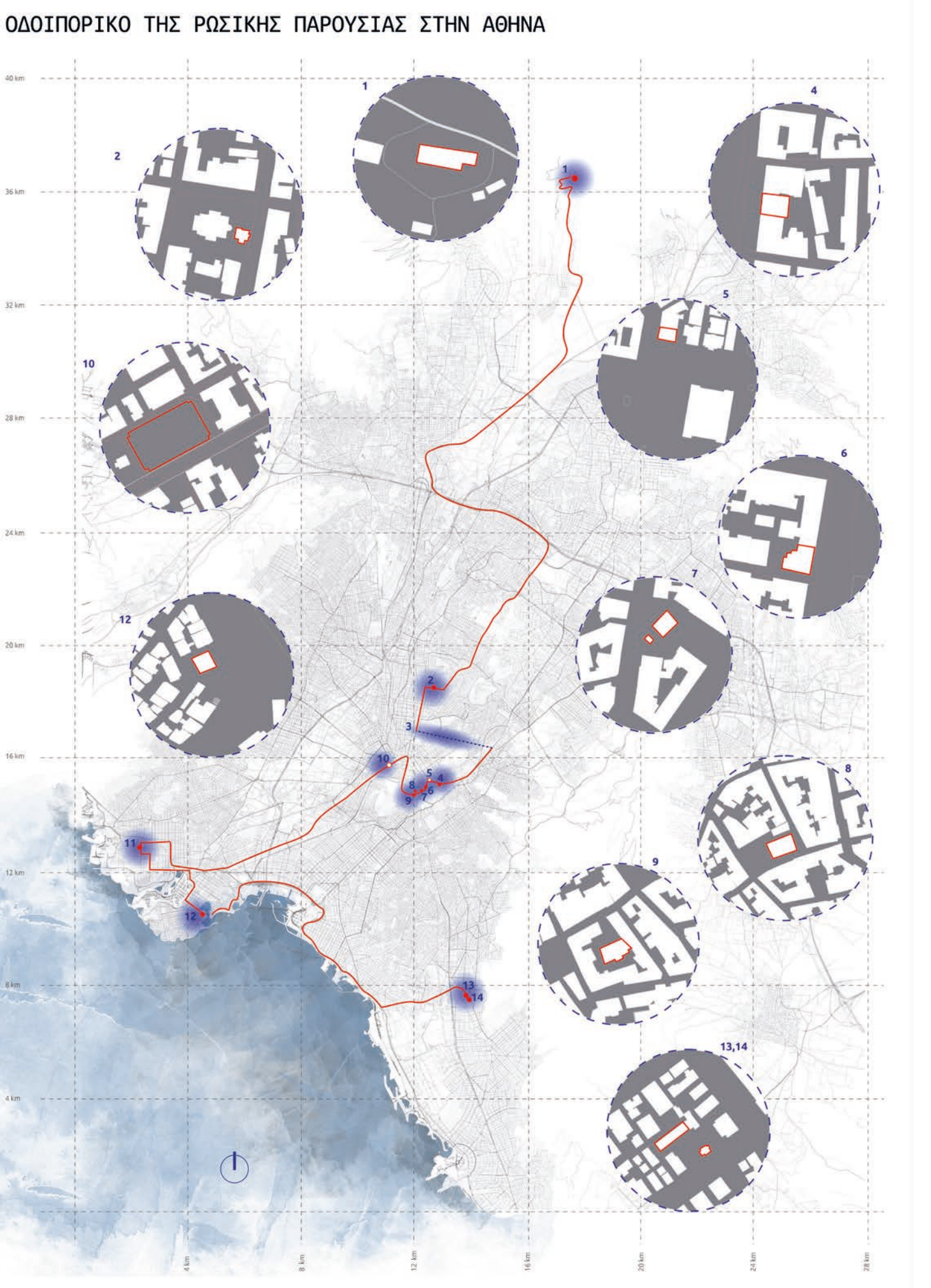
12 Λεωφόρος Αλεξάνδρας
 Η Λεωφόρος Αλεξάνδρας δαναίχθη στα 1876-78 για να ενώσει τη Λεωφόρο Πατριών με την Λεωφόρο Κηφισίας. Το 1891 η οδός έλαβε το όνομα Αλεξάνδρας, προς τιμήν της αδοκαμμένης πριγκίπισσας Αλεξάνδρας κόρης του βασιλιά Γεωργίου του Α' και της βασίλισσας Όλγας και συζύγου του μεγάλου δούκα Παύλου της Ρωσίας. Η πριγκίπισσα Αλεξάνδρα κατά την τραγική μοιρα απέβησε το 1891 πάνω στην γέφυρα του γιού της Δημητρίου, μόλις είκοσι ενος ετών.

13 Ορφανοτροφείο Χατζήκωνστα
 Έναρξη κατασκευής 1863. Το Ορφανοτροφείο Γεωργίου και Αικατερίνης Χατζήκωνστα συρράχθηκε με διατάγματα Όλγας, το 1861 ορφανά παιδιά της οδοσφύρας Κηφισίας εκεί σπουδαίον μέρους. Μήνες στην κηφισία και τέκνες. Χρηματοδοτήθηκε από τη δωρεά του Έλμπα ευγενή Γεωργίου Κατρίτσάντα, ο οποίος πέρασε 30 χρόνια της ζωής του στη Ρωσία και αφαιρώσε στη Μόσχα το 1845, αφήνοντας στη διάθεση του να ιδρυθεί φιλανθρωπικό ίδρυμα στην Ελλάδα. Το ίδρυμα καταβροχιάστηκε το 1963 και στη θέση του ανεγέρθηκε ένα καινούριο κτιριακό συγκρότημα.

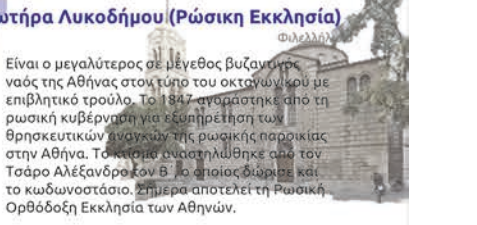
14 Ρωσικό Ναυτικό Νεκροταφείο
 Το 1891, η βασίλισσα Όλγα των Ελλήνων, Μεγάλη Δούκισσα του Ρωσικού Αυτοκρατορικού Οίκου, επέδωσε την εντολή για τη βελτιστοποίηση του νεκροταφείου. Έτσι, η παλαιότερη σωζόμενη επιτύμβια οστεολογία από το 1844. Στο νεκροταφείο είναι τη τελευταία τομή ανάστασης τους περίπου 1000 Ρωσικών στρατιωτικών πολέων. Κατά τη διάρκεια της σοβιετικής εποχής καταβροχιάστηκαν, ενώ το 1980 η Ρωσία μετέστρεψε έκτανα με δικά τους έδρα ένα εκκλησία, χρησιμοποιώντας μαρμαρινές πλάκες από τους Ελληνικούς καταβροχιάστηκες τάφους για την εξωτερική επένδυση. Σήμερα υπάρχει καλά διατηρημένο τμήμα του Νεκροταφείου, υπό την προστασία της Ρωσικής πρεσβείας στην Ελλάδα.

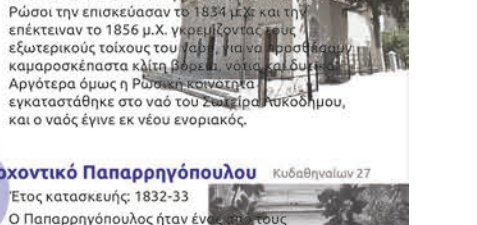
4 Ιστορικό κτίριο της πρεσβείας της Ρωσίας
 Αρχιτεκτονικό κτίστηκε από ανώτατο αρχιτέκτονα, το 1817-1819, ο Ερμάνοβιτς Σουτσεβίτς και τον επρό προς την οδό Μουρούζη το απέκτησε η πρεσβεία της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, και για τα επόμενα 70 χρόνια αποτέλεσε την πρεσβεία, αρχικά της Αρμενικής της Αυτοκρατορίας, ΣΣΑ. Χαρακτηριστικές διατηρήθη το 1986.

5 Μέγρο Παπούδωφ
 Ανεγέρθη: 1876-1899. Καταβροχιάστηκε: 1971. Αρχική χρήση: Σέλια του ομώνυμου αλλοιτη Ρωσία τραπεζίτη Αριστοκράτη Παπούδωφ. Ανεγέρθη στο χώρο της Γενικής Αποστολικής Διεύθυνσης Αθηνών. Αλλά η επένδυση αυτής της δεκαετίας του 19ου διατάχθηκε η απόλυτη μόνωση του υπέρ του Τμήματος Αποστολών. Η απόλυτη της Αγοράς της Πλατείας Αθηνών στη θέση του ανεγέρθηκε το Αξίτη Ράικε (1950-1993), όπου σήμερα στεγάζονται υπηρεσίες του υπουργείου Εξωτερικών.

6 Μέγρο Ναυρομιάλη
 Στο Μέγρο αυτό στεγάζονται οι υπηρεσίες της θητεία του πρέσβη Πέτρου Σαϊμούρας (1876-1879), όπου δίδεμε και ο ίδιος και οργάνων πολυτελείς χοροεστέραις.

7 Σωτήρα Λοφιδόμου (Ρωσική Εκκλησία)
 Είναι ο μεγαλύτερος ορθόδοξος ναός της Αθήνας στον χώρο του οκταγώνου με επιβλητικό τρούλο. Το 1842 ανεγέρθηκε από τη ρωσική κυβέρνηση στην περιοχή της θρακικής κοινότητας, η οποία είχε μετακομίσει στην Αθήνα. Το κτίριο αναστήληθηκε από τον Τσάρο Αλεξάνδρα Β' ο οποίος δωρήθηκε και το κωδωνοστάσιο. Σήμερα στεγάζει τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία στην Αθήνα.

8 Τερός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος - Σωτήρα Κοττάκη
 Ο ναός φέρειται να έχει ανεγερθεί το 1856, ο οποίος του 11ου αιώνα μ.Χ. Από το 1827 κτιστή το 1856 εκκλησία παρασημοφόρησε βελτιστοποίηση της προς εξμελήτηση των θρακικών ανήγων των Ρωσών κατοίκων της Αθήνας. Η εκκλησία της Ρωσίας την επικοδόμησε το 1834 μεζ και την επέκτασε το 1856 μ.Χ. Ημερομηνία της εξωτερικού τοίχους του ναού. Η ανακατασκευή καμμοροσκέπαστα κλίτη βρέθηκε να είναι Αργότερο όμως η Ρωσική πρεσβεία καταβροχιάστηκε ο ναός του Σωτήρος Κοττάκη, και ο ναός έγινε εκ νέου ενιατικός.

9 Αρκαδικό Παπαρηγόπουλου
 Έτος κατασκευής: 1832-33. Ο Παπαρηγόπουλος ήταν ένας από τους πρώτους Φιλολόγους, είχε εκπαιδευτεί στην Κωνσταντινούπολη και τη Μόσχα, ήταν διαβρωμένος σε ρωσικά προέχει και κατά τη διετία της Γενικής Πρόξενος της Ρωσίας, κτίριο κατοίκησε στα χρόνια του οδοντοπτε Γαβριήλ Κατακόλης, δηλωμένος το 1833 Ελληνική καταβροχιάστηκε ο οποίος καταβροχιάστηκε το 1833 πρεσβείας της Ρωσίας στην Αθήνα. Αργότερο όμως η Ρωσική πρεσβεία καταβροχιάστηκε ο ναός του Σωτήρος Κοττάκη, και ο ναός έγινε εκ νέου ενιατικός.

13 Ελληνορωσικός οίκος υπερηλικών Αργυροπούλης
 Η Μονάδα στεγάζει τους υπερηλικούς αλλά κίονα στον οποίο διατηρείται κίονα, παλαιά και νέα μικρά εκκλησία.

14 Τερός Ναός Αγίου Σερραφίου του Σαριάφ
 Ο ναός προς τιμήν ενός από τους άγιους Ρωσούς αγίους, του μεγάλου εραστή των παιδιών, αλλά και άλλης της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Αγία Πετρούπολη 6 Ιουλίου 1827
 «...Ο αυτοκράτορ κατά την δικαιοσύνην και αγαθότητα αυτού λιών με των δεσμών της υπηρεσίας του, με καθιστά ελεύθερον να ιδώ επιτοκίαν αν δύναι να δεχθώ την νέαν θέσιν εις ην με τακτούν οι πολυταθείς Έλληνες.»
 Από την επιστολή στον Κόμη Πάλεν

Ιωάννης Καποδίστριας (1776-1831), υπουργός εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας και αργότερα ο πρώτος κυβερνήτης του νέου ελληνικού κράτους.

Νικόλαος Χριστοφάρης (1802 - 1881), επίτιμος επίτροπος του συμβουλίου κληρονομίας της Αγίας Πετρούπολης, ιδιοκτήτης του πρώτου ταμειευτηρίου στην ιστορία της Ρωσίας, Μυστικός σύμβουλος. Προς τιμήν του και πρώτου πελάτη της κρατικής τράπεζας της Ρωσίας Sberbank οι υπερωλογιαστές της πήραν ονομασία Christofari.

Αλέξανδρος Μουρούζης (1807—1880), πρίγκιπας που καταγόταν από βυζαντινή αρχοντική οικογένεια. Ο πατέρας του Δημήτριος Μουρούζης υπήρξε Μέγας διερχόμενος της Υψηλής Πύλης, αλλά προώθησε κρυφά την προσάρτηση της Μολδαβίας στη Ρωσία, και εκτελέστηκε από τους Τούρκους. Η χήρα του μαζί με τα παιδιά τους μετακόμισε στη Ρωσία.

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΝΙΕΦΣΚΙ

Αγία Πετρούπολη 1859
 «Πιστεύω ότι το πιο χρήσιμο και ριζοσπαστικό μέσο για τη μείωση των τιμών του σιδήρου είναι η ενθάρρυνση και η παρότρυνση των βιομηχανικών ανθρώπων, με τα μέτρα της Κυβέρνησης, να αναπτύξουν την παραγωγή σιδήρου στην Κεντρική Ρωσία, με την πιθανή χρήση δασικών καυσίμων για την παραγωγή αυτή.»

Αλεξάνδρα της Ελλάδας και της Δανίας (Αλεξάνδρα Γεωργιέβνα) (1870-1891), ήταν η μεγαλύτερη κόρη και τρίτο παιδί του Γεωργίου Α' της Ελλάδας και της Φιλίας Κωνσταντινοβνας της Ρωσίας. Παντρεύτηκε στις 5 Ιουλίου 1889 τον Παύλο Αλεξάνδροβιτς της Ρωσίας, γιο του Αλεξάνδρου Β' της Ρωσίας και της Μαρίας της Έσσης, στην Αγία Πετρούπολη, όπου και εγκαταστάθηκε.

Θεόδωρος Ροδοκανάκης (1797-1882), Ρώσος έμπορος, ελληνικής καταγωγής, εφοπλιστής, τραπεζίτης, βιομηχανός και φιλάνθρωπος. Το 1869, ο εμπορικός αίκος F. P. Rodokanaki & Co. στην Αγία Πετρούπολη συνίδρυσε τη διεθνή Ευρωπαϊκή Τράπεζα της Αγίας Πετρούπολης.

Δημήτριος Μπερναρδάκης (1799-1870), Ελληνικής καταγωγής Ρώσος βιομήχανος, ευεργέτης, μεγάλος έμπορος κρασιού, ιδιοκτήτης εργοστασίων χυτοσιδήρου και σιδηρουργείων, εφοπλιστής, ιδρυτής του εργοστασίου Σομόφσκι, ιδιοκτήτης ορυχείων χρυσού.

Αθήνα 13 Μαρτίου 1915
 «Συνδιελέχθη σήμερα δια πρώτη φοράν μετά του νέου επί των Εξωτερικών υπουργού, ο οποίος με διεβεβαίωσεν ότι η νέα πολιτική κατάσταση συμπίπτει απολύτως μετά της του προκατόχου...»
 Από Αναφορές από την Αθήνα προς την Πετρούπολη

Ελίμ Ντεμίντωφ (1868-1943), ο τελευταίος πρεσβευτής της Ρωσικής Αυτοκρατορίας στην Αθήνα. Ετάφη στην ενορία της Ρωσικής Εκκλησίας της Αγίας Τριάδας.

Αθήνα 15(27) Ιανουαρίου 1871
 «...Κάνουμε πολύ συχνά ιπασία, παρά τον Ιανουάριο, γιατί κάνει θαυμάσια και ασυνήθιστη ζέση! Αλλά μου αρέσει περισσότερο το χιόνι και ο παγετός.»
 Από τις Επιστολές προς τον ξάδερφό της τον αυτοκράτορα Αλέξανδρο Γ'

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Γεώργιος Χατζηκωνσταντής (1753 - 1845) Έλληνας ευεργέτης, ο οποίος πέρασε 30 χρόνια της ζωής του στη Ρωσία και απεβίωσε στη Μόσχα το 1845.

Αριστείδης Παπουδάφ (- 1913), τραπεζίτης, επιχειρηματίας, απόγονος πλούσιας οικογένειας από την Κωνσταντινούπολη που είχε μεταναστεύσει στη Ρωσία. Μετακόμισε στην Ελλάδα γύρω στη δεκαετία του 1870.

Γαβριήλ Κατακάκης (1794-1867), Ρώσος διπλωμάτης ελληνικής καταγωγής, διορίστηκε το 1833 πρεσβευτής της Ρωσίας στην Αθήνα, θέση που διατήρησε ως τα τέλος του 1843.

Πέτρος Σαμπούρωφ (1834-1899), γεννήθηκε στην Αγία Πετρούπολη, Ρώσος Πρέσβης στην Αθήνα 1876-1879 όπου έμεινε και υπηρετούσε στο Μέγαρο Μαυρομάκη

Όλγα Κωνσταντινοβνα (1851-1926), Μεγάλη Δούκισσα της Ρωσίας και μετά τον γάμο της με τον Γεώργιο Α' της Ελλάδας (1845-1913), η Βασίλισσα των Ελλήνων.

Γαβριήλ Κατακάκης (1794-1867), Ρώσος διπλωμάτης ελληνικής καταγωγής, διορίστηκε το 1833 πρεσβευτής της Ρωσίας στην Αθήνα, θέση που διατήρησε ως τα τέλος του 1843.

Ιωάννης Παπαρηγόπουλος (1780 - 1874), νομικός, Φιλικός και αγωνιστής του 1821. Είχε σπουδάσει νομικά στη Μόσχα. Υπηρέτησε ως γενικός πρόξενος της Ρωσίας μέχρι το 1862.

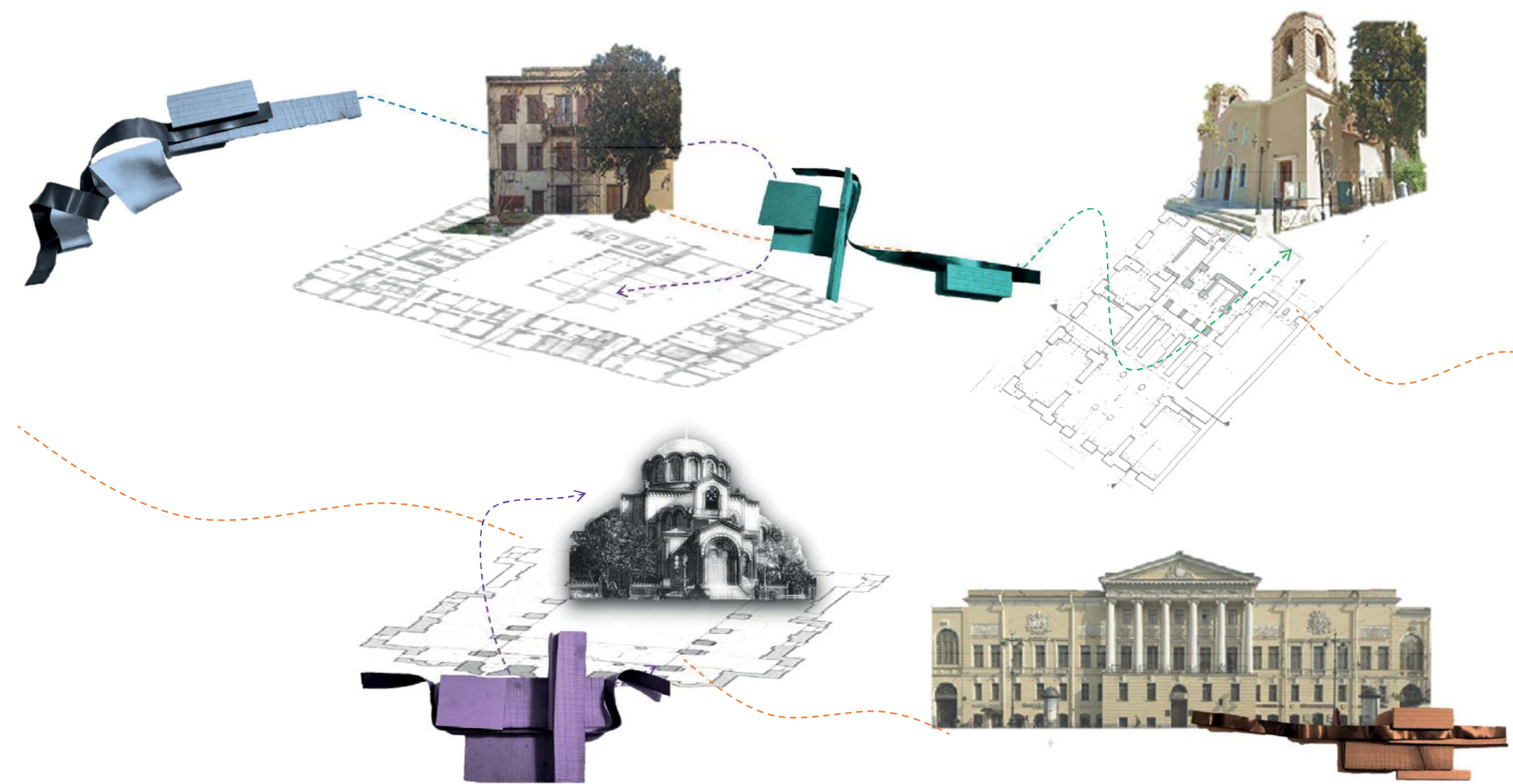
0 100 200 300m

ΠΟΛΗ ΩΣ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

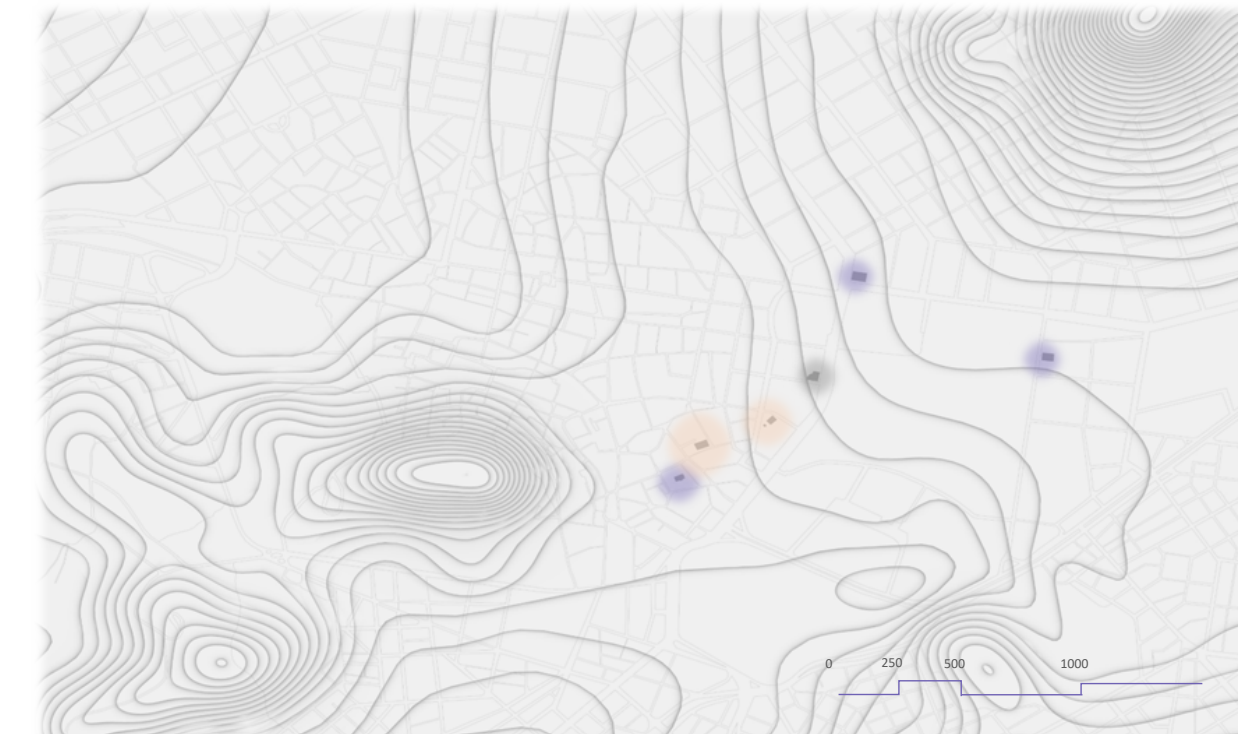
Τα ανακαλυφθέντα πεδία δράσης και τα βιώματα των ανθρώπων αποτελούν την αφετηρία της αφήγησης, λειτουργούν από κοινού και δημιουργούν δύο αντανακλώμενους «χάρτες μνήμης» που είναι κρυμμένοι τώρα από έναν περαστικό. Πως άραγε μπορεί με αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο να καταστήσει ορατό το ιστορικό στρώμα των περιοχών, να αφηγηθεί η ιστορία τους, των ανθρώπων;

Και οι δύο πόλεις σήμερα λειτουργούν ως κόμβοι δραστηριοποίησης των ανθρώπων. Οι ρυθμοί της ζωής των κατοίκων τους είναι ταχείς και το περιβάλλον γύρω έχει στατικά όρια, παγωμένες μορφές και ακίνητους τοίχους με έντονες ροές οχημάτων που δημιουργούν ένα ασφυκτικό περιβάλλον. Για να σταματήσουμε το τρέξιμο, να κάνουμε μια παύση χρειαζόμαστε κάποιο έναυσμα (trigger), έναν διακόπτη, ένα κλειδί. Κάτι που θα μας κάνει να αλλάξουμε τη διαδρομή, να μην ακολουθήσουμε το πιο σύντομο δρόμο. Κάτι που θα μας ενθαρρύνει να σταματήσουμε, να σκεφτούμε την ιστορία, να βυθιστούμε σε περισυλλογή.

Εδώ έρχεται η αναλογία με τον εκθεσιακό, μουσειακό χώρο που μας επιτρέπει να περάσουμε στη διαμόρφωση μιας χωρικής σύνθεσης, και συγκεκριμένα, στον σχεδιασμό δημόσιων χώρων, στην αλλαγή ποιοτικών χαρακτηριστικών, στην προσθήκη νέων λειτουργιών και χρήσεων. Προτείνεται μια σήμανση του αφηγήματος, κυριολεκτική και μεταφορική, μέσω δημιουργίας διαδρομών εντός πεδίων δράσης και ενσωμάτωσης μιας ολικής εμπειρίας για τον χρήστη. Η κάθε διαδρομή περιέχει αφετηρία, εξέλιξη, έκβαση.

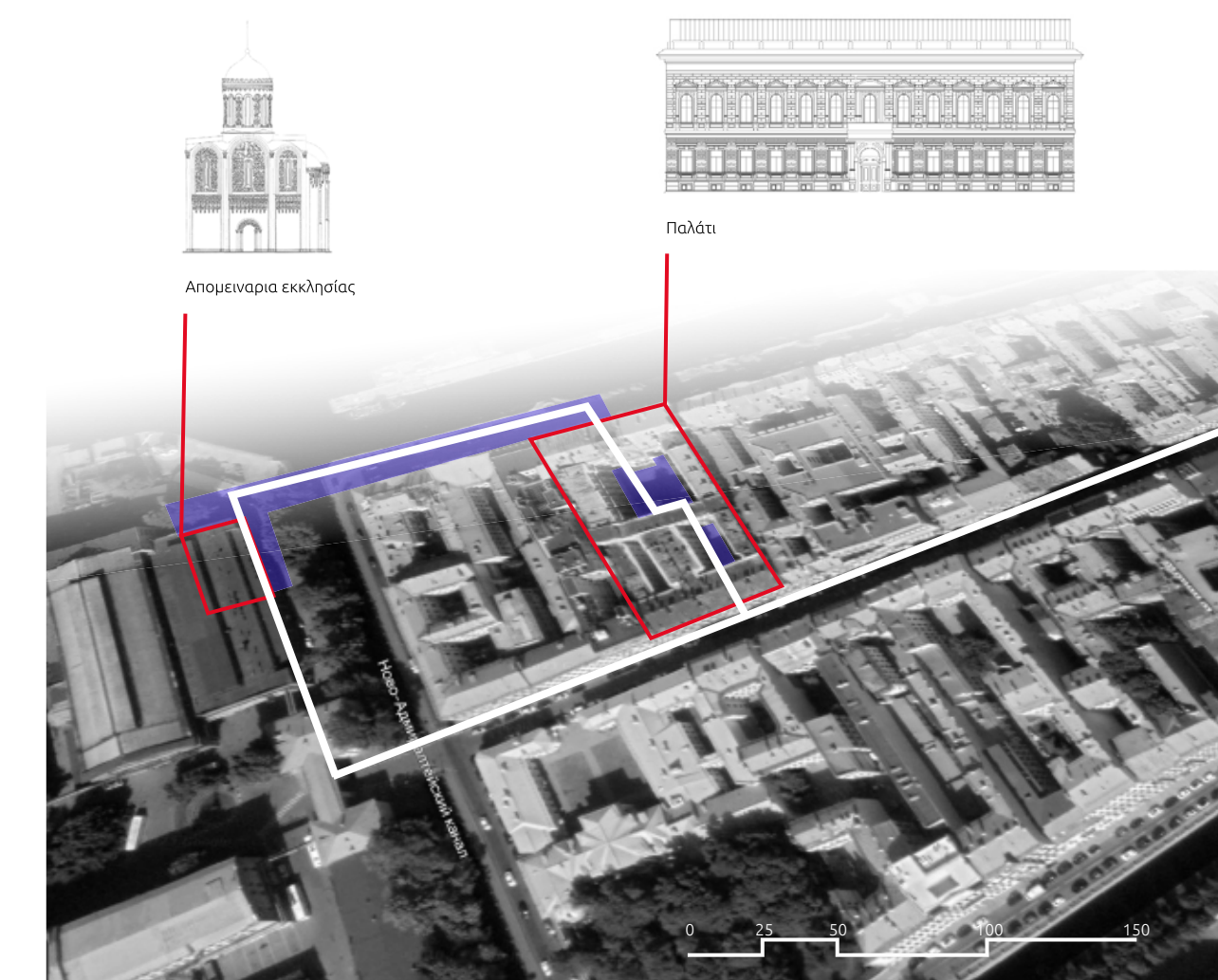
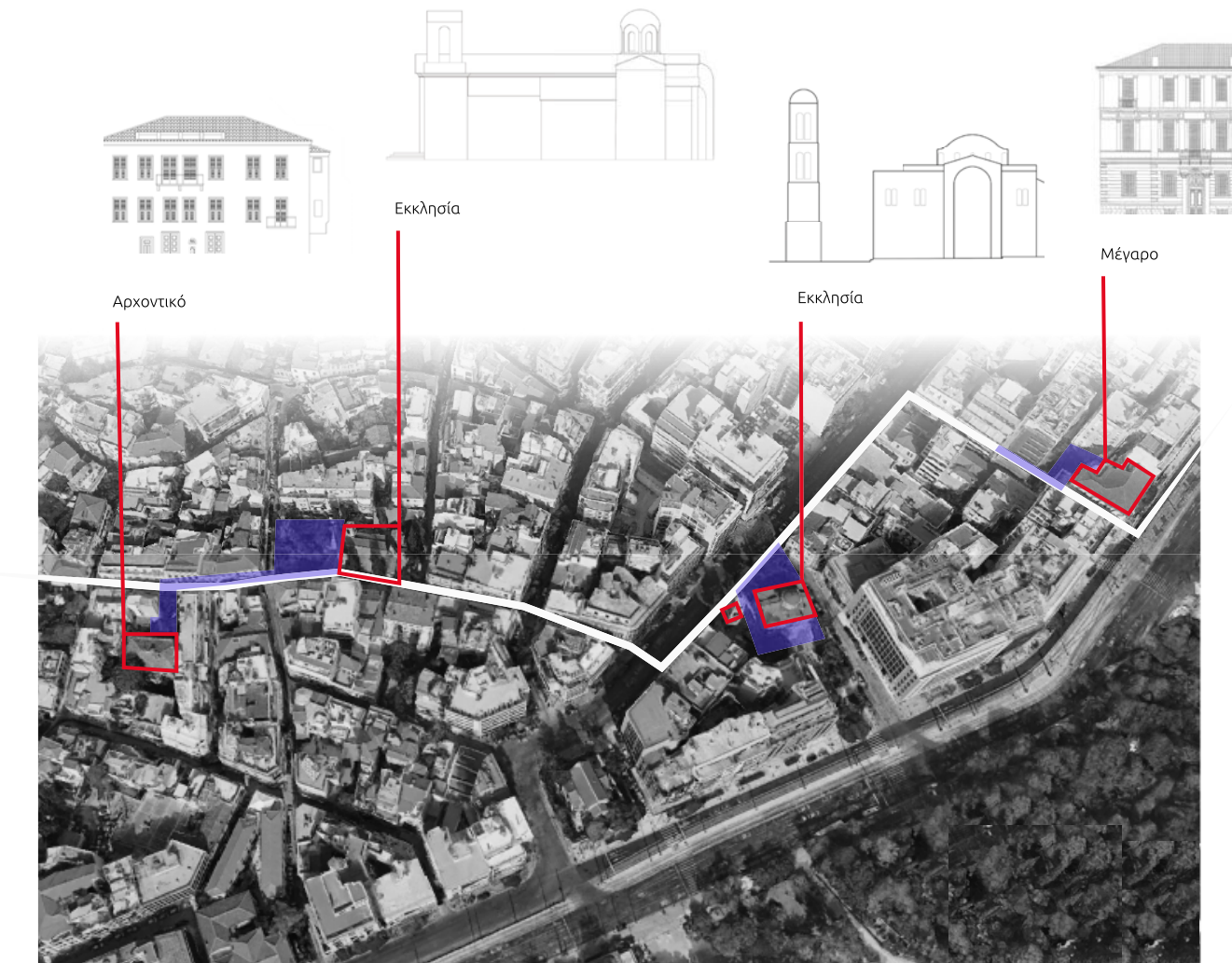
ΑΘΗΝΑ

ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

- Μέγαρα, παλάτια, αρχοντικά
- Πολυκατοικίες με ενοικιαζόμενα δωμάτια
- Δημόσια κτίρια
- Εκκλησίες
- Εκκλησίες που καταστράφηκαν

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ

Για τους σκοπούς του περιγραφόμενου σχεδιαστικού πειράματος, από το πλήθος πεδίων που αναλύθηκαν παραπάνω, επιλέγονται 2 σημεία, 2 αποσπάσματα των αφηγηματικών διαδρομών. Το ένα βρίσκεται επί της λεωφόρου **Νιέφσκι**, της κύριας αρτηρίας της Αγίας Πετρούπολης, και το άλλο στην οδό **Κυδαθηναίων**, η οποία αποτελεί σήμερα έναν εμβληματικό πεζόδρομο στο κέντρο της Αθήνας.

Στη Νιέφσκι βρίσκεται η **Οικία/έπαυλη του Δ. Μπεναρδάκη** που αποτελεί ένα συγκρότημα 2 μεγάλης κλίμακας κτισμάτων (**Νιέφσκι 84-86**) με πολλαπλές χρήσεις και μεγάλη εσωτερική αυλή. Είναι το μοναδικό κτίριο στην Νιέφσκι, ένα κομμάτι του οποίου δεν βρίσκεται στην κόκκινη γραμμή του κεντρικού δρόμου, αλλά είναι κρυμμένο στο πίσω μέρος του οικοδομικού τετραγώνου. Είχε πολλούς ιδιοκτήτες, αλλά επί της οικογένειας του Έλληνα επικειρηματία και ευεργέτη απέκτησε σημαντικές προσθήκες και λύσεις.

Το 1862, ο αρχιτέκτονας Α. Κ. Κόλμαν με εντολή του Μπεναρδάκη έχτισε στο πίσω μέρος του οικοπέδου (αριθ. 84) κτίρια ενοικιαζόμενων δωματίων από κόκκινα τούβλα.

Σε ένα από αυτά τα κτίρια το 1865-1873 έζησε ο διάσημος συνθέτης Μ. Α. Μπαλάκιρεφ, ο οποίος ήταν επικεφαλής της δημιουργικής ένωσης «Η Ομάδα των Πέντε» (“Могучая кучка”, που σημαίνει «Ισχυρή Χούφτα»), μια μουσική «παρέα», με κοινό στόχο την ανάπτυξη μιας εθνικής ρωσικής μουσικής που θα ενσωμάτωνε το ρωσικό λαϊκό στοιχείο στην έντεχνη μουσική, διακρίνοντάς την από τη δυτική μουσική της Γερμανίας και της Γαλλίας, αλλά και από τη μουσική άλλων Ρώσων συνθετών. Στους καλεσμένους του συγκαταλέγονταν οι Ν. Α. Ρίμσκι-Κόρσακοφ, Κ. Α. Κούι, Μ. Π. Μουσόργκσκι, Α. Π. Μποροντίν, Β. Β. Στάσοφ και Π. Ι. Τσαϊκόφσκι.

Όσον αφορά το κυριο κτίριο με πρόσοψη προς τη Νέφσκι, οι πτέρυγες της αυλής επίσης νοικιάζονταν, ενώ οι ιδιοκτήτες ζούσαν στον ημιώροφο του κεντρικού κτιρίου. Στο ισόγειο του, στραμμένο προς τη Νιέφσκι οι χώροι νοικιάζονταν σε καταστήματα, και στα μπροστινά δωμάτια του δεύτερου και του τρίτου ορόφου από το 1868 στεγαζόταν η Αγγλική Λέσχη, όπου οι Λ. Ν. Τολστόι, Φ. Μ. Ντοστογιέφσκι, Μ. Ε. Σαλτίκοφ-Σέντριν και Ν. Α. Νεκράσοφ εμφανίζονταν σε λογοτεχνικές βραδιές. Στο κτίριο της οικογένειας Μπεναρδάκη διοργανώνονταν συχνά συναυλίες, βραδιές και εκθέσεις τέχνης και στον κήπο της εσωτερικής αυλής της οικίας κατά παραγγελία του Μπεναρδάκη προστέθηκε μια σκηνή και μια μεταλλική στεγασμένη βεράντα (1868-1869, αρχιτέκτονας Α. Κ. Κόλμαν).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η είσοδος στο εσωτερικό του συγκροτήματος γίνεται μέσω μιας ημικυκλικής ασίδας από την πλευρά της λεωφόρου από ένα μακρύ στενό πέρασμα - ένα πέτρινο «φαράγγι» - ανάμεσα στον τοίχο προστασίας από πυρκαγιά του κτιρίου αριθ. 82 και την πλευρά του κτιρίου αριθ. 86. Από την αντίθετη πλευρά βρίσκεται ένα αντίστοιχο τοξωτό άνοιγμα που οδηγεί στην εσωτερική αυλή με κήπο του κυρίως κτιρίου. Σήμερα το κτίριο στεγάζει τον δημόσιο οργανισμό **Οίκο ηθοποιού Στανισλάβσκι** με ένα θεατράκι, βιβλιοθήκη, αίθουσα δεξιώσεων, καφετέρια και άλλες χρήσεις.

Ταυτόχρονα στην οδό Κυδαθηναίων εντοπίζονται 2 κτίρια, συνδεδεμένα με τη Ρωσική παρουσία, και συγκεκριμένα το **Αρχοντικό Παπαρρηγόπουλου** (Κυδαθηναίων 27) και ο **Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος** (Κυδαθηναίων 10). Στο αρχοντικό κατοικούσε στα χρόνια του Όθωνα ο Γαβριήλ Κατακάζης, διπλωμάτης της Ρωσίας ελληνικής καταγωγής, ο οποίος διορίστηκε το 1833 πρεσβευτής της Ρωσίας στην Αθήνα, θέση που διατήρησε ως τα τέλος του 1843. Το σπίτι του στην Αθήνα υπήρξε κέντρο πολιτικών συναντήσεων, ανέπτυξε φιλικές σχέσεις με σημαίνοντες Έλληνες και βοήθησε στο κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 με σκοπό την αντικατάσταση του Όθωνα. Πέθανε στη Ρωσία το 1868.

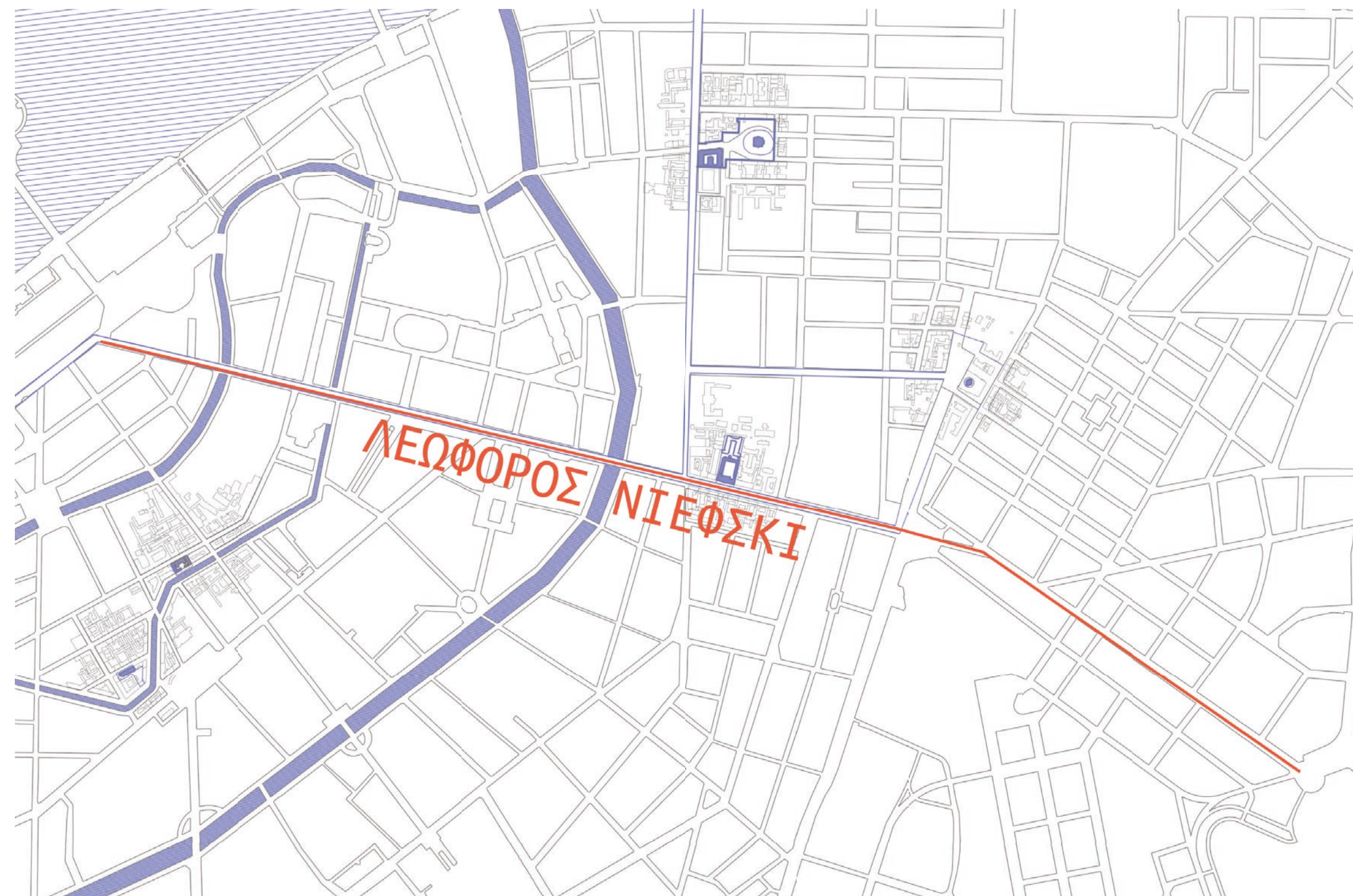
Πρόκειται για τριώροφο κτίριο, με σοφίτα και κεραμοσκεπή στέγη, τοποθετημένο στο βάθος ορθογωνίου οικοπέδου, στο οποίο η πρόσβαση γίνεται μέσω ευρύχωρης εξωτερικής αυλής από την οδό Κυδαθηναίων. Στη βορειοδυτική γωνία του οικοπέδου υπάρχουν δύο βοηθητικά κτίσματα, ένα διώροφο κεραμοσκεπή και ένα ισόγειο πλακοσκεπές σε επαφή. Η κάτοψη του κτιρίου είναι ορθογωνικού σχήματος. Η πρόσβαση γίνεται μέσω δύο εισόδων στην βορινή όψη του. Η μη συνεκτική οργάνωση του εσωτερικού του, πιθανώς είναι αποτέλεσμα αλληπάλληλων τροποποιήσεων που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια λειτουργίας του κτιρίου, καλύπτοντας τις ανάγκες του εκάστοτε χρήστη. Σε αυτό συνηγορούν και τα τέσσερα κλιμακοστάσια σε τυχαίες θέσεις. Τα μορφολογικά στοιχεία του κτιρίου παραπέμπουν στην οθωμανική περίοδο και στον νεοκλασικισμό. Στο μέσο της πρόσοψης και στο επίπεδο του ισογείου, μεταξύ των δύο εισόδων που οδηγούν στα δύο κλιμακοστάσια, βρίσκεται μια κτιστή κρήνη με ανάγλυφο φυτικό διάκοσμο, χαρακτηριστικό δείγμα της οθωμανικής περιόδου.

Σήμερα το Αρχοντικό που ανακηρύχθηκε διατηρητέο βρίσκεται σε ιδιοκτησία ιδιώτη, αλλά εγκαταλελειμμένο και σε κατάσταση διάλυσης. Οι περαστικοί συχνά σταματάνε και κρυφοκοιτάζουν μέσα από τα κάγκελα για να ανακαλύψουν περισσότερες πληροφορίες για το κρυμμένο μνημεί, αλλά δεν υπάρχει καμία πρόσβαση ούτε στο κτίριο ούτε στην εξωτερική αυλή του.

Η Σωτεΐρα του Κοττάκη, από τους παλιότερους σωζόμενους Βυζαντινούς ναούς της Αθήνας του 11^{ου} αι., από το 1827 και ως το 1855 μ.Χ., η εκκλησία παραχωρήθηκε στη ρωσική πρεσβεία προς εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών των Ρώσων κατοίκων της πόλης των Αθηνών. Οι Ρώσοι την επισκέφασαν το 1834 μ.Χ. και την επέκτειναν το 1856 μ.Χ. γκρεμίζοντας τους εξωτερικούς τοίχους του ναού, για να προσθέσουν καμαροσκέπαστα κλίτη βόρεια, νότια και δυτικά. Αργότερα όμως η Ρωσική κοινότητα εγκαταστάθηκε στο ναό του Σωτεΐρα Λυκοδήμου, και ο ναός έγινε εκ νέου ενοριακός. Ο ναός διαθέτει ένα περιφραγμένο κηπάριο κλειστό για το κοινό που κρύβει μέσα του προτομές Κωνσταντίνου και Ιωάννας Τσάτσου, αλλά και περίφημη μεσαιωνική βρύση του Αλίκοκκου.

Με δεδομένα όλα αυτά τα στοιχεία και μαζί με την αναζήτηση των σημείων επέμβασης σχετιζόμενων με ρωσικό και ελληνικό περιεχόμενο, μέσω ανάλυσης SWOT γίνεται ο εντοπισμός προβλημάτων αστικού χαρακτήρα που αφορά την έλλειψη υποδομών, λειτουργικότητας, την ανάγκη διαμόρφωσης υπαίθριου δημόσιου χώρου, δίνεται προσοχή στα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Διαπιστώνεται η ασυνέχεια του χώρου, η εμφάνιση ορίων και εμποδίων που πρέπει να παρακαμφθούν, η έλλειψη πρόσβασης και επικοινωνίας μεταξύ των μνημείων και του αστικού τοπίου, ο περιορισμένος χώρος πρασίνου, η κατάληψη χώρων πεζών από οχήματα, η εμπορευματοποίηση των δημόσιων ελεύθερων χώρων. Τίθεται το ζήτημα της προστασίας των πολιτιστικών μνημείων, της αξιοποίησης και αποκατάστασης των εγκαταλελειμμένων διατηρητέων, της ανάπλασης περιοχών μελέτης και της ενοποίησης των σημαντικών για την αφήγηση σημείων των δύο πόλεων.

Παρ’ όλη τη διαφορετικότητα των επιλεγμένων πεδίων δράσης στην Αγία Πετρούπολη και στην Αθήνα (εσωστρεφής/εξωστρεφής δημόσιος χώρος, έλλειψη αλληλεπίδρασης/αλληλεπίδραση με το δρόμο, διακοπή/συνέχεια διαδρομών, βλέμματα από τα κτίρια/προς τα κτίρια κα), ανακαλύπτεται ότι και τα δύο αποτελούν αντίστοιχο δημόσιο χώρο, μια έπαυλη της Αγίας Πετρούπολης επεκτείνεται σε πολλές κατοικίες, πολλές χρήσεις, λειτουργεί ως μια ολόκληρη γειτονιά στην οδό Κυδαθηναίων της Αθήνας με πολλά κτίρια και έναν δρόμο που τα ενώνει.

ΜΗΚΟΣ 4,5 ΚΜ

Κεντρικός δρόμος της Αγίας Πετρούπολης με το μεγαλύτερο πλάτος 60 μέτρα και το μικρότερο 25 μέτρα. Αρχικά ο κεντρικός δρόμος που συνέδεε το Ναυαρχείο με τη Λαύρα Αλεξάντερ Νιέφσκι ονομαζόταν: δρόμος προς τη Μονή Νιέφσκι (1718).

■ ΤΟΠΟΣΗΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

— ΔΡΟΜΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

/// ΥΔΑΤΙΝΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

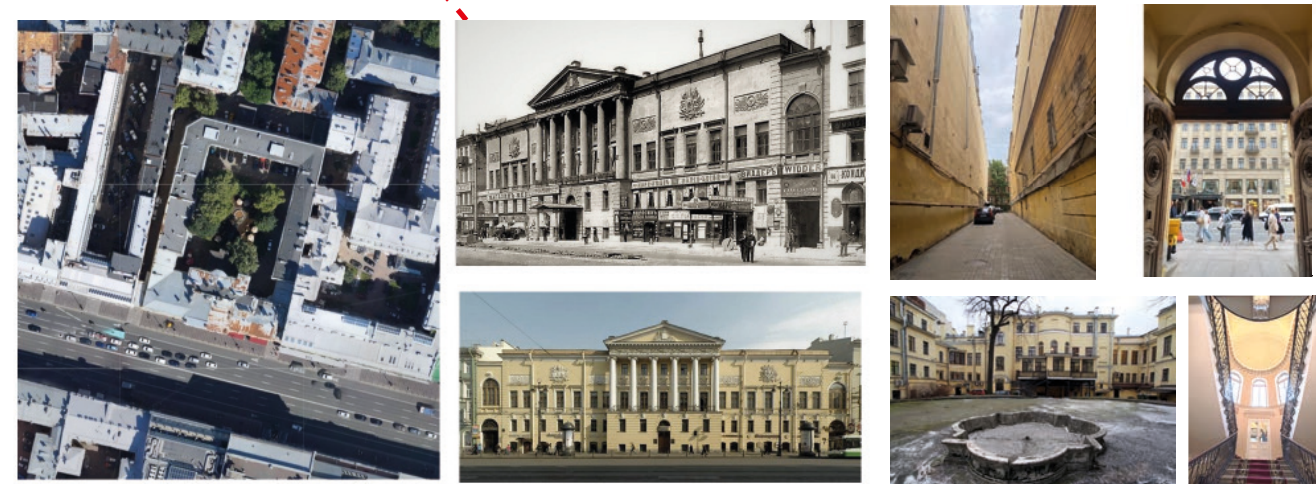
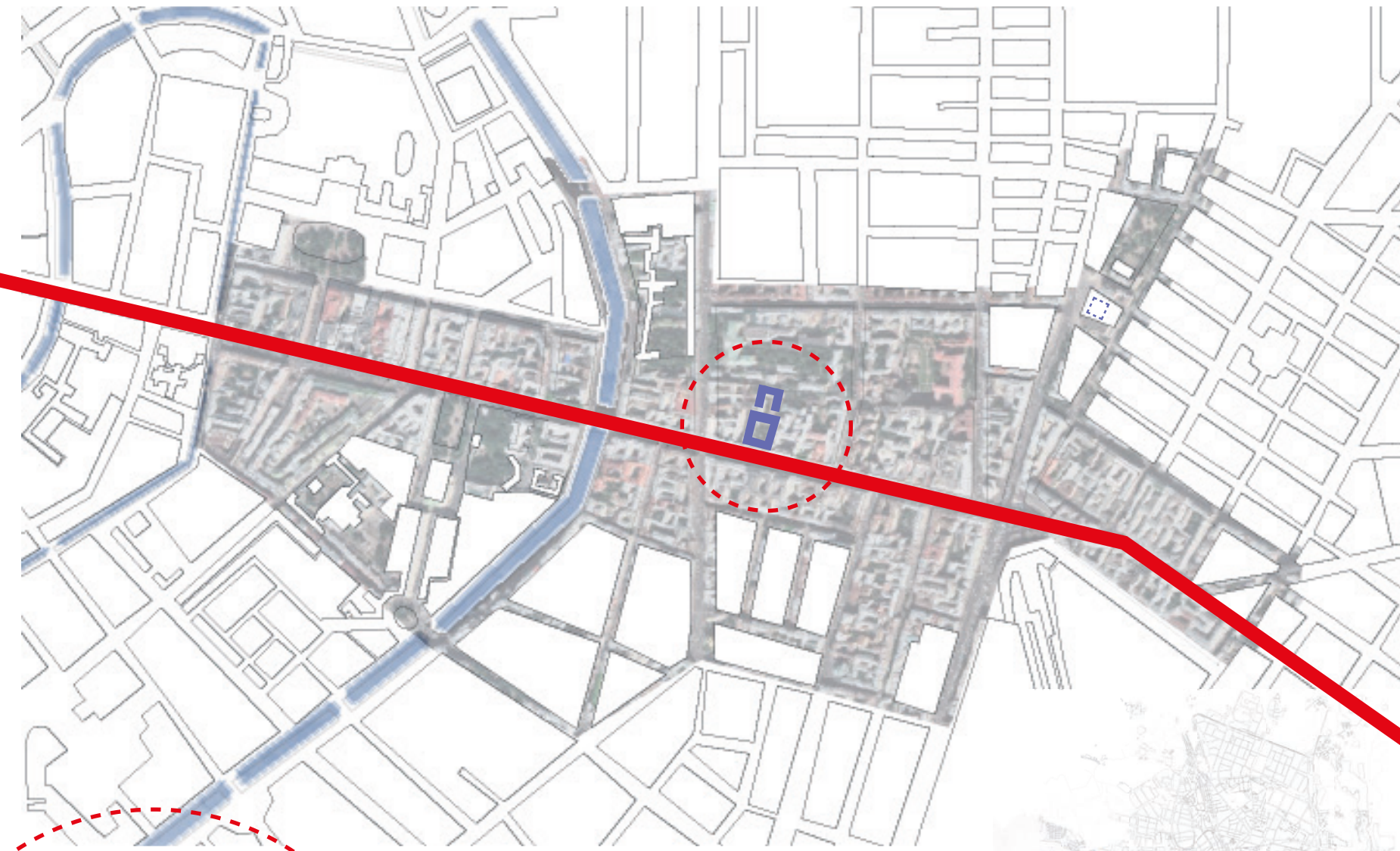
ΜΗΚΟΣ 315 Μ

Η οδός Κυδαθηναίων είναι ο πιο εμβληματικός **πεζόδρομος** της Πλάκας και οι ρίζες της ανάγονται στον 4ο π.Χ. αιώνα. με πλάτος γύρω στα 7 μέτρα.

0 100 200 300 400m

ΝΙΕΦΣΚΙ ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

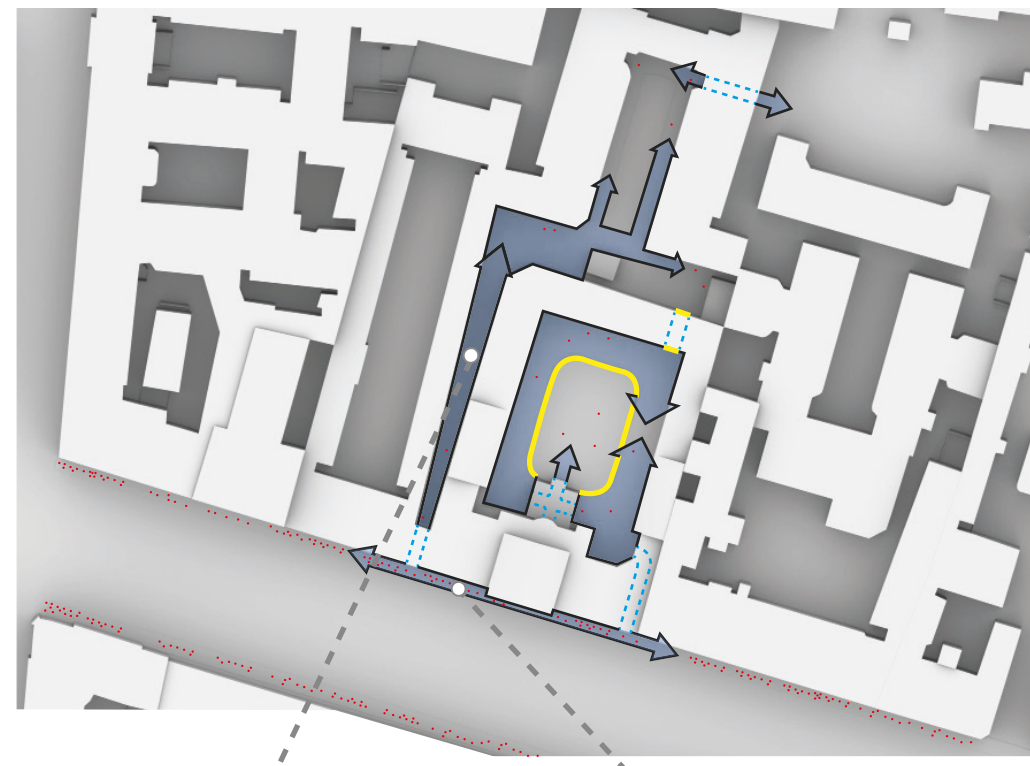
ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑ

«Ωραιότερο μέρος από τη λεωφόρο Νιέφσκι δε θ'αντικρίσουν τα μάτια σας, τουλάχιστον στην Πετρούπολη: εδώ χτυπάει η καρδιά της πόλης. Είναι ένας δρόμος γεμάτος λάμψη και μεγαλείο - ένα κόσμημα για την πρωτεύουσά μας!»

Η ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΝΙΕΦΣΚΙ (1834) Ν.Β. Γκόγκολ

Στατικά όρια

Συνοστισμός πεζών

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ:

- Κεντρική λεωφόρος με ιστορικά διατηρητέα κτίρια και εμπορικά καταστήματα.
- Σημαντική συγκοινωνιακή γραμμή.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ:

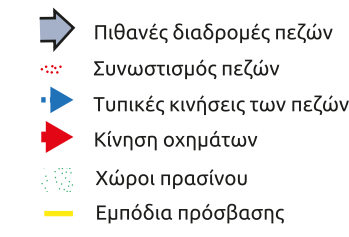
- Κυκλοφοριακή συμφόρηση.
- Περιορισμένος χώρος πρασίνου.
- Σκληρά στατικά όρια των κτιρίων.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ:

- Αυλή στο εσωτερικό των κτιρίων Nevsky 84-86 προσφέρει μοναδικό κλειστό χώρο.
- Μείγμα μοντέρνων και ιστορικών στοιχείων.
- Προώθηση εκδηλώσεων που ενθαρρύνουν τους πεζούς και δημιουργούν ένα πιο άνετο περιβάλλον.

ΑΠΕΙΛΕΣ:

- Κίνδυνος καταστροφής διατηρητέων.
- Ενδεχόμενος συνοστισμός λόγω υψηλού πεζοπορικού ρυθμού.
- Επιρροή των εμπορικών δραστηριοτήτων στην άνεση των πεζών και στον ιστορικό χαρακτήρα.

Άσυνεχία ελεύθερων χώρων, έλλειψη πρόσβασης

Σκληρά όρια, έλλειψη πρόσβασης

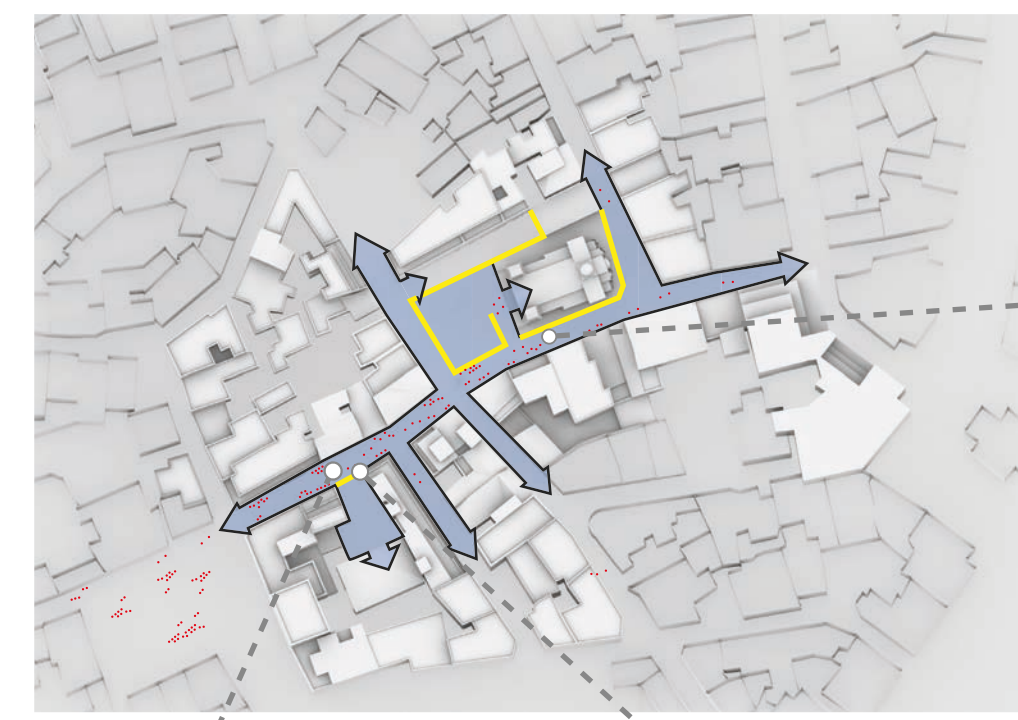
Εμπορευματοποίηση δημόσιων ελεύθερων χώρων

Έλλειψη πρόσβασης, έλλειψη συντήρησης

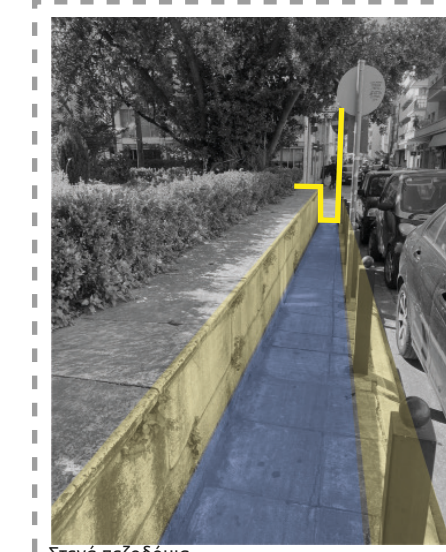
Εμπορευματοποίηση ιστορικών μνημείων, έλλειψη συντήρησης

Συνοστισμός πεζών

Έλλειψη πρόσβασης, εμπορευματοποίηση

Στενά πεζοδρόμια

Έλλειψη συντήρησης, εγκατάλειψη διατηρητέων

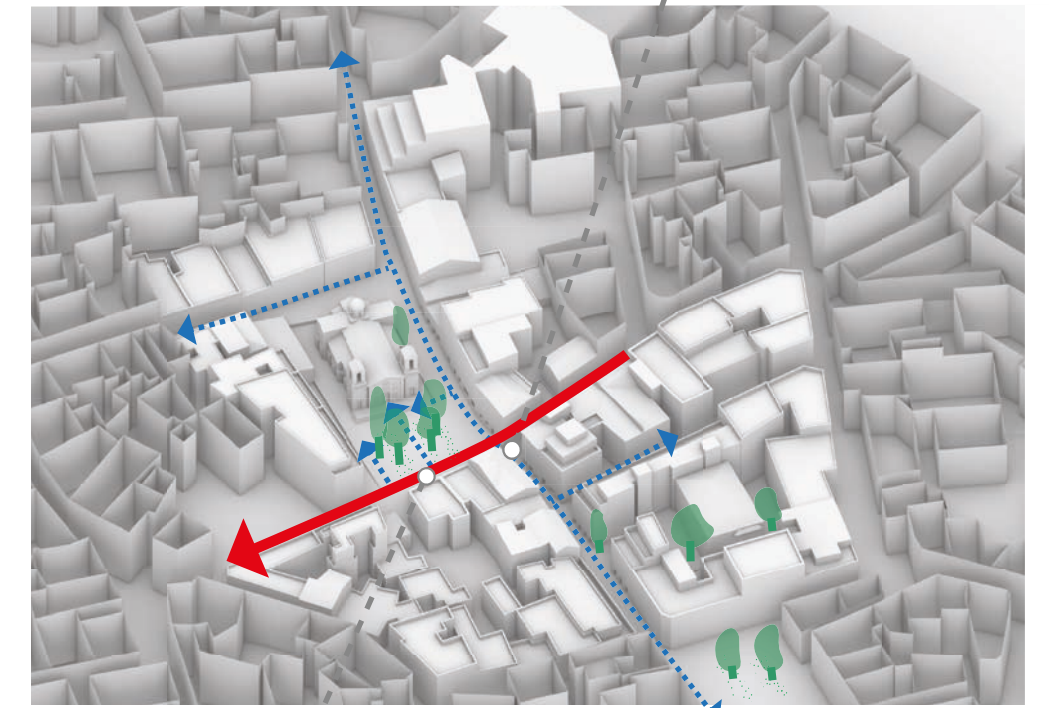
Πρόσμιξη των Κ. και Ι. Τάσσου

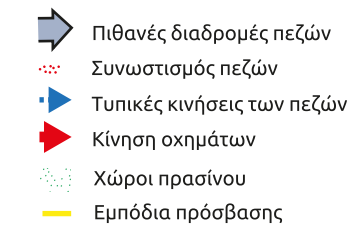
Μεσαιωνική βρύση Δαλκοκκου

Εμπορευματοποίηση δημόσιων χώρων, άσυνεχία

Κατάληψη χώρων πεζών από οχήματα

«Είναι αλήθεια ότι το μεγαλύτερο μέρος της νέας πόλης αποτελείται από κακοφτιαγμένες κατοικίες, μεταξύ των οποίων δεν υπάρχουν ακόμη ούτε οδοστρώματα, ούτε φανάρια, ούτε άμαξες - εν ολίγοις, τίποτα που να θυμίζει την πρωτοουσιάνικη ή ακόμη και την πιο ταπεινή αστική ζωή.»

ΟΔΟΠΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ (1835) Β.Π. Νταβίντωφ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ:

- Κεντρική τοποθεσία.
- Ιστορική συνοικία με εγγύτητα σε σημαντικά αξιοθέατα.
- Φιλικός προς τους πεζούς δρόμος.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ:

- Περιορισμένος χώρος πρασίνου.
- Σημαντικά τοπόσημα είναι κρυμμένα, δυσπρόσιτα.
- Εμπορευματοποίηση του ιστορικού χαρακτήρα.
- Κατάληψη του πεζοδρόμου από μηχανάκια και αυτοκίνητα, αλλά και από τραπέζια εστιατορίων, μπαρ.
- Ανεπαρκής συντήρηση οδοστρωμάτων.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ:

- Αυλή του διατηρητέου στην Κυδαθηναίων 27 και κηπάριο του ναού Μεταμορφώσεως Σωτήρος Κοττάκη.
- Πρωτοβουλίες φιλικές προς τους πεζούς.
- Ιστορικές περπατητικές περιηγήσεις.
- Δυνατότητες για υπαίθριο εξοπλισμό.
- Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων διατηρητέων.

ΑΠΕΙΛΕΣ:

- Αστική παρακμή.
- Κίνδυνος καταστροφής διατηρητέων μνημείων.
- Περιορισμένες δημόσιες ανέσεις, όπως καθίσματα και χώροι ανάπαυσης, για τους πεζούς.
- Αλλοίωση του παραδοσιακού χαρακτήρα της περιοχής.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΞΕΩΝ

Το επόμενο στάδιο της εργασίας αποτελεί η εισαγωγή μιας κοινής κλίμακας που θα ενώσει τις αφηγηματικές διαδρομές στις 2 μακρινές πόλεις. Με βοήθεια των τεχνικών του εκθεσιακού χώρου, επιλέγεται το επίπεδο μιας χαμηλής κλίμακας που κινείται από κάτω προς τα πάνω, η κλίμακα του επισκέπτη, που έχει να κάνει με τη δράση του υποκειμένου στον χώρο. Ο δημόσιος χώρος διαιρείται σε μικροαφηγήματα, μικρές συνθέσεις όπου η πλέξη των υλικών και του υφιστάμενου περιβάλλοντος δίνουν έμφαση στο επίπεδο του περιηγητή, ο οποίος ακολουθώντας την αφήγηση κυκλοφορεί σε μεταφορικούς εκθεσιακούς μουσειακούς χώρους. Τέτοια αρχή οργάνωσης των διαδρομών οδηγεί στην ενσωμάτωση κατασκευών χαμηλής κλίμακας οι οποίες παραπέμπουν στις καταστάσεις που αντιμετώπισαν οι ήρωες της αφήγησης, αλλά και αποτελούν το στοιχείο του χρόνου της αφήγησης αναπαριστώντας την εξέλιξη των γεγονότων.

Παράλληλα τα χαρακτηριστικά των διαδρομών της κάθε πόλης σχετίζονται με τις ιδιαιτερότητες του τόπου. Στην Αγία Πετρούπολη, με τα κτίρια στραμμένα προς τα μέσα μέσω εσωτερικών αυλών και μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των σημείων αναφοράς, προτείνεται μια κυκλική κίνηση. Ο χρήστης ξεκινάει τη διαδρομή που τον οδηγεί στα σημαντικά τοπόσημα της αφήγησης και τον κάνει ξανά και ξανά να επιστρέφει στα ίδια «μονοπάτια» του μεγάλου πανοράματος. Ενώ στην Αθήνα η κίνηση πραγματοποιείται από ένα σημείο προς το άλλο. Ο χρήστης, λες και παίζει φλίπερ, κατευθύνεται ανάμεσα στα αποσπάσματα της αφήγησης (κατασκευές, επίστρωση δαπέδων κλπ) προς ορισμένο στόχο (μνημείο, κτίριο, δημόσιο χώρο) και φτάνοντας σε αυτό πάλι επιστρέφει στο αρχικό σημείο. Και στις δύο πόλεις ως έκβαση (κατάληξη) της αφήγησης προτείνεται η επανάχρηση υφιστάμενων διατηρητέων ως σύγχρονων μουσείων οικουμενικού απόδημου πολιτισμού, ως σημείων αναφοράς για ολόκληρη την ελληνική και ρωσική ομογένεια με σκοπό την ανάδειξη της μετανάστευσης των Ελλήνων και των Ρώσων σε όλο τον κόσμο.

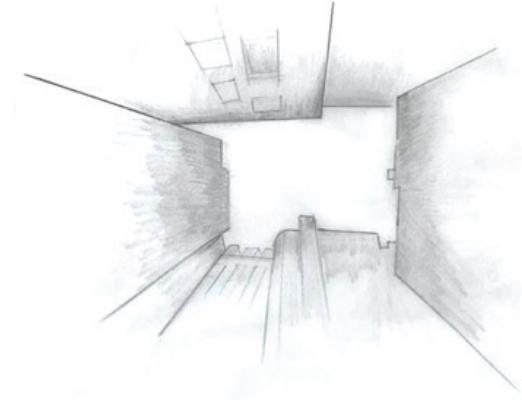
Η σημασιολογική προσέγγιση εδώ συναντάει την συντακτική, η οποία αφορά τη διαδικασία μετασχηματισμών. Αρχικά επιλέγονται σχήματα με αναφορά στα μορφολογικά χαρακτηριστικά των δύο πόλεων (ορθογώνιο, τετράγωνο, ημικύκλιο), στη συνέχεια δημιουργείται μια γραμματική με τους βασικούς κανόνες. Η εφαρμογή κανόνων έχει ως στόχο να δημιουργηθεί ένα σύστημα προσανατολισμού με κατασκευές όπως: δείκτες που προωθούν την κίνηση, όρια που εμποδίζουν τη διέλευση, πλέγματα που δημιουργούν ένα πλαίσιο παρατήρησης και καθάρουν τον χώρο, στάσεις που σημαίνουν τη διακοπή κίνησης και οδηγούν σε συλλογισμό, και άλλες. Οι κανόνες της γραμματικής που περιγράφεται στη συνέχεια εφαρμόζονται σε δισδιάστατο και τρισδιάστατο χώρο σε στοιχεία, τα οποία οργανώνονται σε ξεχωριστές άλγεβρες μορφής Uij, όπου i είναι η διάσταση των περιεχόμενων στοιχείων/σχημάτων και j είναι η διάσταση στην οποία τα συνθέτουμε. Στα παραδείγματα που παρουσιάζονται παρακάτω πρόκειται για τις άλγεβρες U22 (επίπεδα στο επίπεδο) και U33 (στερεά στον τρισδιάστατο χώρο).

Μέσω εφαρμογής των περιγραφόμενων κανόνων δημιουργούνται νέα σύνολα σύνθετων σχημάτων, συγκεκριμένων μοτίβων, που αποτελούν το λεξιλόγιο της σύνθεσης και χρησιμοποιούνται ως μια επιλογή για επίλυση των προαναφερόμενων σχεδιαστικών ζητημάτων στο χώρο. Οι εφαρμογές των κανόνων της προτεινόμενης γραμματικής σχημάτων παρέχουν μεγάλη ποικιλία μορφών patterns που στη συνέχεια μπορούν να συνδυαστούν μεταξύ τους. Με βάση τους παραπάνω κανόνες για δημιουργία χωρικών αντικειμένων εισάγονται 2 συστήματα κανάβων που σχετίζονται με την κλίμακα των πόλεων μελέτης. Για την Αθήνα επιλέγεται ένας «δισδιάστατος» κánaβος, όπου το αρχικό πλέγμα γραμμών βρίσκεται σε επίπεδη επιφάνεια και στη συνέχεια αποκτάει όγκο μεταμορφώνοντας στα σχήματα. Οι βασικές κατασκευές είναι στέγαστρα, καθίσματα, κερκίδες κλπ. Και για την Αγία Πετρούπολη είναι ένας κánaβος με «τρισδιάστατη» λογική, όπου οι γραμμές αναπτύσσονται σε τρεις διαστάσεις και σχηματίζουν ένα τρισδιάστατο ελαφρύ πλέγμα κατασκευών. Εδώ έχουμε γέφυρες, «πύργους»- παρατηρητήρια, πλέγματα-κλουβιά κλπ.

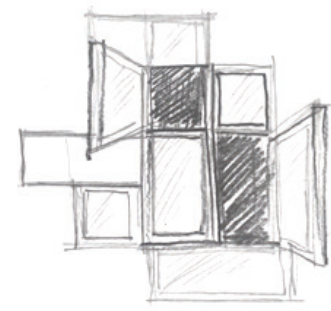
Οι αναζητήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της συνθετικής πορείας γίνονται τόσο με τη βοήθεια σκίτσων, σχηματικών απεικονίσεων, διαγραμμάτων, όσο σε χώρο τρισδιάστατου μοντέλου. Ως αποτέλεσμα των πολυεπίπεδων μετασχηματισμών σε κάθε διαδρομή δημιουργείται ένας πολυδιάστατος πολυλειτουργικός 'χώρος μνήμης' που κάνει αναφορές στην ταυτότητα του τόπου, δημιουργεί μια ξεχωριστή εμπειρία για τον περιηγητή, αλλά και παραπέμπει στις ιστορίες και στα χαρακτηριστικά της άλλης χώρας. Κάθε χώρος λειτουργεί ταυτόχρονα μόνος του αλλά και αποτελεί μέρος, ένα απόσπασμα ενός 'βιβλίου' διαδρομών στις δύο πόλεις με ενιαία αφήγηση.

Μεταφορά βιωμάτων σε σκίτσο.

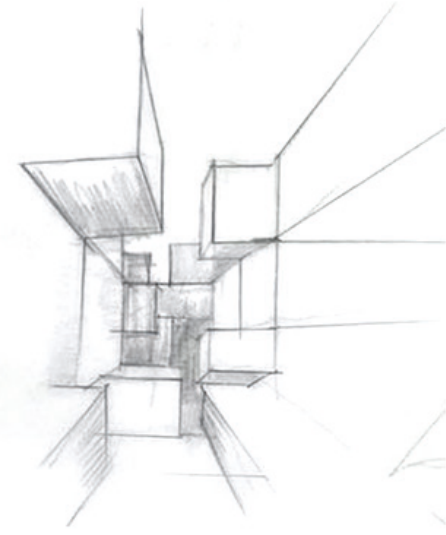
Πηγάδι

Βλέμματα

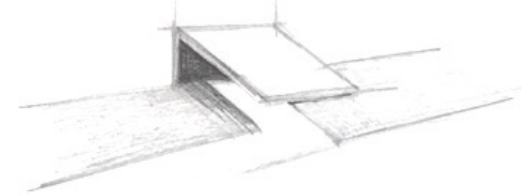
Αδιέξοδο

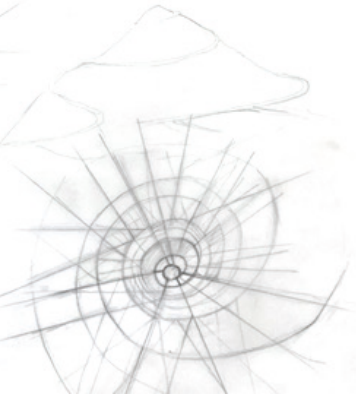
Διέλευση

Στάση

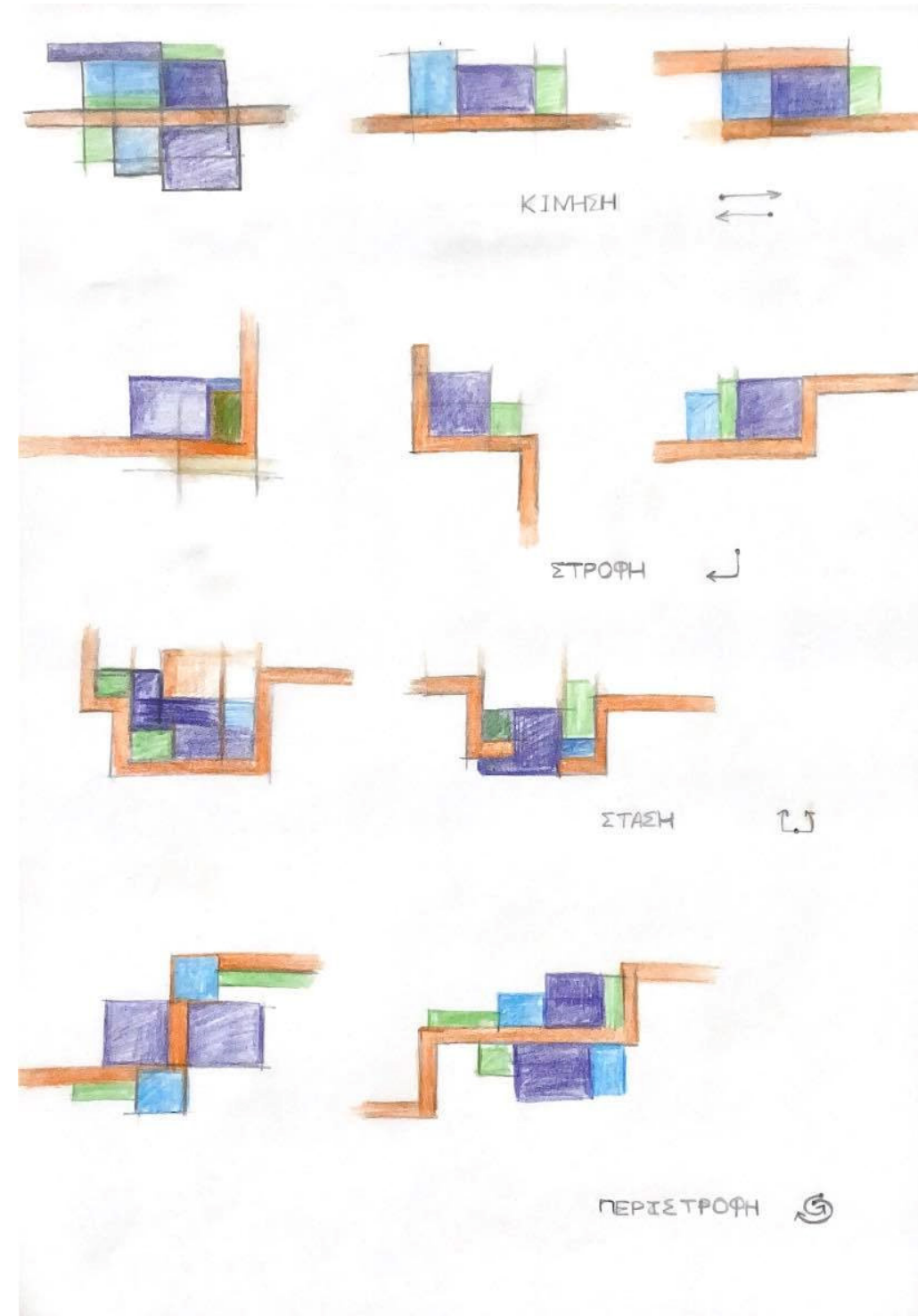

Ανέβασμα

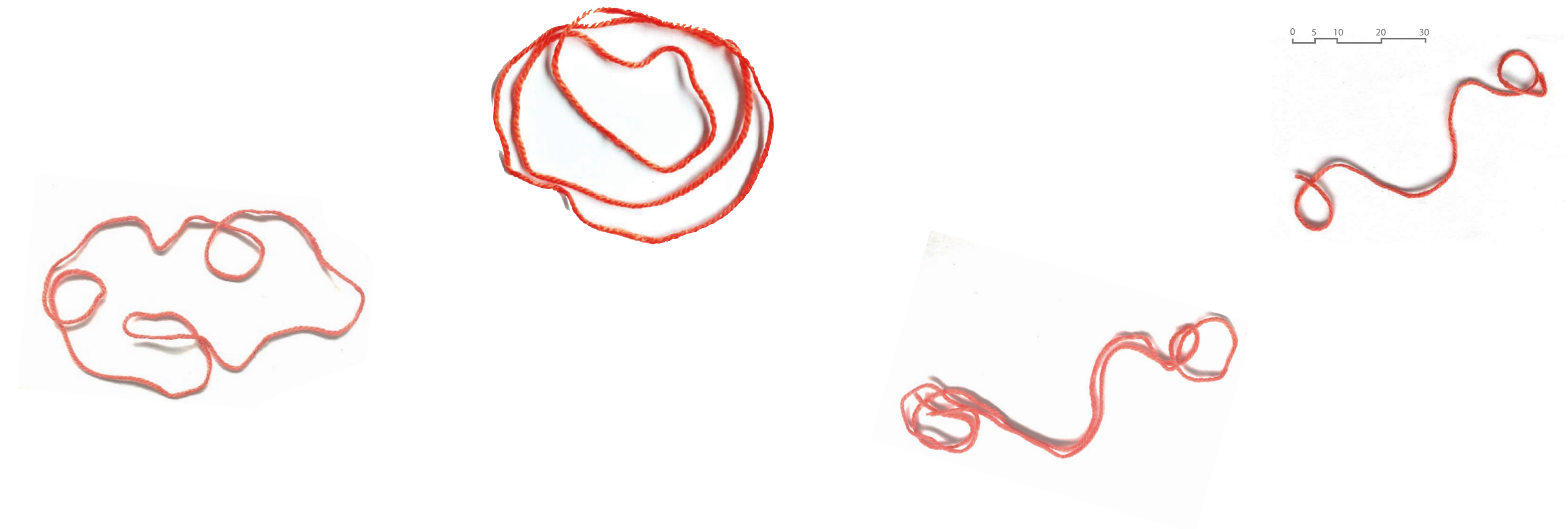
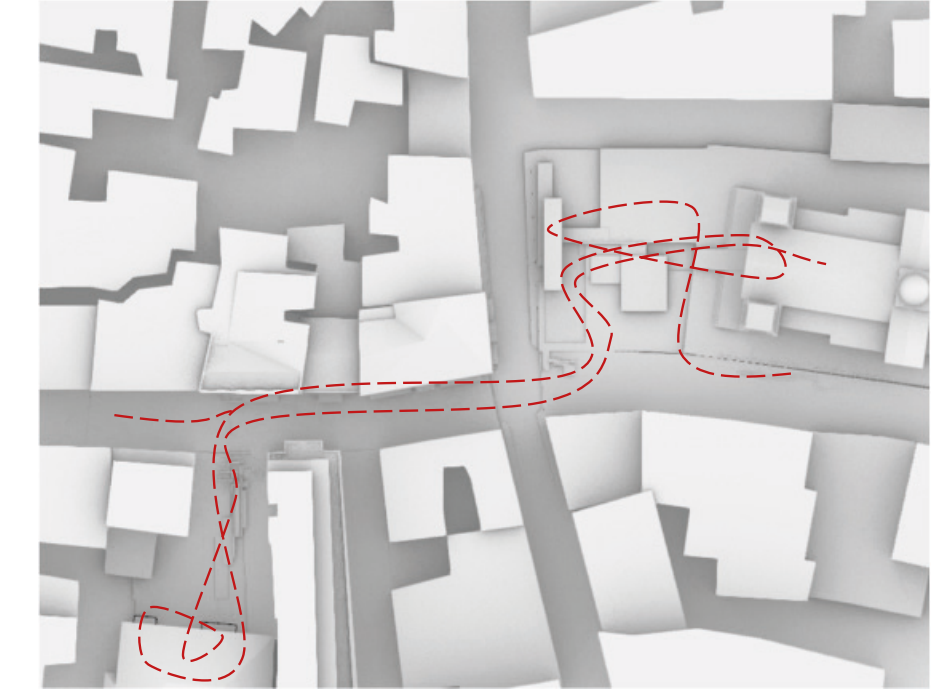
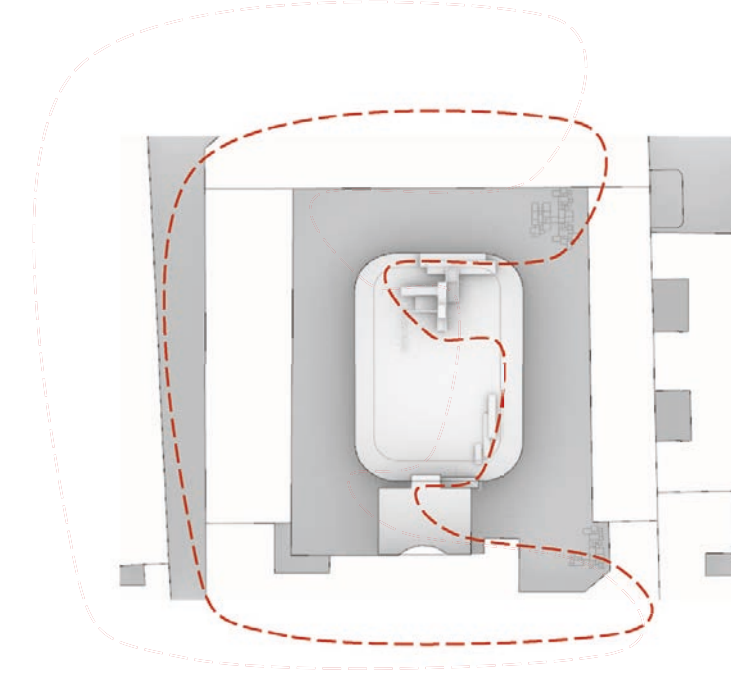

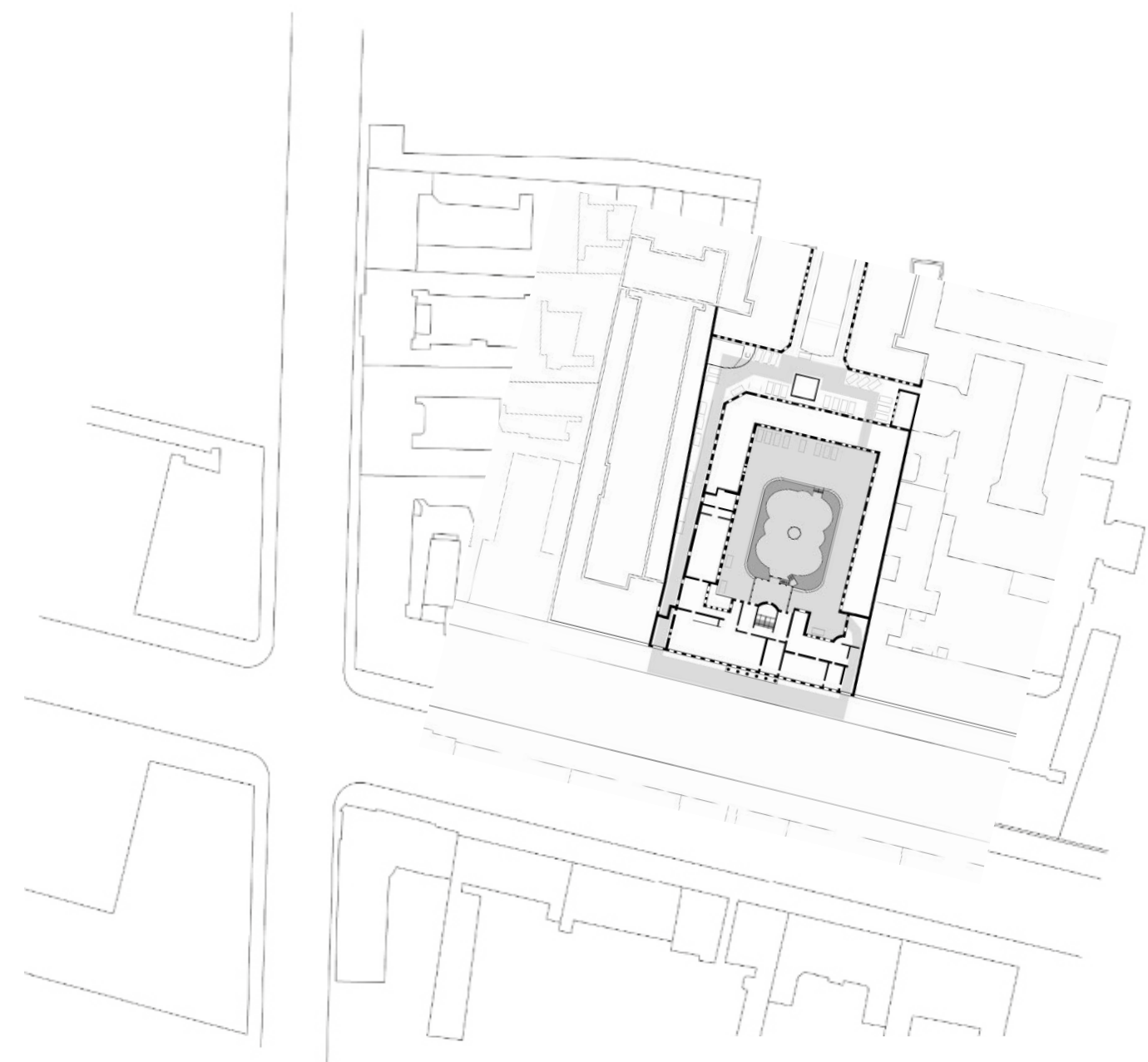
Με βοήθεια σκίτσου γίνεται προσπάθεια μετάφρασης σε χαρτί με χωρικούς όρους των δυσκολιών, των βασάνων, των επιτυχιών, του ταξιδιού.

Διαδικασία μετασχηματισμών με σκοπό δημιουργίας συστήματος προσανατολισμών.

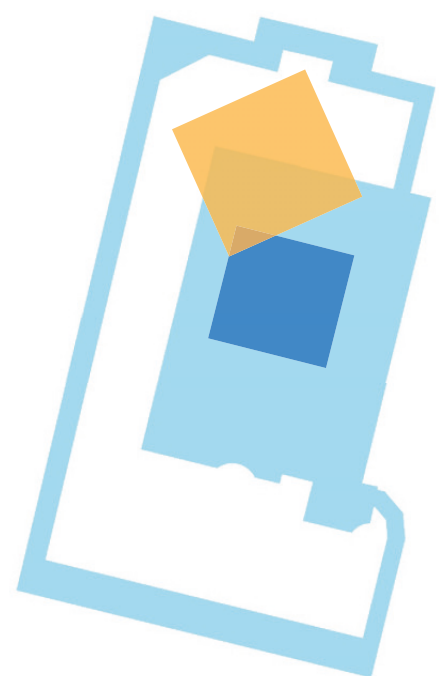
Τα χαρακτηριστικά των διαδρομών της κάθε πόλης σχετίζονται με τις ιδιαιτερότητες του τόπου.

ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ Νιέφοκλ

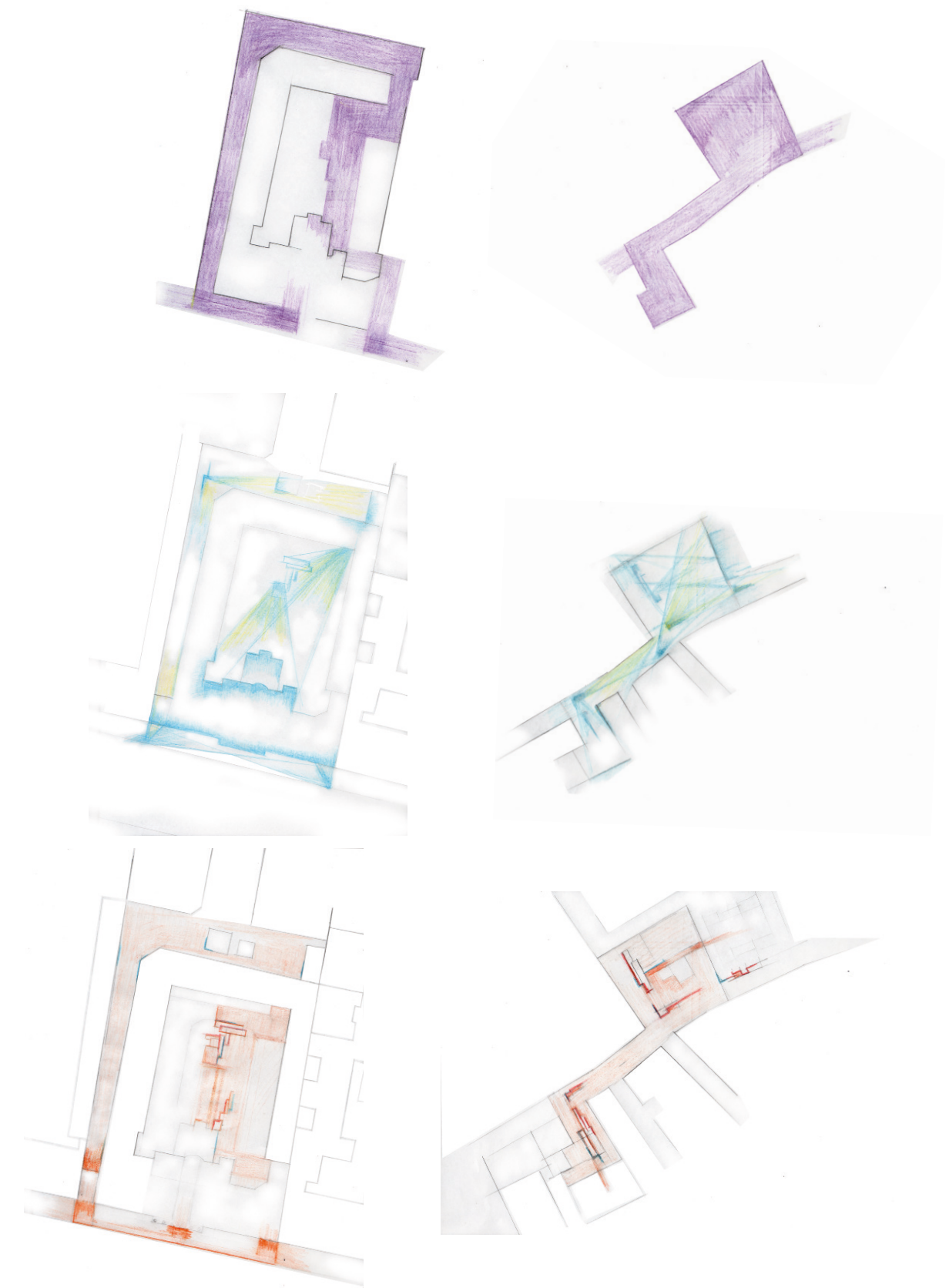
ΑΘΗΝΑ Κυδαθηναίων

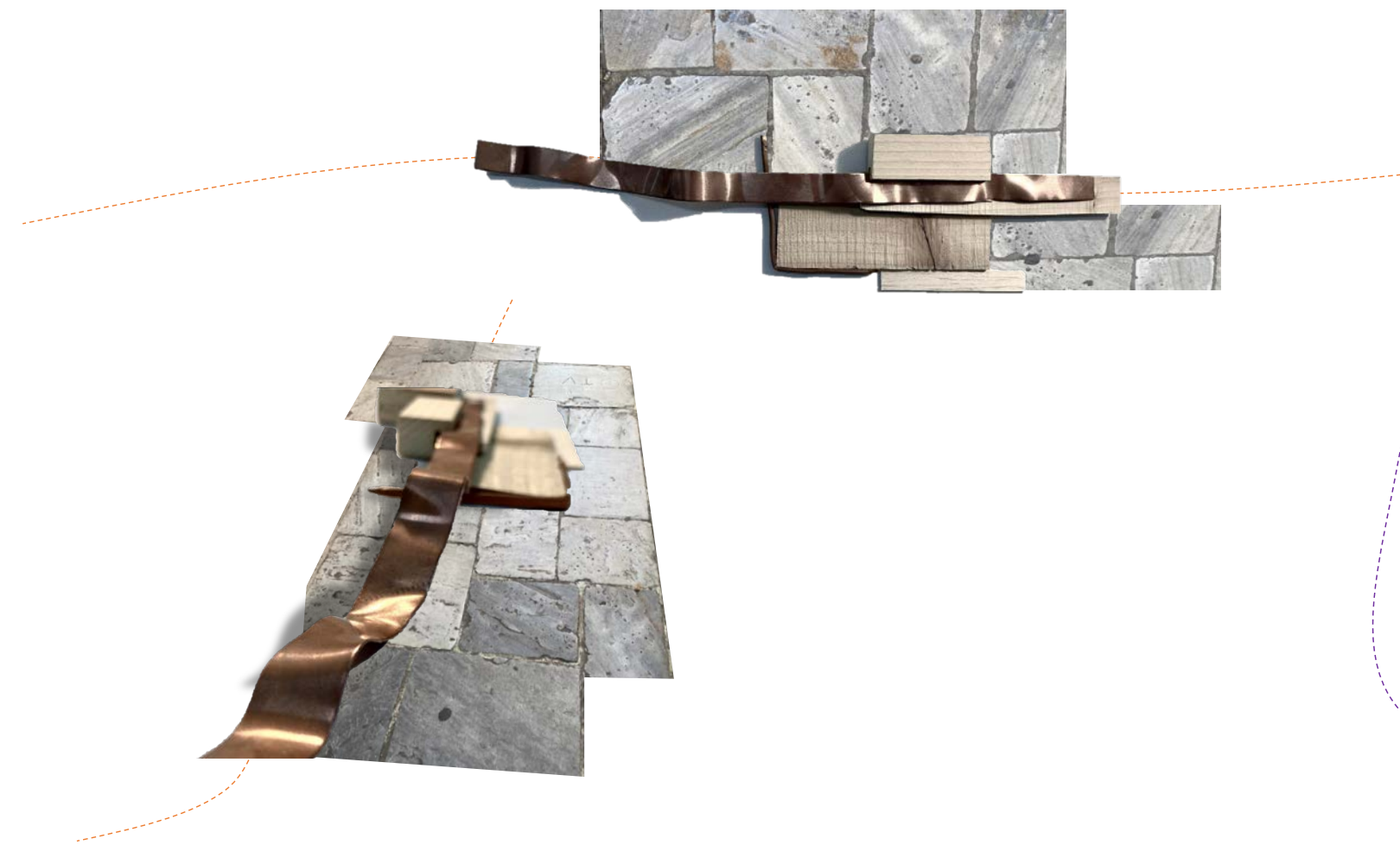
ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΣΤΑΣΕΙΣ

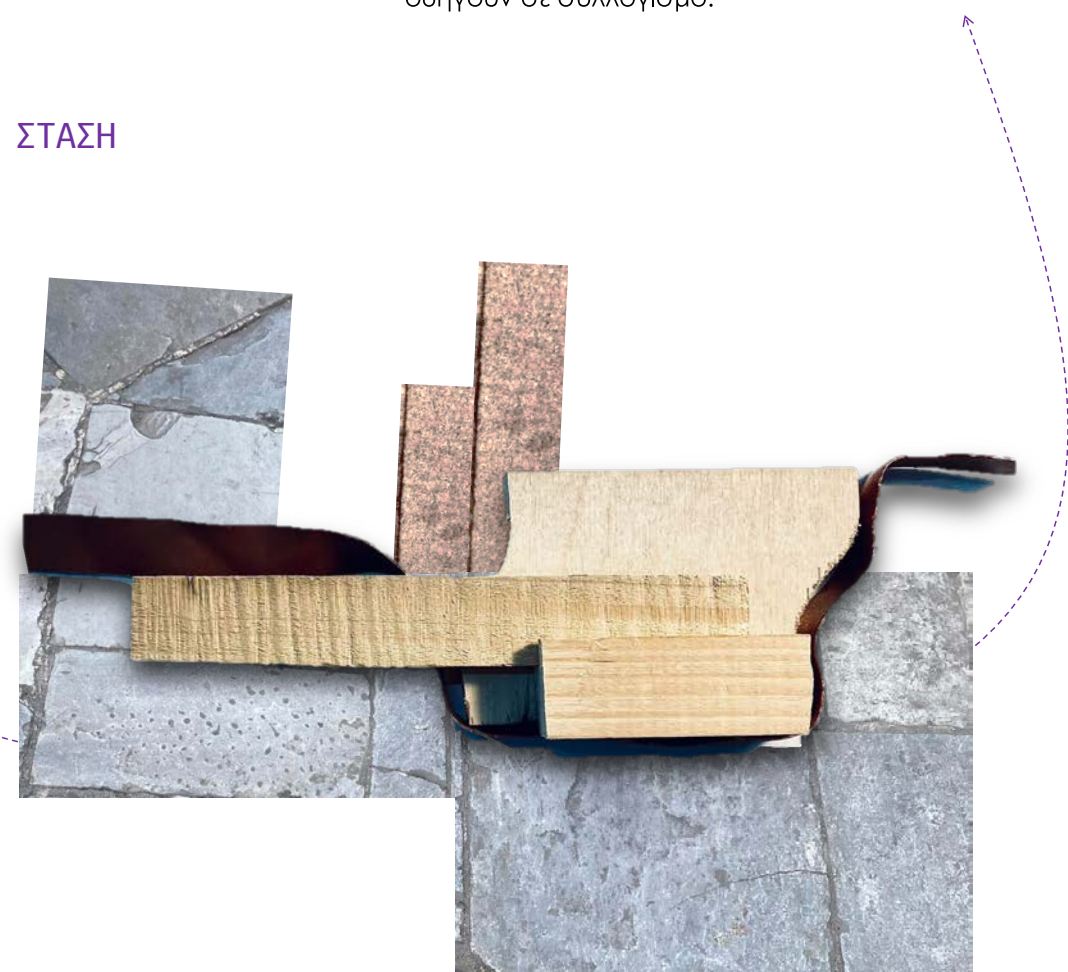
ΚΙΝΗΣΗ

σύστημα προσανατολισμού με κατασκευές:

- δείκτες που προωθούν την κίνηση,
- όρια που εμποδίζουν τη διέλευση,
- πλέγματα που δημιουργούν ένα πλαίσιο παρατήρησης και καθάρα τον χώρο,
- στάσεις που σημαίνουν τη διακοπή κίνησης και οδηγούν σε συλλογισμό.

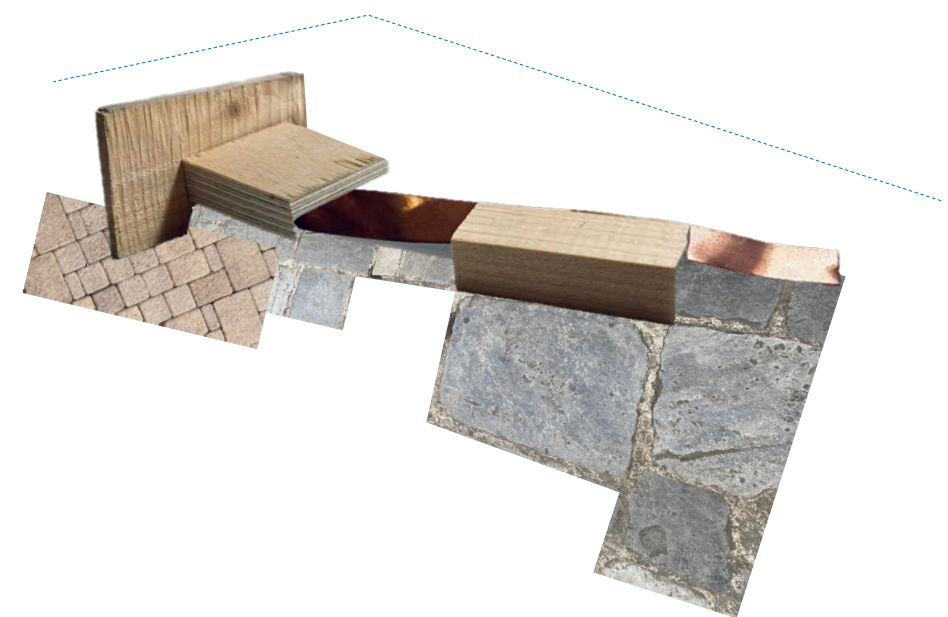
ΣΤΑΣΗ

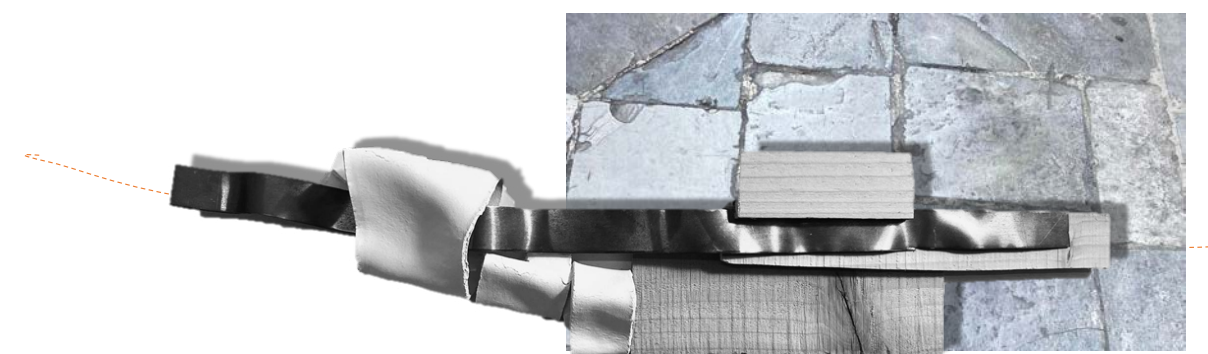
ΚΙΝΗΣΗ

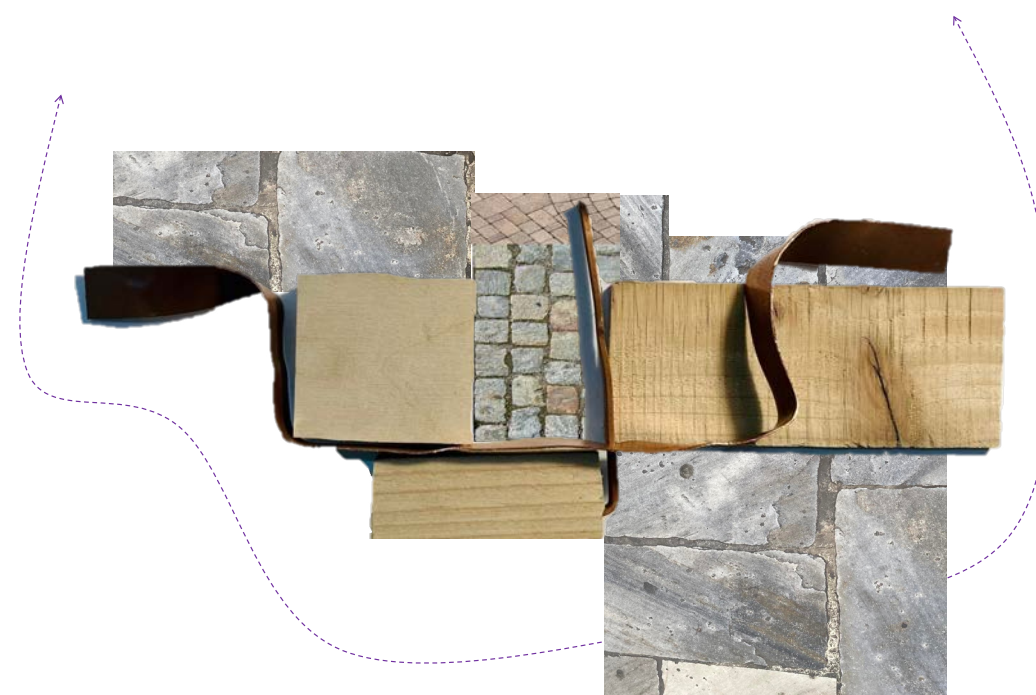
ΣΤΡΟΦΗ

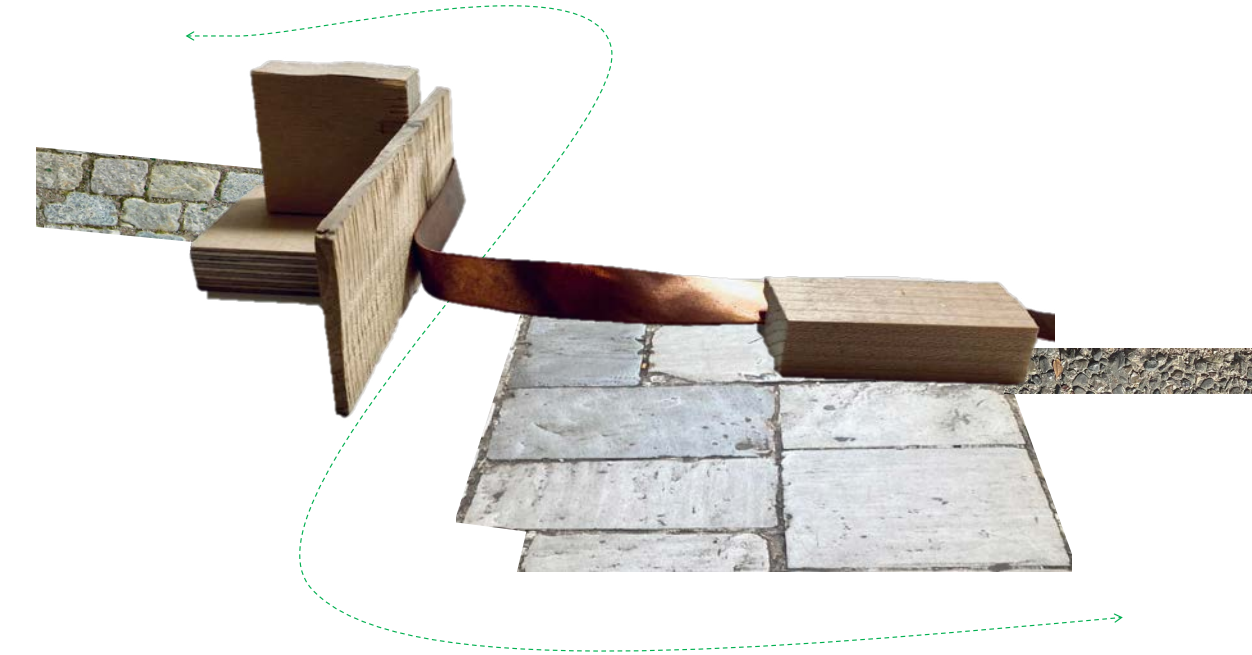
ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΑΣΗ

ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗ

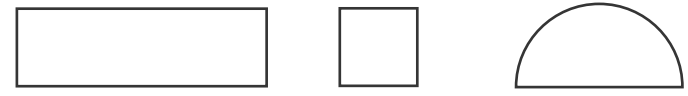

ΚΙΝΗΣΗ

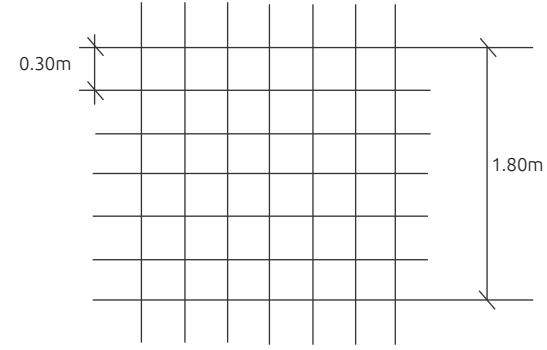

● Αρχικές παράμετροι

Σχήματα

Κάναβος

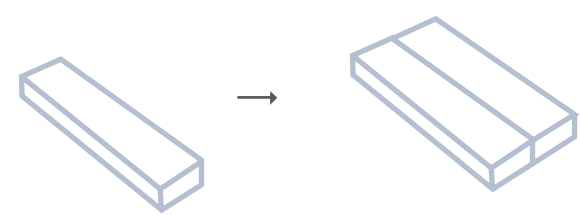
● Βασικοί κανόνες

Κανόνας 1

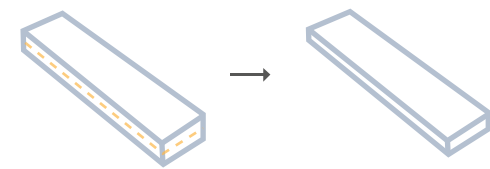
U22

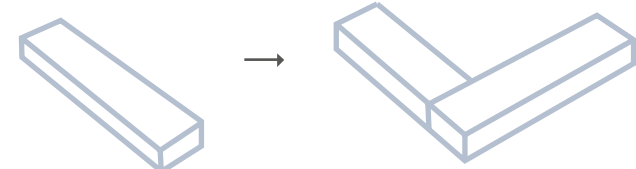
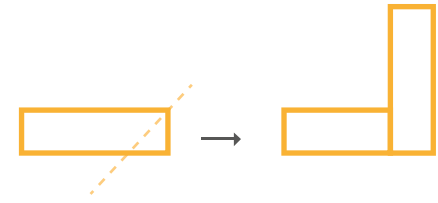
U33

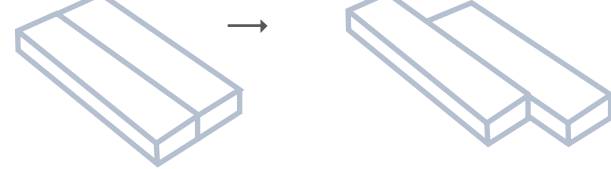
Κανόνας 2

Κανόνας 3

Κανόνας 4

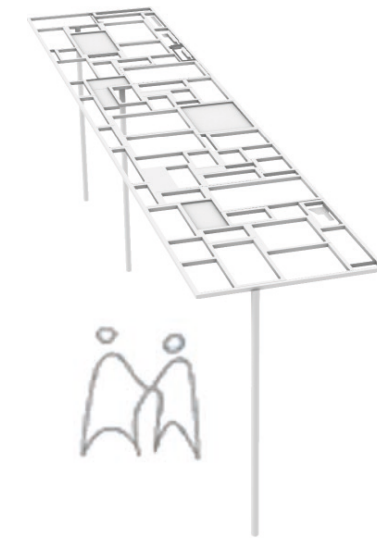
I Πολλαπλασιασμός. Η πρόσθεση ενός ίδιου σχήματος, εφαρμόζεται επαναληπτικά. Προορίζεται για δημιουργία κατασκευών όπως κερκίδες, σκάλες, καθίσματα, πλέγματα, διαφορετικής κλίμακας και διάστασης. Καθυστέρηση του χρόνου.

II Διάρθρωση. Η διάρθρωση του σχήματος με βοήθεια κατακόρυφων αξόνων. Μπορεί να εφαρμοστεί μια φορά σε ένα σχήμα. Αλλαγή υλικού.

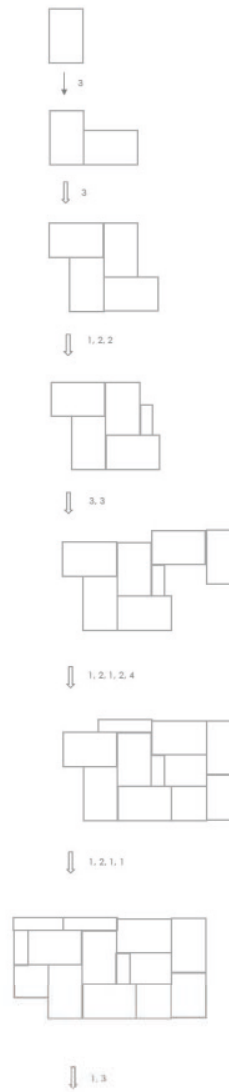
III Αντικατοπτρισμός. Γίνεται κατά τον άξονα συμμετρίας και μπορεί να επαναλαμβάνεται. Ο άξονας ακολουθεί την πορεία προς το σημείο αναφοράς (μνημείο, δημόσιο χώρο), δημιουργώντας μια κατευθυντήρια γραμμή.

IV Μετακίνηση. Αφορά την μετατόπιση του σχήματος σε προκαθορισμένη απόσταση κατά τον διαμήκη άξονα, μια καθοδηγητική πορεία που ακολουθεί ο περιηγητής.

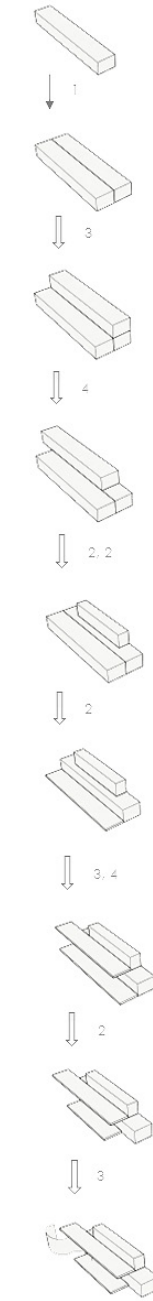
● Εφαρμογή κανόνων

U22

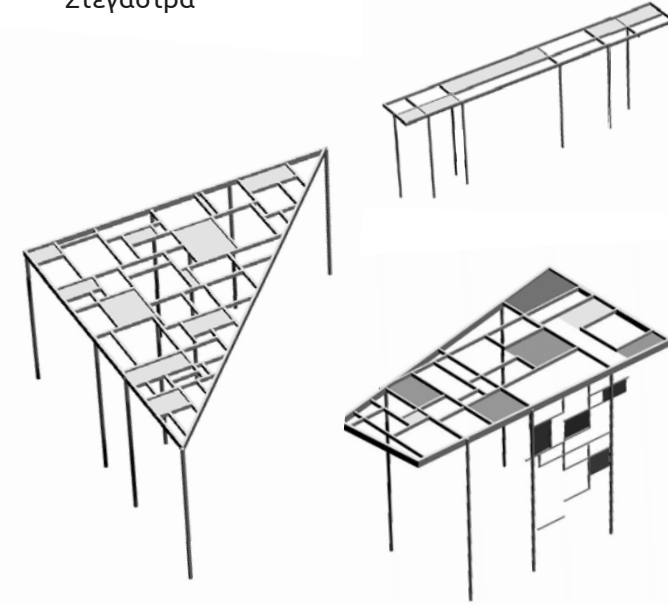

U33

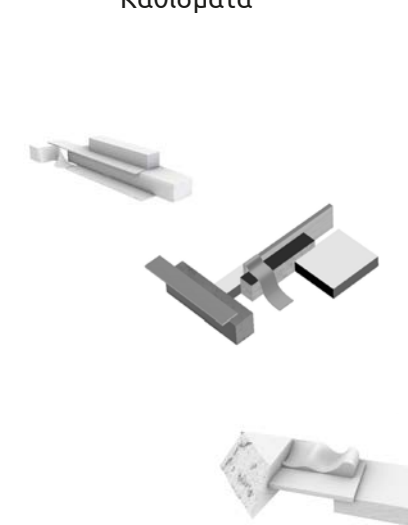

● Δημιουργία σύνθετων σχημάτων

Στέγαστρα

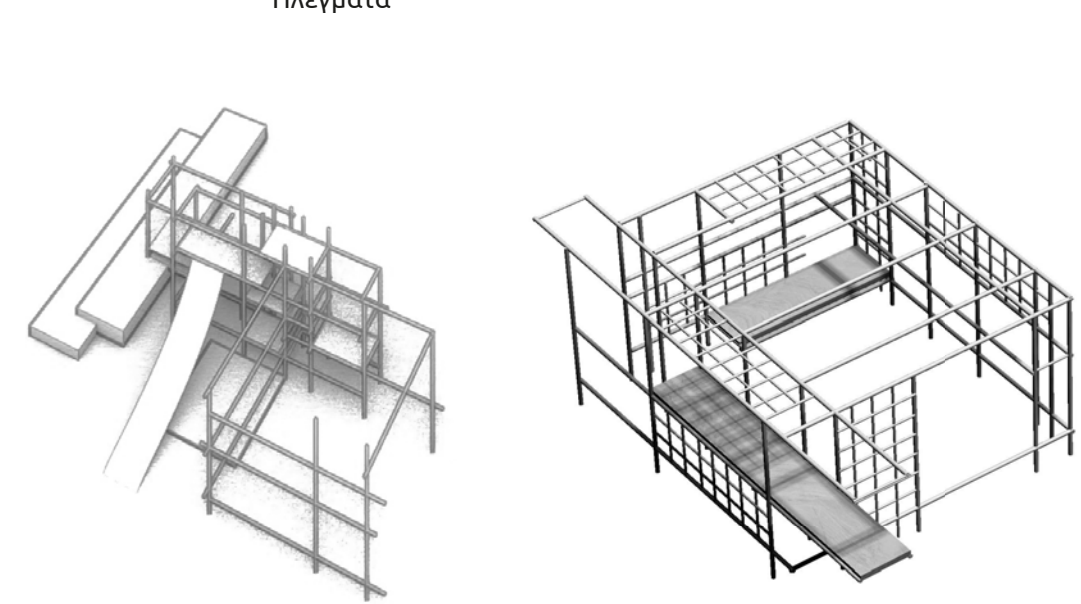
Καθίσματα

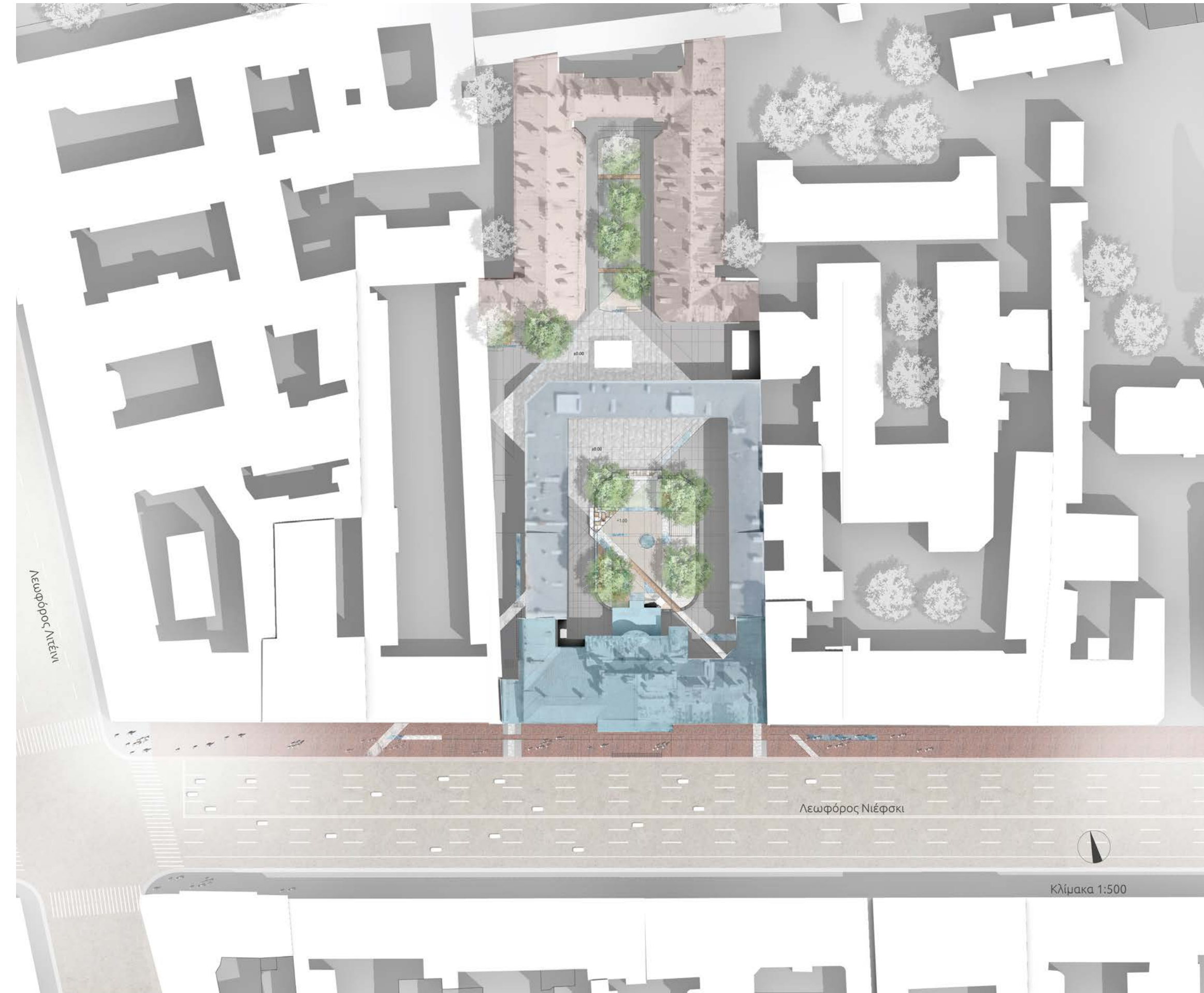
Περιφράξεις

Πλέγματα

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΩΨΗ 1:500 (scale to fit)

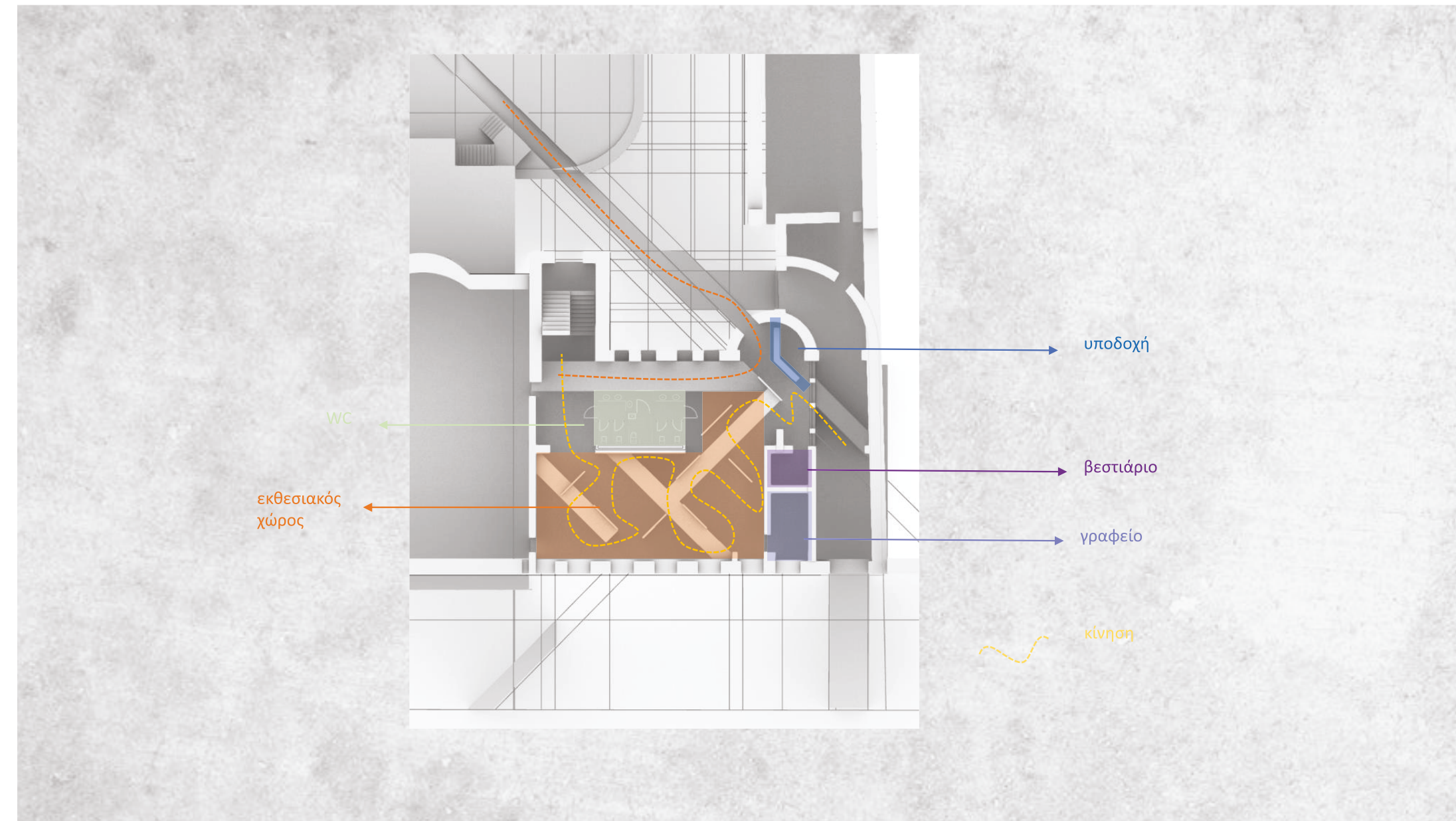

ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ
Νιέφσκι

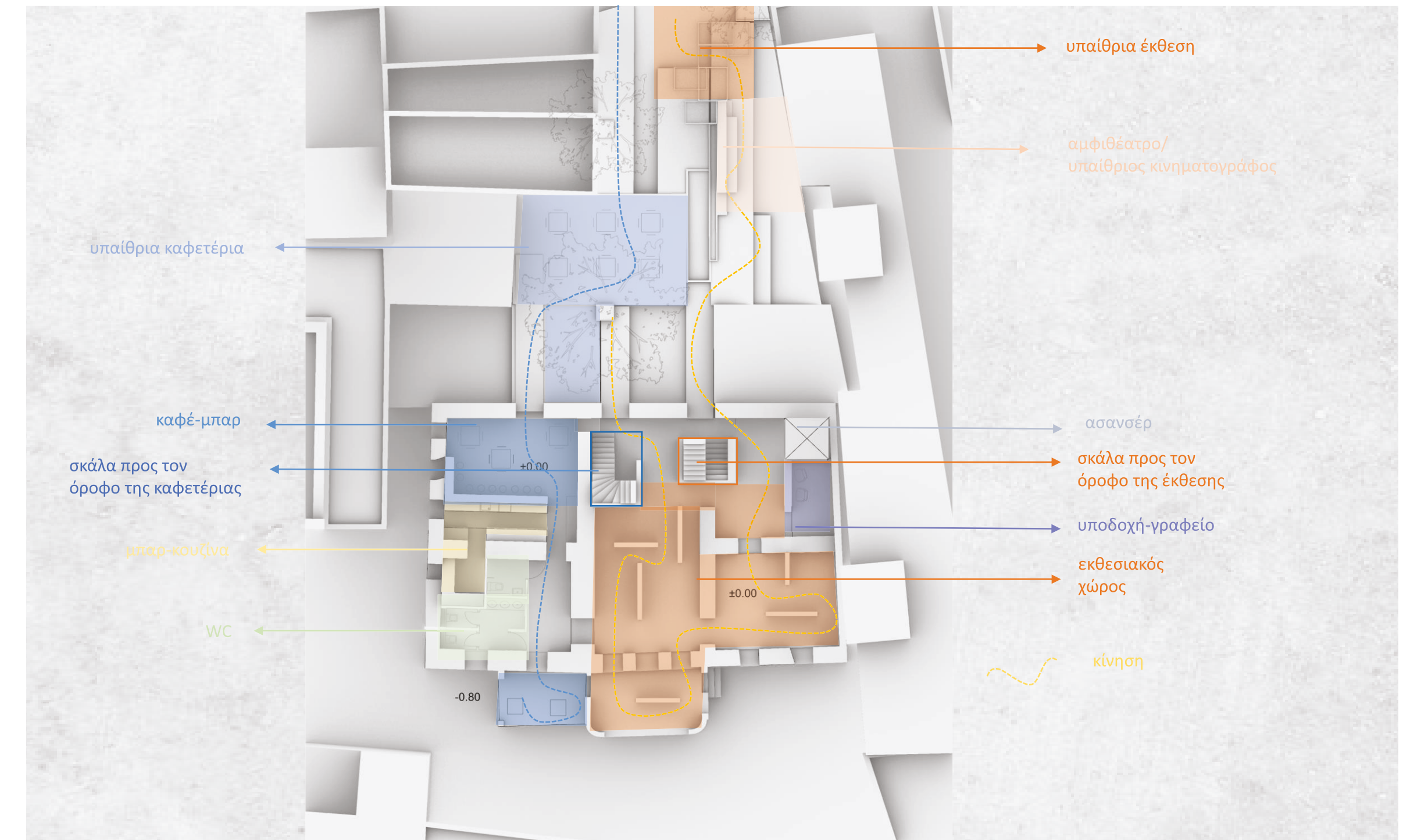
ΑΘΗΝΑ
Κυδαθηναίων

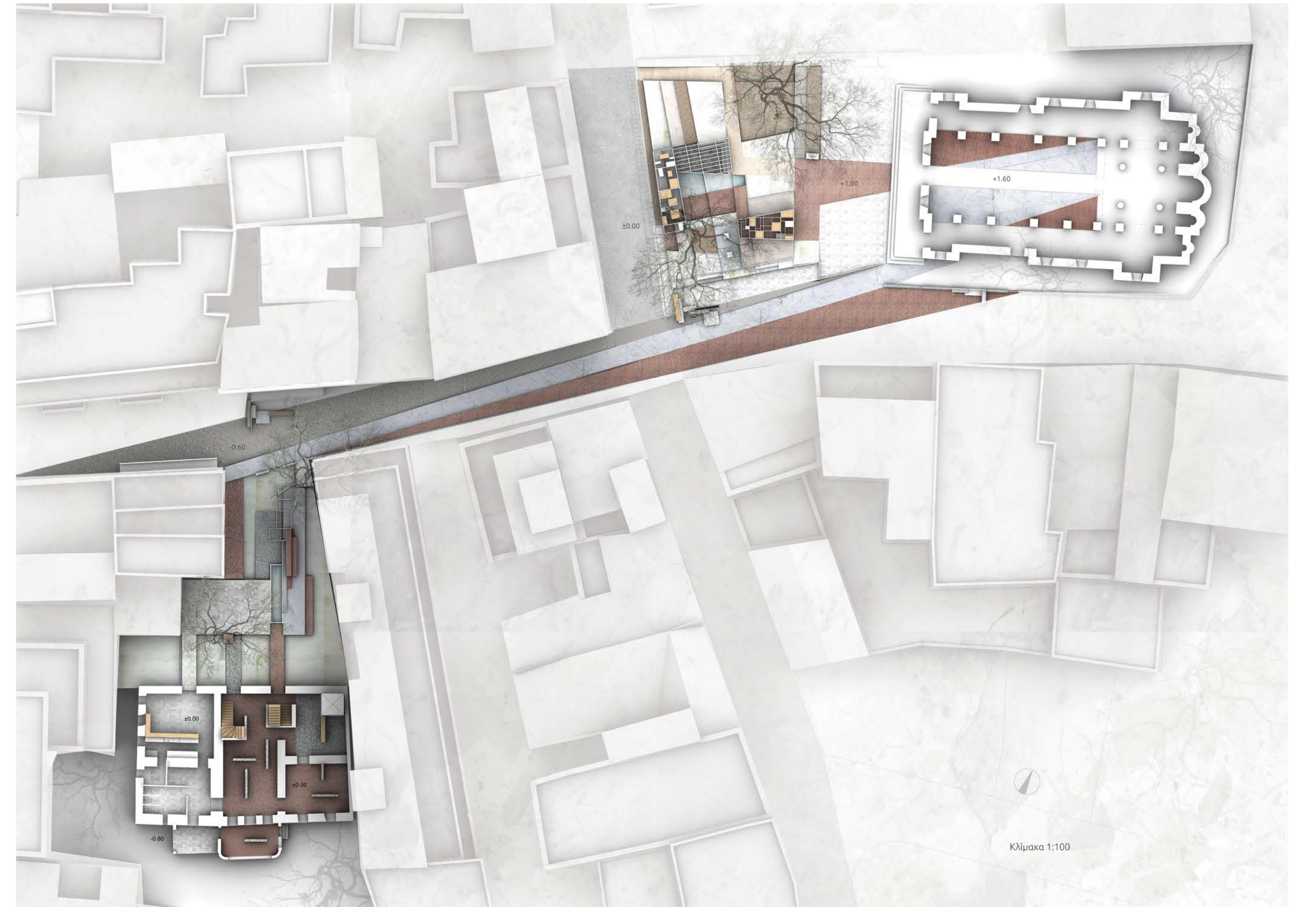
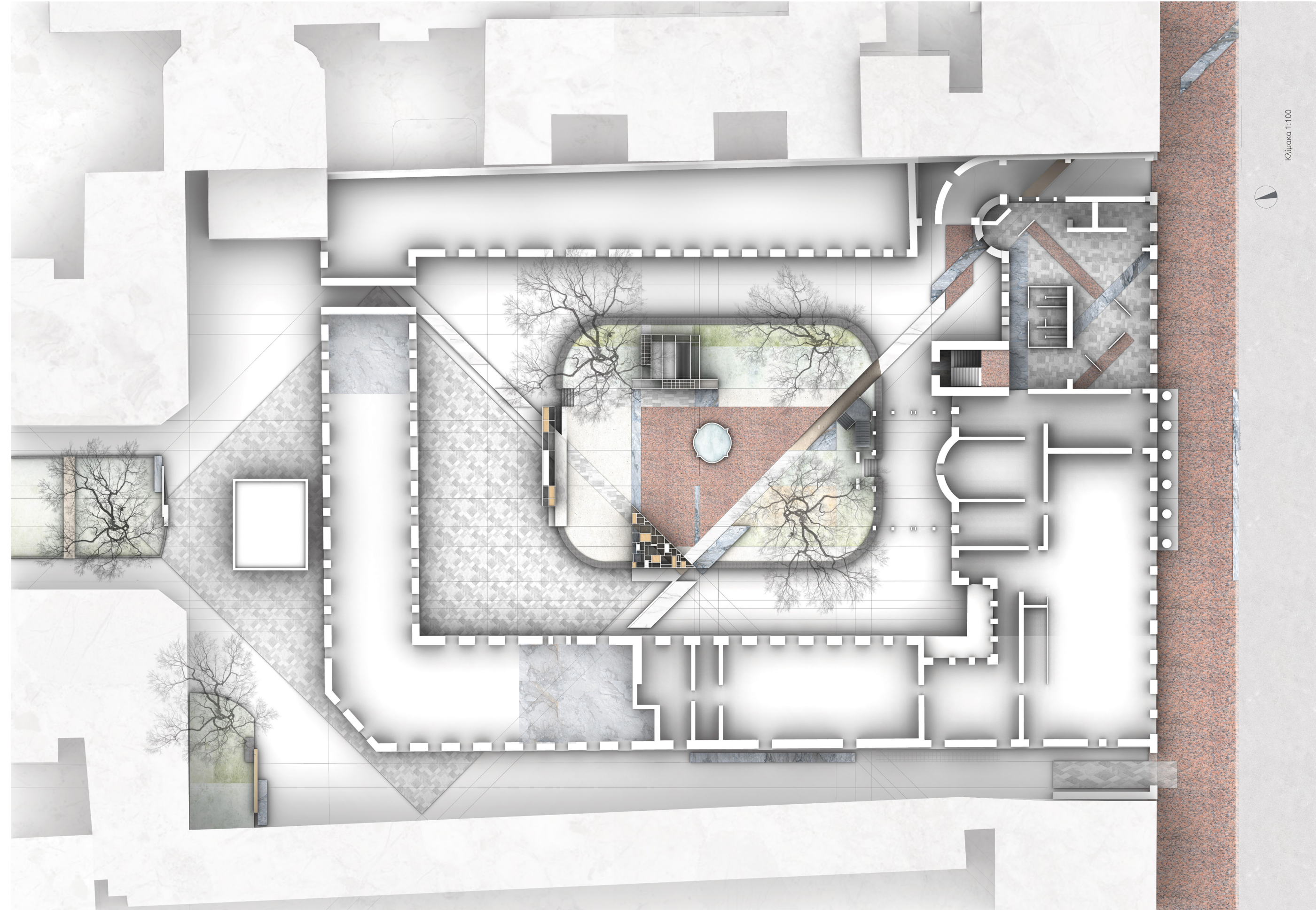
ΝΙΕΦΣΚΙ 84

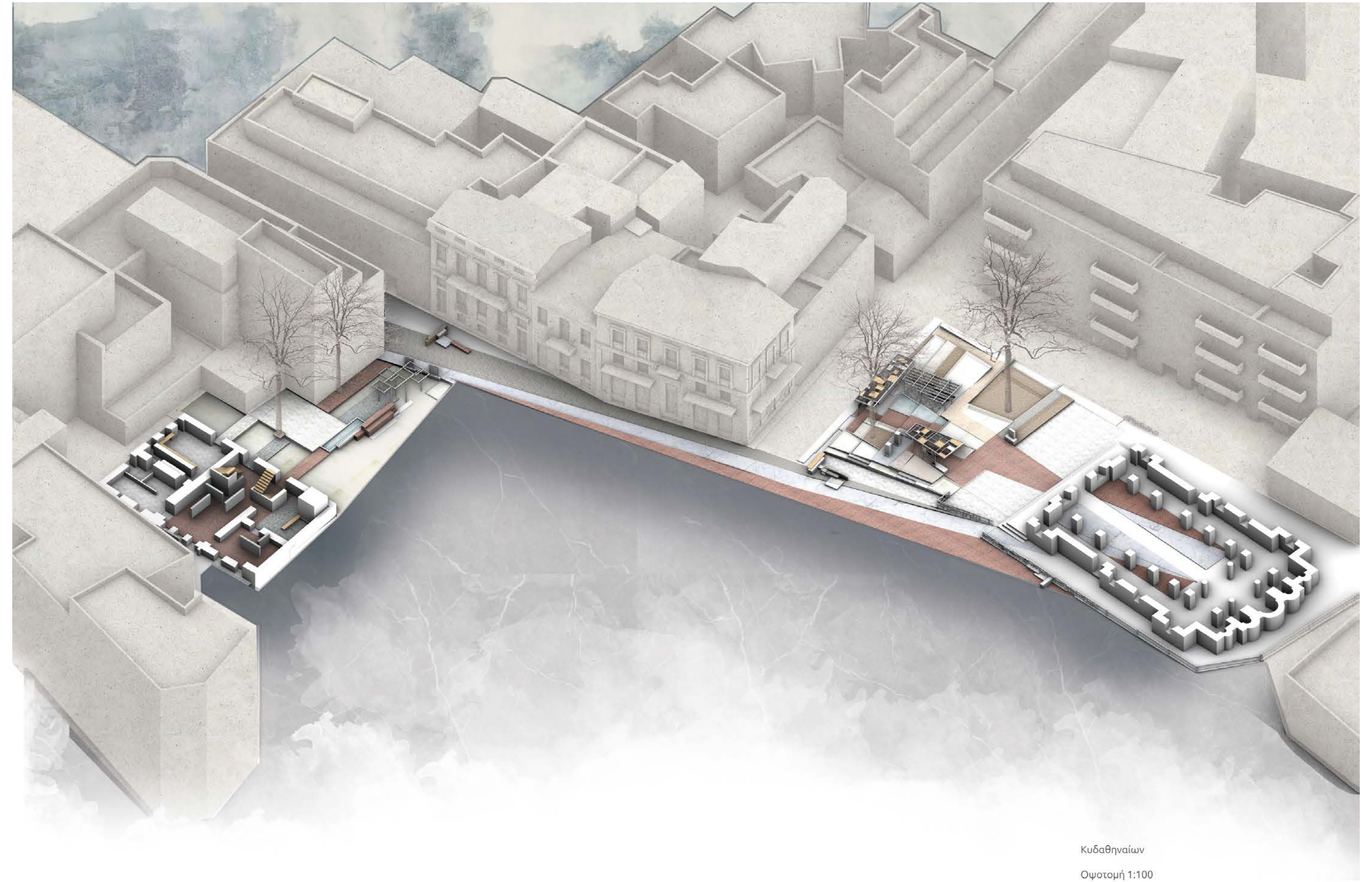
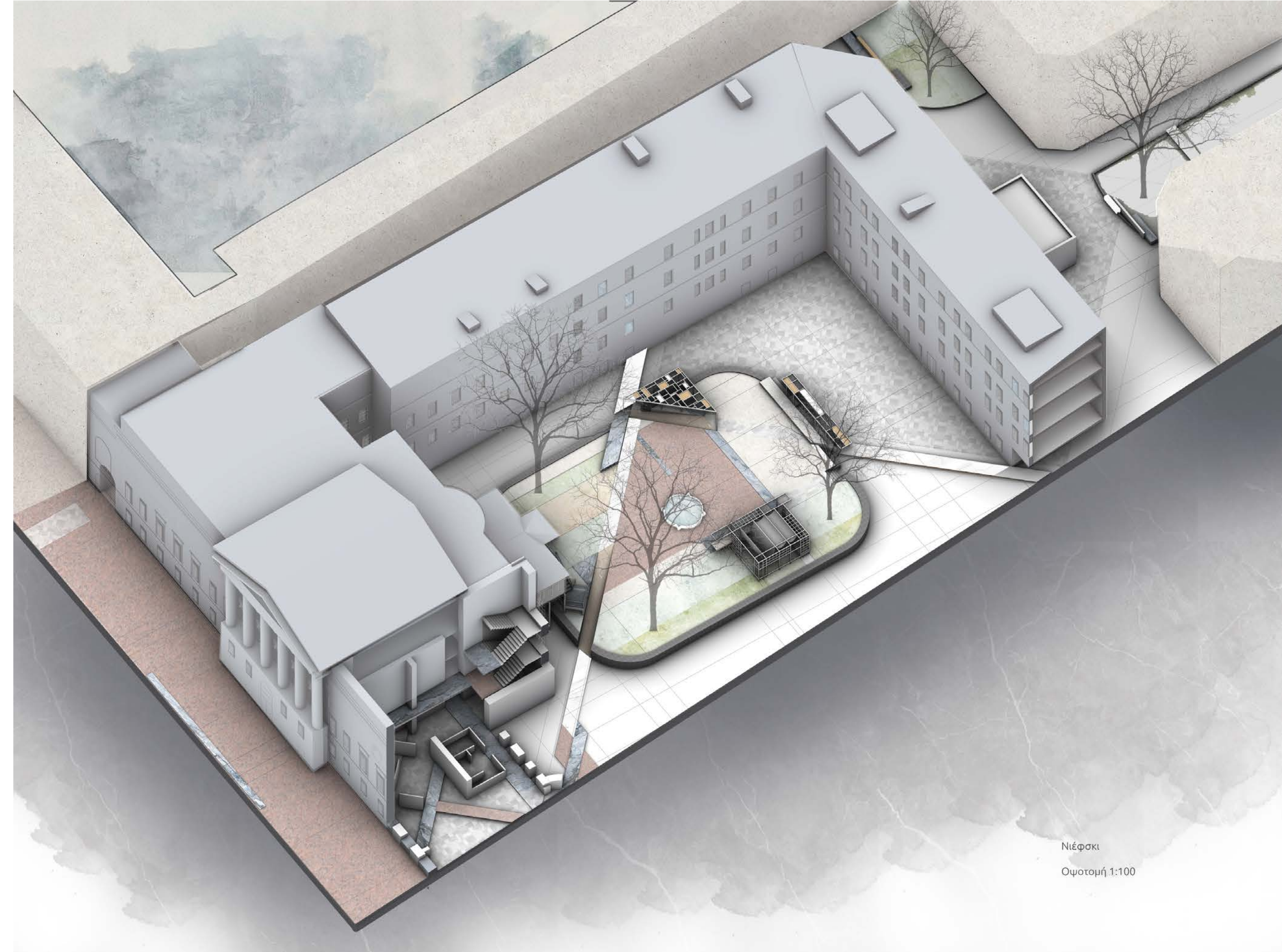

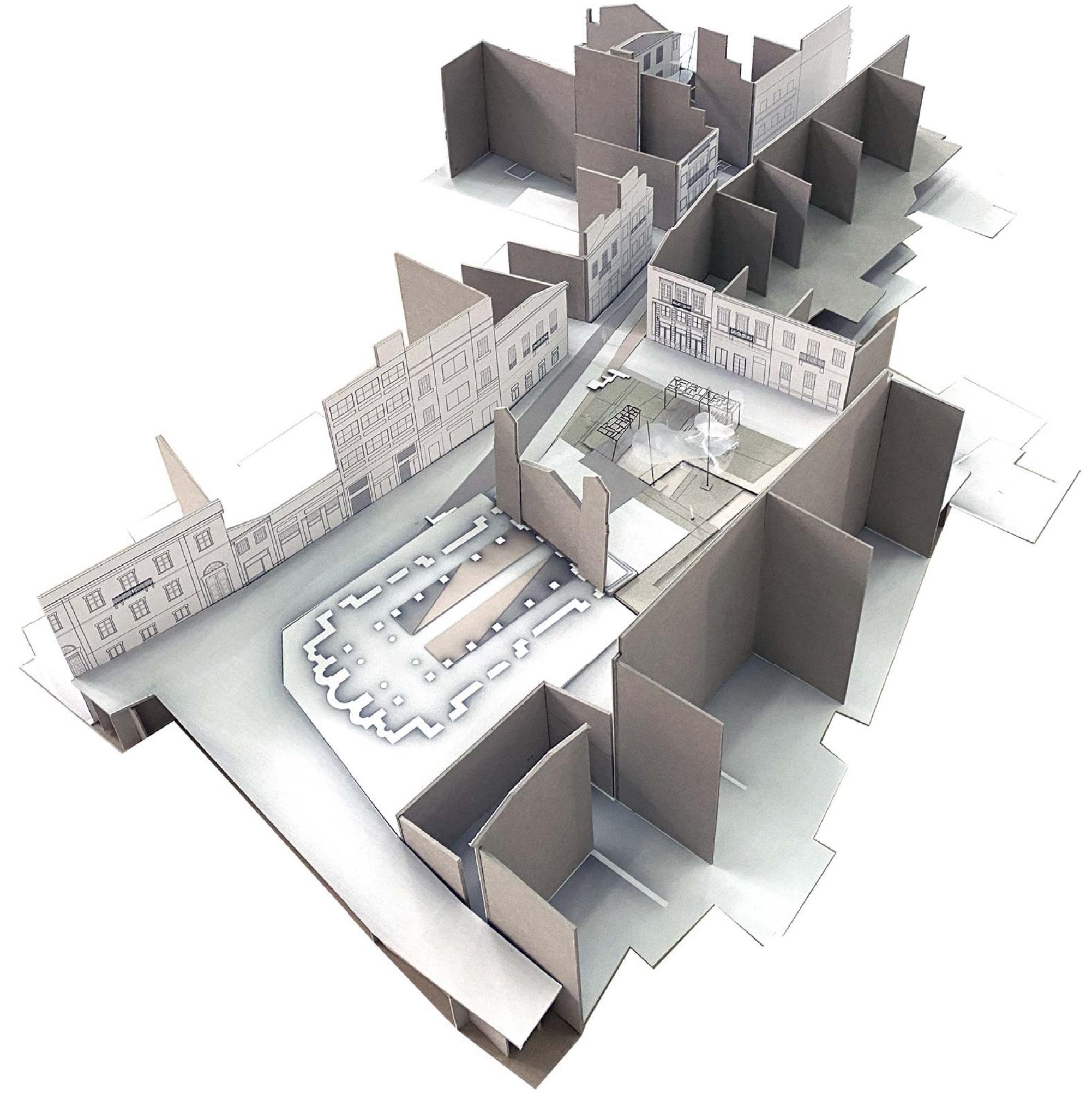
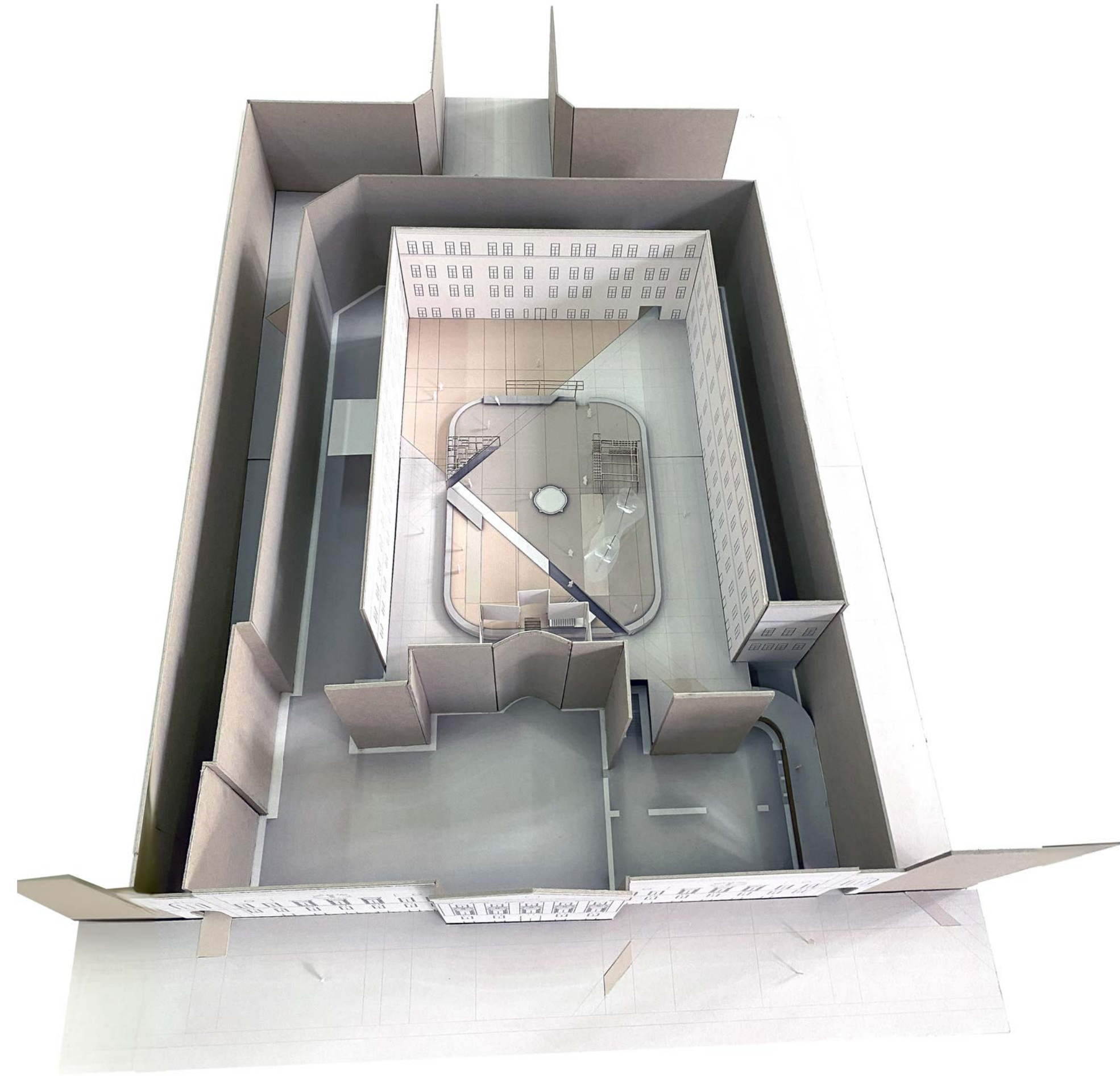
Η κάθε διαδρομή καταλήγει με έκβαση που μεταφράζεται σε υπαίθριους και κλειστούς εκθεσιακούς χώρους με επίκεντρο την αφήγηση, συνοδευόμενους από υποδοχή, γραφεία προσωπικού, μπαρ/καφετέρια, χώρους υγιεινής.

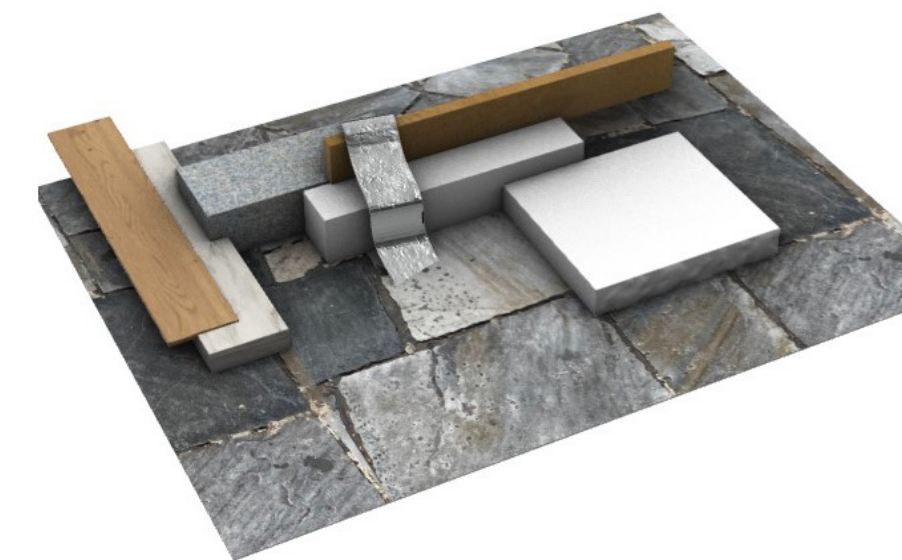
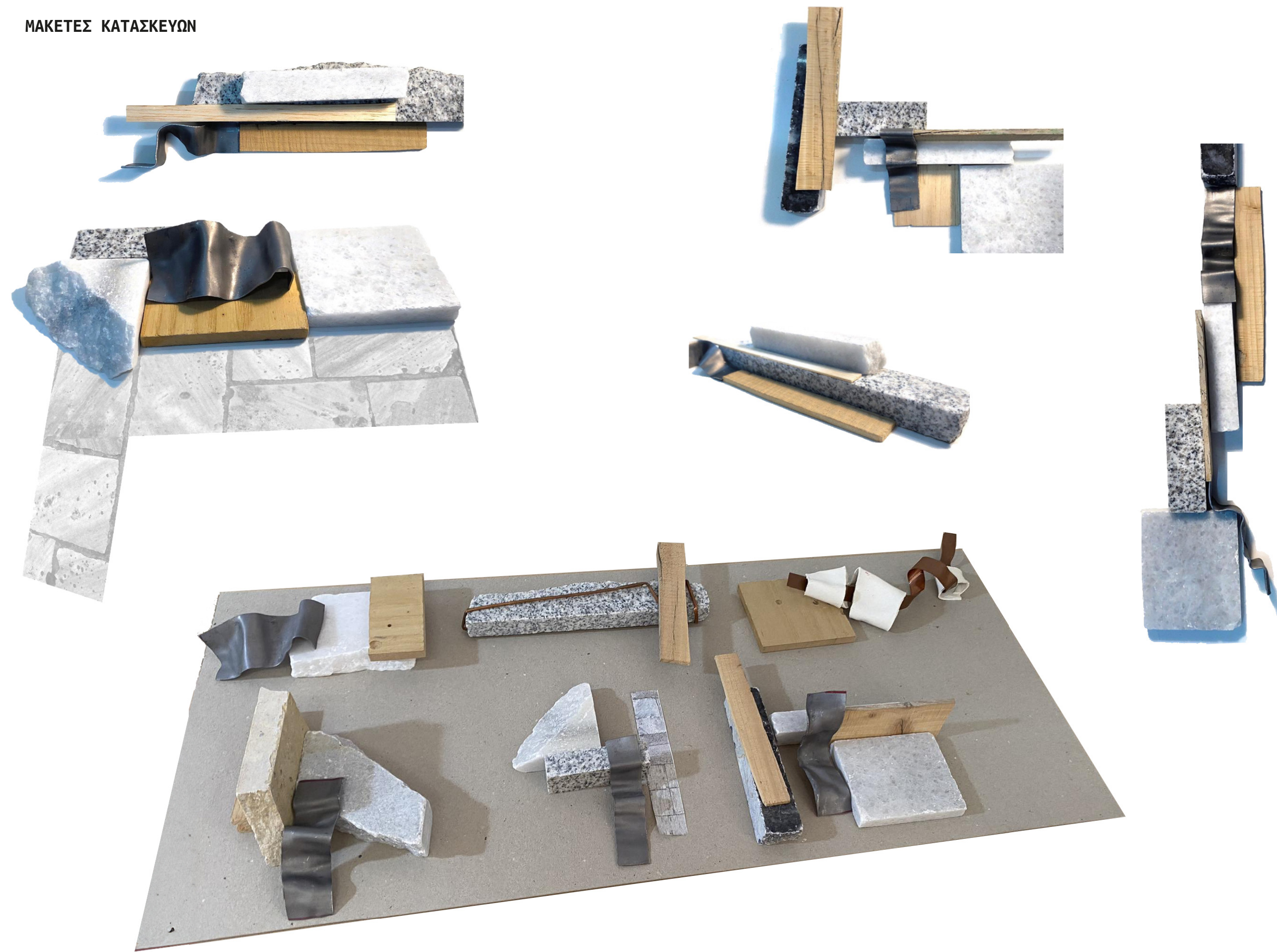
ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ 27

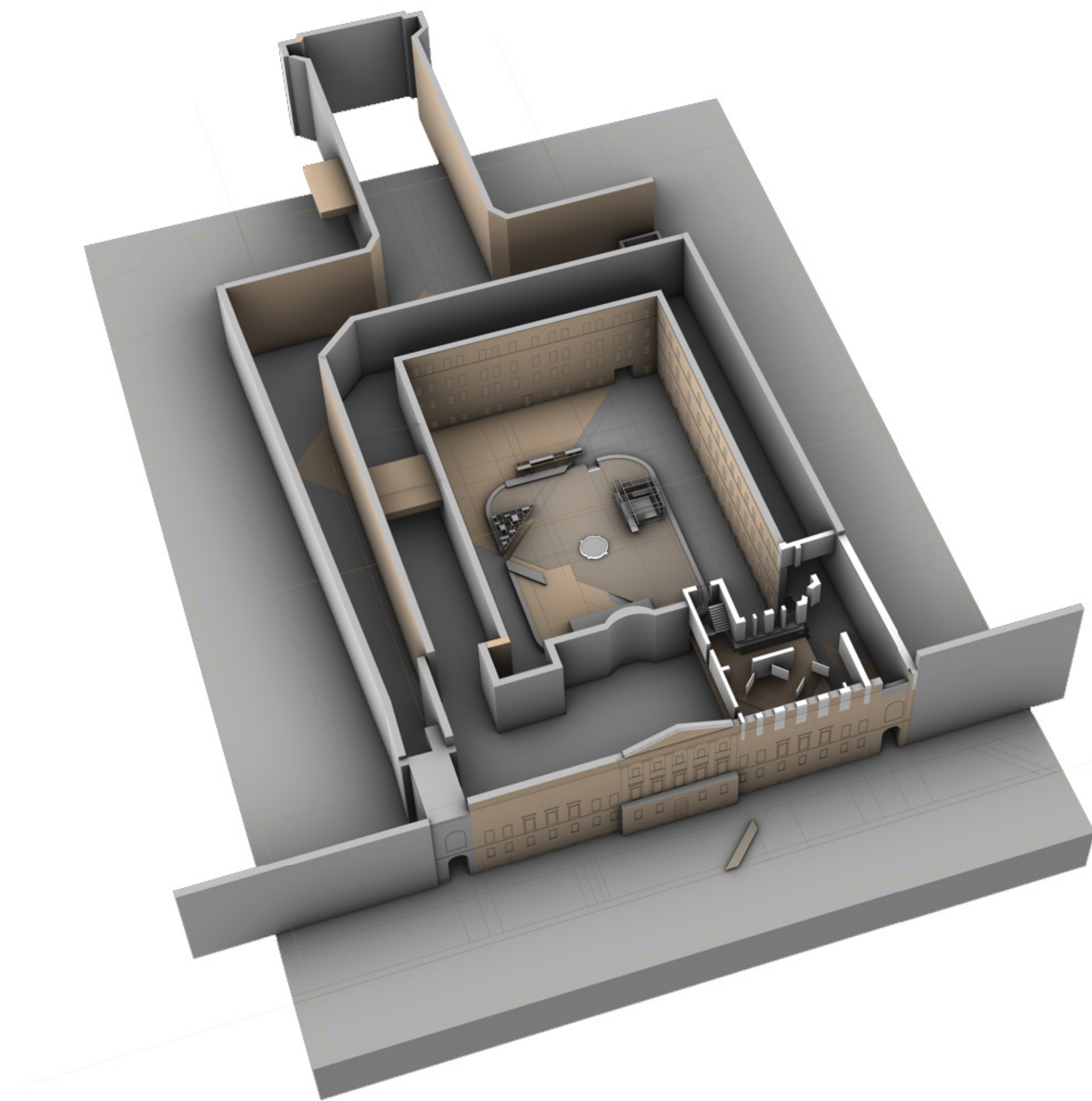
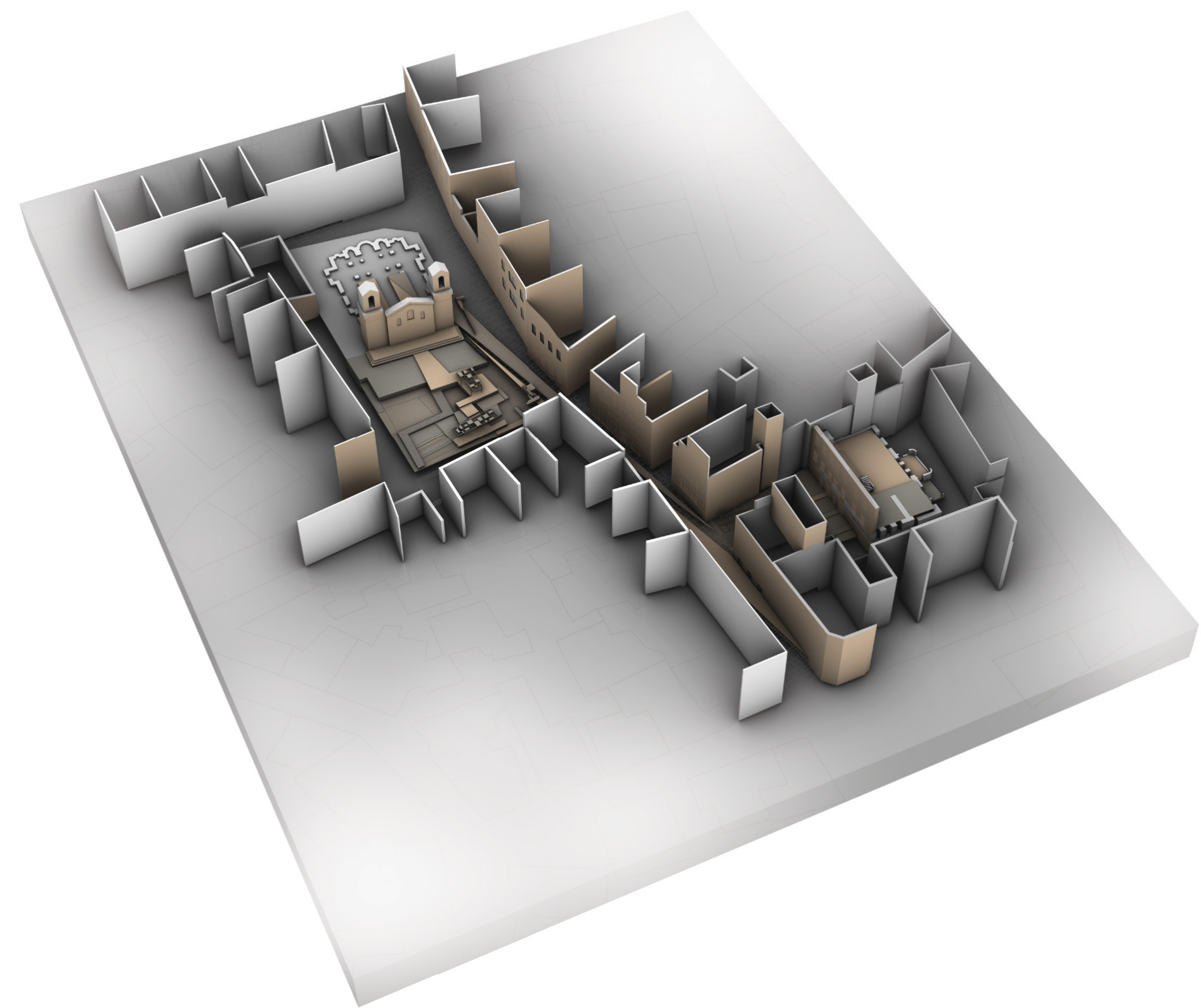

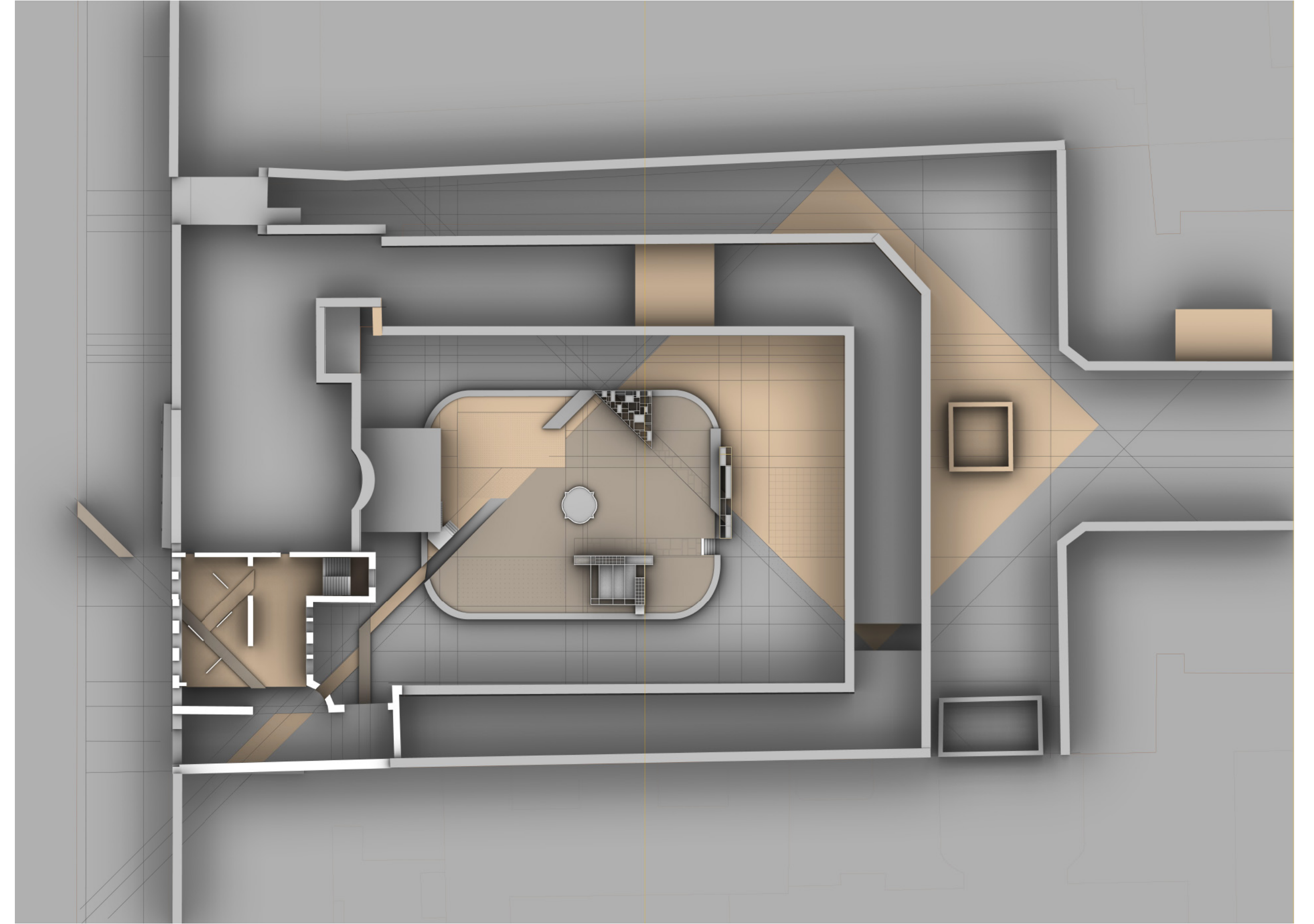
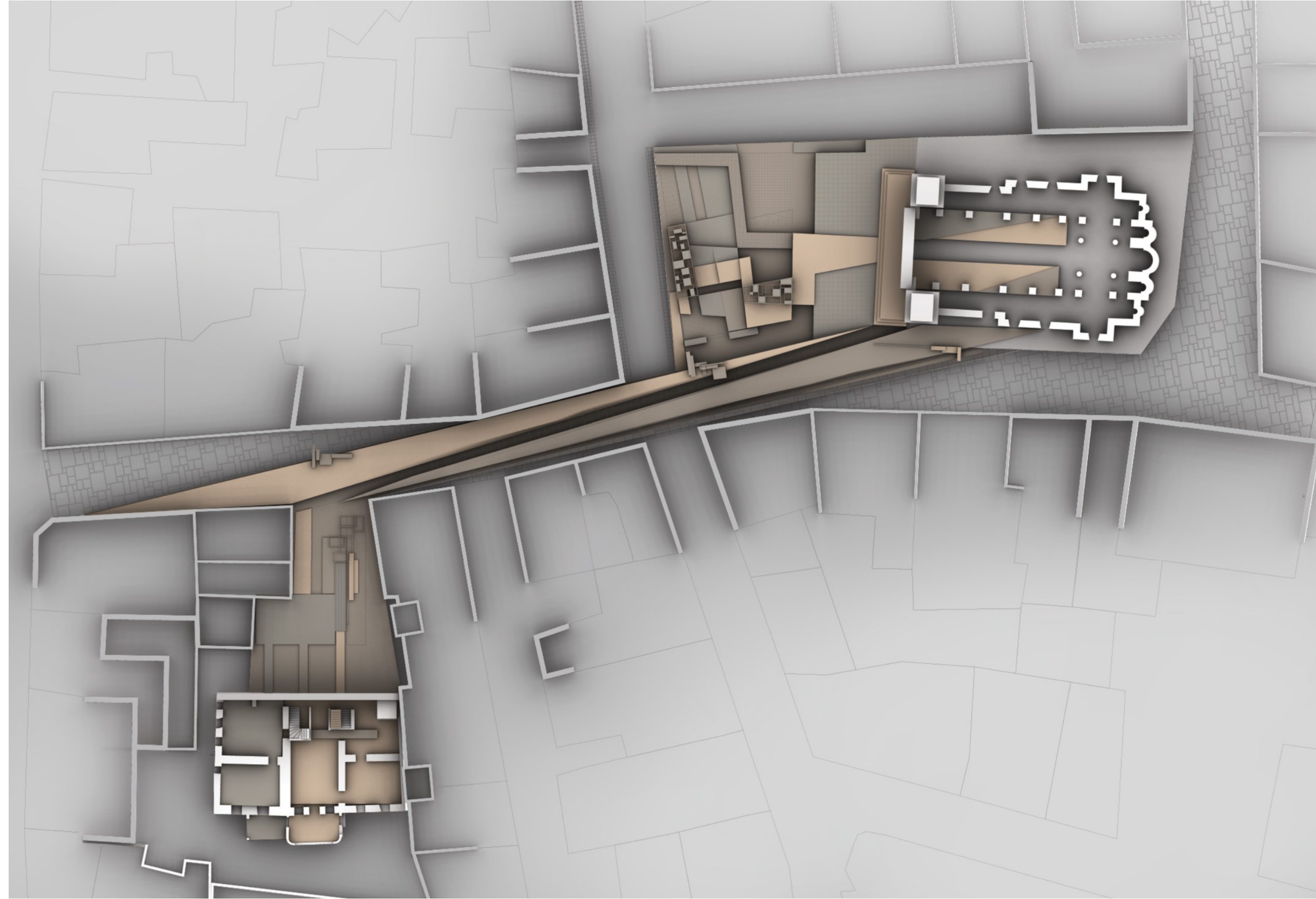

Βιβλιογραφία

Αρχείο Παραδοσιακών Οικισμών & Διατηρητέων Κτιρίων, ΥΠΕΧΩΔΕ, <http://estia.minenv.gr/>

Αρχείον Ιωάννου Καποδίστρια, τ. Α΄ Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα, 1976.

Διάλλα Α. Η Ρωσική Αυτοκρατορία και ο ελληνικός κόσμος, Αλεξάνδρεια, 2023.

Καρόλου Ι. Όλγα η Βασίλισσα των Ελλήνων. Εκδόσεις Στέμμα, 2017.

Μπίρης Μ. Αθηναϊκή αρχιτεκτονική, 1875-1925, Μέλισσα, 2003.

Νταβίντωφ Β.Π. Οδοιπορικά Σημειώσεις, 1835.

Andreeva Y. Nevsky! The main avenue of the Russian Empire (Андреева Ю. Невский! Главный проспект Российской империи), 2022.

Gogol N.V. Η λεωφόρος Νιέφσκι, Αθήνα, 2018.

